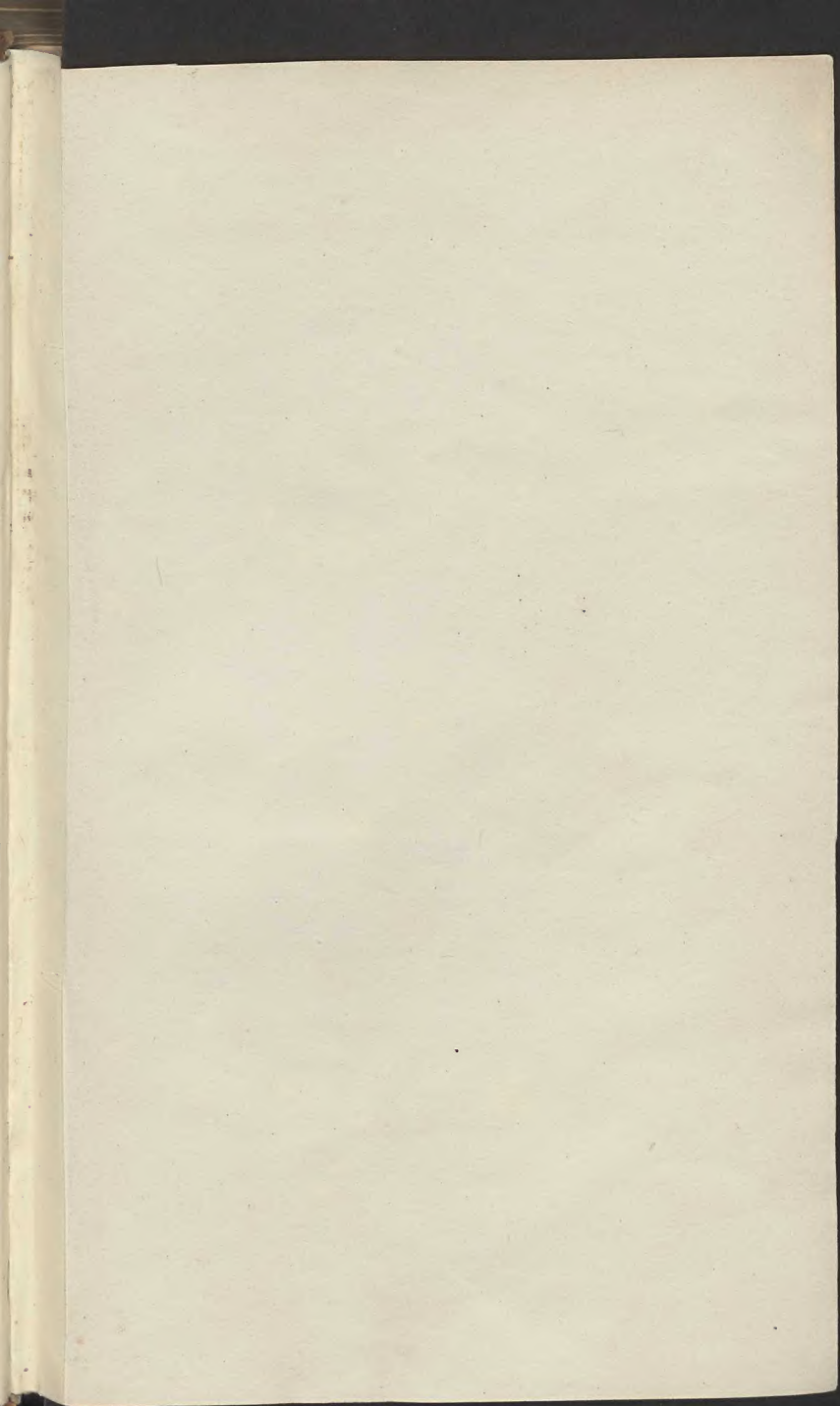

819.3

Nordiske Oldskrifter

udgivne

af

det nordiske Literatur-Samfund.

III.

Hervarar saga ok Heiðreks konungs,

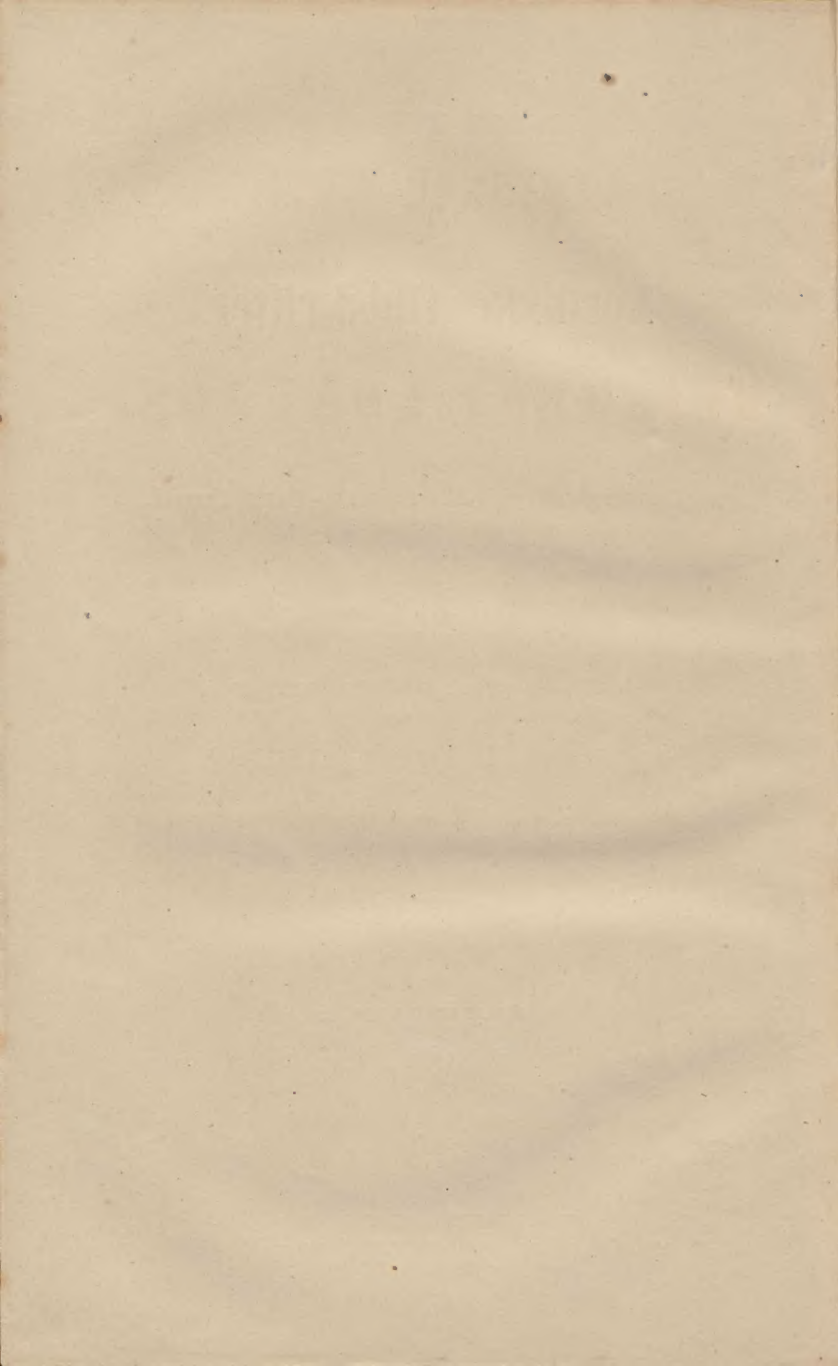
besorget af N. M. PETERSEN, og oversat af
G. THORARENSEN.

KJØBENHAVN.

Trykt i Brødrene Berlings Bogtrykkeri.

1847.

HERVARAR SAGA

GK

HEIÐREKS KONUNGS,

besørget af N. M. PETERSEN, oversat af G. THORARENSEN.

udgivet

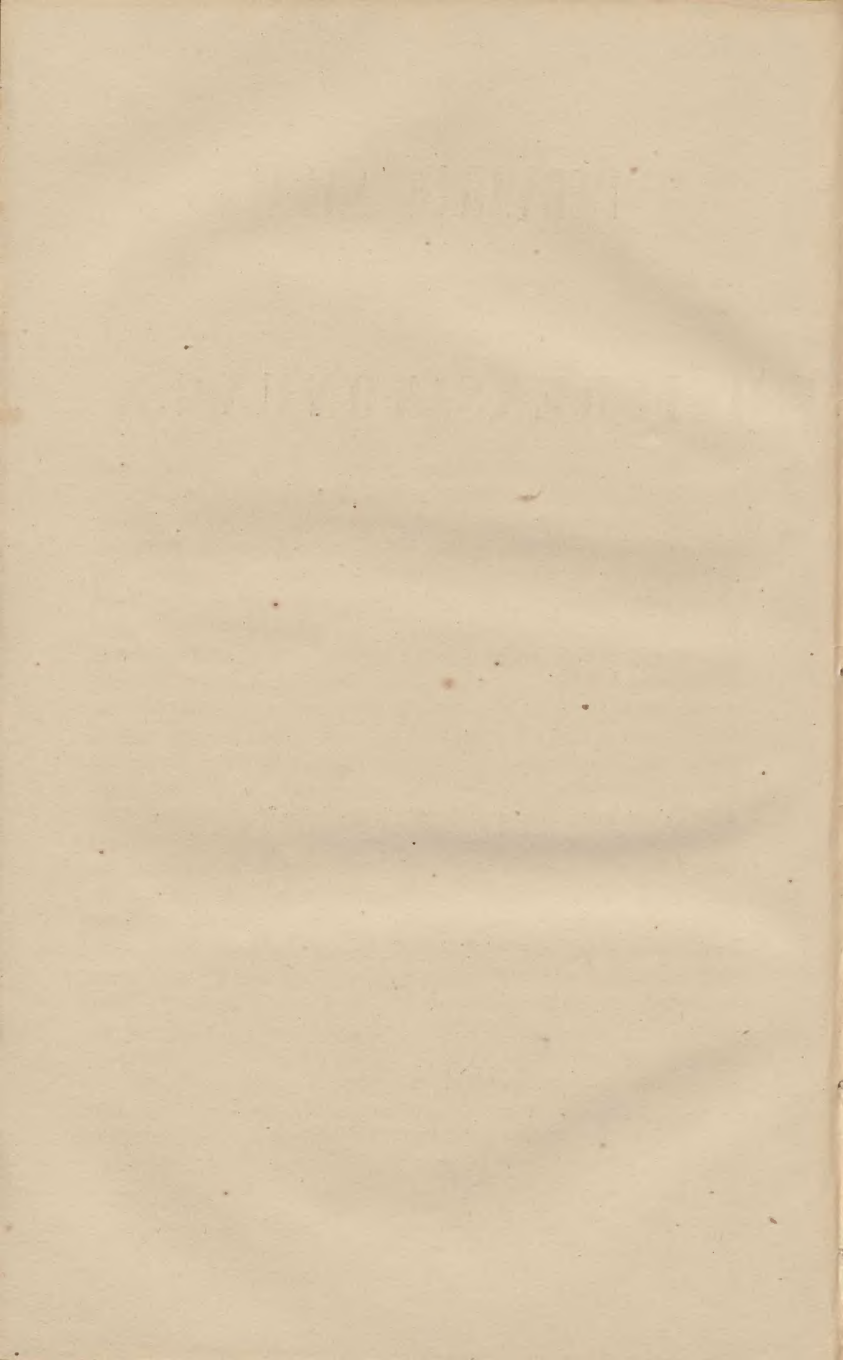
af

det nordiske Literatur-Samfund.

KJØBENHAVN.

TRYKT I BRØDRENE BERLINGS BOGTRYKKERI.

1847.

Forord.

Nærværende saga findes i flere, såvel i udtryk som fortællingsmåde temmelig afvigende, håndskrifter; ved de forrige udgaver er den udførligste behandling aftrykt; her finder det omvendte sted. Til grund er lagt membranen Arnæ-Magn. nr. 544. 4to (som også er aftrykt i Fornaldars. 1ste d.), så vidt som den gik, og dernæst membranen nr. 2845 på det store kgl. bibl.; men også den har huller såvel i begyndelsen og midten, som i slutningen; ved siden af den er derfor benyttet det papirshåndskrift, som kommer den nærmest, Arnæ-Magn. nr. 192. fol., og derefter andre papirshåndskrifter. Der er således gjort et forsøg på, først at benytte de ældste, hvilke tillige sædvanlig ere de korteste, og derefter de senere håndskrifter. Begge dele var her nødvendigt, for at frembringe en sammenhængende fortælling. Enkelte ord og tillæg, som ere tagne af senere håndskrifter, ere ikke videre betegnede; kun ved nogle ganske få fandtes det for indholdets skyld nødvendigt at sætte dem i klammer; for at vise tonen i de udførligere behandlinger ere nogle større varianter tilføjede bag teksten som tillæg; åbenbare fejl ere rettede. En sådan behandlingsmåde kunde måske synes hel vilkårlig; men dens nødvendighed ligger i håndskrifternes beskaffenhed; thi alle tilhobe ere kuu, mere eller mindre heldige, forsøg på at gengive en fortælling, der oprindelig, på begyndelsen og slutningen nær, udgjorde en samling af episke smådigte.

Som eksempler på behandlingsmåden anføres: Striden på Samsø er i membranen 544 så kort behandlet, at den anden membran måtte lægges til grund, og tillæg tilføjes af

de endnu udførligere håndskrifter; med 6te kap. begynder derimod atter membranen 544. Det første stykke af 10de kap. er taget af membranen 2845, fordi membranen 544 har denne beretning på to steder, og således gentager sig selv; men derefter indtræder igen membranen 544. Til gåderne er her også benyttet Arnæ-Magn. nr. 281. 4to, og til slutningen af sagaen nr. 21. 4to blandt de Raskiske håndskrifter i tillæg til Arnæ-Magn. Begyndelsen af 13de kap. er taget af Arnæ-Magn. nr. 345. 4to, fordi nr. 192 fol. på dette sted har en kortere beretning, hvori Hárvaðafjöll ej nævnes, skönt de siden forekomme i verset, et bevis på, at freustillingen her var mangelfuld. o. s. fr.

På nogle steder, f. ex. i gåden om gløderne, er det lykkets at frembringe en mening, hvor der forhen ingen var; andre ere endnu tvivlsomme. Det ubekendte ord: basmir (s. 56. l. 11.) findes ganske tydelig i to håndskrifter (Arnæ-Magn. nr. 193. fol. og nr. 21. 4to blandt de Raskiske håndskrifter) samt i Verelii udgave; andre håndskrifter have åbent rum for dette ord, og have forvandlet det næste oskertar til osker tvær; derpå have atter andre ladet det manglende ord uanset, og således er den hidtil brugelige læsemåde: óskir tvær fremkommen; ved fortsat forskning ville muligen flere mindre tydelige udtryk på lignende måde lade sig oplyse.

Sprogformen har man, da disse udgaver må have til hensigt at tilvejebringe enhed i sprogets ydre, søgt at nærme så vidt muligt til den, som forhen er anvendt i udgaven af Hrafinkelssaga; membranen 544 skriver overalt sun (for son), og anvender ganske regelmæssig æ; lideformen på -sk (for st, i håndskr. z eller s), som er den oprindelige form og endnu findes i håndskrifter fra det trettende århundredes midte, må derved anses for henhørende til den ægte gamle sprogform. Fuldkommen enhed vil næppe endnu for øjeblikket være at opnå, men det er at håbe, at flere forsøg, hvorved tvivlsomme former efterhånden komme til deres ret, endelig ville fremkalde den.

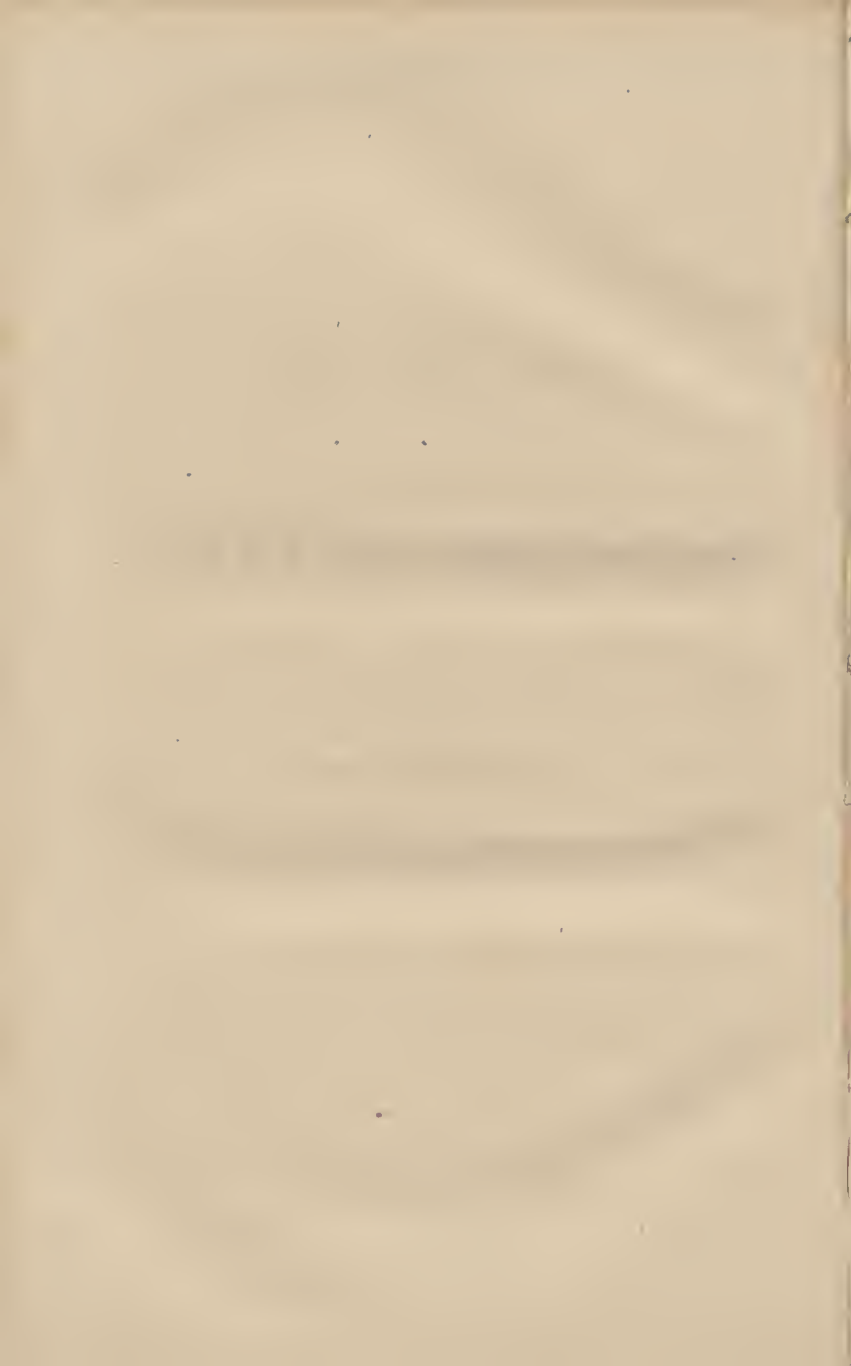
HERVARAR SAGA

OK

HEIÐREKS KONUNGS,

besøget af

N. M. Petersen.

SAGAEN

OM

HERVAR OK KONG HEIDREK.

Oversat af

G. Thorarensen.

Her begynder Sagaen om Kong Heidrek hin vise.

1. Der fortælles at i Oldtiden kaldtes en Del af Finmarken Jötunheim (Jetteverdenen); men Landet sønden for, mellem Finmarken og Halogaland, kaldtes Ymisland. Den Gang boede der Jetter paa mange Steder, men nogle vare Halvjetter. I denne Tid indtraadte der en stor Sammenblanding af de forskjellige Folkefærd, idet Jetterne toge sig Koner fra Ymisland.

I Jötunheim var en Konge, ved Navn Gudmund, en ivrig Tilhænger af Guderne; hans Gaard hed Grund, og Herredet, hvor i den laae, Glasisvöll. Han var en vis og mægtig Mand, og han og hans Mænd levede mange Menneskealdrer, og det er Hedningernes Mening, at Udødelighedens Ager ligger i hans Rige; men fra enhver, som der kommer, viger Sot og Alderdom, og de kunne ei doe. Efter Gudmunds Død blev han tilbedet, og man regnede ham blandt Guderne. Hans Søn hed Höfund; han var en vis Mand, der kunde skue ind i Fremtiden, og han dømte i alle de Sager, der forekom i de tilgrænsende Lande; han dømte aldrig nogen urigtig Dom, og ingen vovede eller behøvede at overtræde hans Domme.

En Jette og Bjerghoer, ved Navn Hergrim, bortførte Ama Ymis Datter fra Ymisland og tog hende til Hustru. Deres Søn var Hergrim Hålfrold (Halvjette); han opholdt sig vexelvis blandt Bjerghroldene og Menneskene; han var

Hér hefr upp sögu Heiðreks konungs ins vitra.

1. Svá er sagt, at í fyrndinni var kallað Jötunheimar¹ norðr í Finnmörk, en Ýmisland fyri sunnan ok millinu Hálogalands; þar byggðu þá risar víða, en sumir váru hálf-risar; var þá mikit sambland þjóðanna, þvíat risar fengu kvenna af Ýmislandi.

Guðmundr hét konungr í Jötunheimum; hann var blót-maðr mikill; bær hans hét á Grund, en héraðit á Glasis-völlum²; hann var vitr ok ríkr; hann ok menn hans lifðu marga mannsaldra, ok því trúa heiðnir menn, at í hans ríki sè Údáinsakr, en hverr er þar kemr hverfr af sótt ok elli, ok má eigi deyja. Eftir dauða Guðmundar blótuðu menn hann, ok kölluðu hann goð sitt. Hans sun hét Höfundr; hann var bæði forspár ok spakr at viti, ok var dómandi allra mála yfir þeim ríkjum, er þar váru í nánd; hann dæmdi aldri rangan dóm, ok engi þorði, nè þurfti, at rjúfa hans dóma.

Maðr hét Hergrímr, hann var risi ok bergbúi; hann nam af Ýmislandi Ámu Ýmisdóttur³ ok fékk síðan. Peirra sun var Hergrímr hálftröll; hann var stundum með berg-risum, en stundum með mönnum; hann hafði afl sem jötnar; hann var allfjölkungr ok berserkr mikill; hann nam af

1) Álfheimar. — 2) e. h. Glæsisvellir. — 3) *Rettet for*: Ámu dóttur Ýmisdóttur.

Jötunheimum Ögn Álfasprengi, ok fékk síðan. Grímr¹ hét sun þeirra. Hana hafði fest Starkaðr Áludrengr, [hann var kominn af þussum; Stórvirk² hét faðir hans.] Hann hafði átta hendr. Hann var farinn norðr um Álufossa³, ok var hón þá brott tekin; en er hann kom heim, þá drap hann Hergrím á hólmgöngu. [Þeir börðusk við inn efsta foss at Eyði.] Ögn lagði sik sverði í gegnum, ok vildi ekki giptask Starkaði.

[Álfr hét konungr, er ræð fyrir Álfheimum; Álfhildr hét dóttir hans. Álfheimar hétu þá á milli Gautelfar ok Raumelfar. Eitt haust var gört dísablót mikit hjá Álf konungi, ok gekk Álfhildr at blótinu; hón var hverri konu fegri, ok allt fólk í Álfheimum var frídara at sjá, enn annat fólk því samtíða; en um nóttina, er hón rauð hörginn, nam Starkaðr Áludrengr Álfhildi á burt, ok hafði hana heim með sèr. Álfr konungr hét þá á Þór, at leita eptir Álfhildi, en síðan drap Þórr Starkað⁴. Fór þá Álfhildr til frænda sinna, ok var Grímr með henni, þar til er hann fór í hernað, ok varð inn mesti hermaðr. Hann fékk Bauggerðar, dóttur [Álfhildar ok] Starkaðs Áludrengs. Hann fékk sèr bústað í ey þeirri á Hálogalandi, er Bólm heitir; hann var kallaðr Eygrím Bólmr. Sun þeirra Bauggerðar hét Arngrím ber-serkr, er síðan bjó í Bólm, ok var inn ágætasti maðr.

2. Konungr hét Sigrlami, svá er sagt, at hann væri sun Óðins. [Hánum fékk Óðinn þat ríki, sem nú er kallat Gardaríki. Sigrlami átti Heiði, dóttur Gyfa konungs; þau áttu sun saman, sá hét Svafrlami. Sigrlami féll í orrustu, er hann bardisk við Þjassa jötun. Nú sem Svafrlami frétti

1) Gunnarr. — 2) Störkviðr.

3) *Utlæstigt i membranen: afskriften har Álupolla, der vistnok skal være Álufossa (Ólfossa) som findes foran i papirshåndskrifterne.*

4) *Membr. har kun: Eptir þat nam Starkaðr Álfhildi, dóttur Álfs konungs úr Álfheimum, en Þórr drap Starkað.*

stærk som en Jette, en stor Troldmand og en vældig Bersærk; han bortførte fra Jötunheim Øgn Alfasprengi, og tog hende derpaa til Hustru. Deres Søn hed Grim. Hun havde før været gift med Starkad Aludreng; [han nedstammede fra Thurserne; hans Fader hed Storvirk]. Han havde otte Hænder. Han havde gjort en Reise til Alufoss, og imidlertid blev hun bortført; men da han kom hjem igjen, dræbte han Hergrim i en Tvekamp. [De kæmpede ved den øverste Fos ved det saakaldte Eyd.] Øgn gjennemborede sig med et Sværd, og vilde ikke gifte sig med Starkad.

[Kongen i Alfheim, Alf, havde en Datter ved Navn Alfhild. Landet imellem Gotelv og Romelv kaldtes den Tid Alfheim. Et Efteraar blev der anstillet et stort Offergilde for Gudinderne hos Alf, og Alfhild forestod Offeringerne; hun var den smukkeste af alle Kvinder, og alle Alfheims Indvaanere vare i det hele taget smukkere af Udseende end andre samtidige Folk; men om Natten, da hun bestænkede Offeralterne med Blod, bortførte Starkad Aludreng hende og førte hende hjem med sig. Kong Alf anraabte da Thor om at søge efter Alfhild; og derpaa dræbte Thor Starkad. Alfhild vendte igjen hjem til sine Frænder, og Grim opholdt sig hos hende, indtil han drog ud paa Vikingetog og blev en vældig Kriger. Han ægtede Boggerd, en Datter af Alfhild og Starkad Aludreng. Han tog Ophold paa en Ø udenfor Halogaland som kaldes Bolm; han blev siden kaldt Ø-Grim Bolm. Grim og Boggerds Søn var Bersærken Arngrim, som senere boede paa Bolm, og var en anseet Mand.

2. En Konge hed Sigrlam; det fortælles at han var en Søn af Odin. Ham gav Odin det Rige, som nu kaldes Gardarige. Sigrlam giftede sig med Heid, en Datter af Kong Gylfe; de havde en Søn, ved Navn Svafrlam. Sigrlam faldt i en Kamp mod Jetten Tjasse. Da nu Svafrlam erfarede,

sin Faders Død, underlagde han sig hele det Rige, som hans Fader havde raadet over; han blev en mægtig Mand.

En Dag, da Kongen var redeu ud paa Jagt og var bleven adskilt fra sit Følge, saae han, ved Solens Nedgang, en Steen og to Dverge staaende udenfor den. Kongen forhexede dem udenfor Stenen med et Maaljern, men de bade ham om at maatte løskjøre deres Liv. Kongen spurgte dem om deres Navne; den ene kaldte sig Dvalin og den anden Dulin. Kongen svarede: „efterdi I ere de kunstfærdigste af alle Dverge, saa skulle I forfærdige mig et Sværd saa godt I mægter; Hjaltet og Haandgrebet skal være af Guld; det skal skære lige godt Jern og Klæder, og aldrig anlobe af Rust; og Seier i Krig og Tvekamp skal følge det for hver, som det forer.” Dette bejaede Dvergene, hvorpaa Kongen red hjem. Paa den bestemte Dag red Kongen igjen til Stenen; Dvergene stode da udenfor den og overleverede Kongen Sværdet, og det var særdeles skjönt. Men da Dvalin havde stillet sig i Stenens Dør, sagde han: „Dit Sværd, Svafrlam! skal blive en Mands Bane, hver Gang det trækkés, og med det skulle de tre største Niddingsværker blive udforte; det skal ogsaa blive din Bane.” Da hug Kongen efter Dvergene med Sværdet, men de sprang ind i Stenen; Hugget traf saa i Stenen, at begge Sværdets Egge skjultes i den, thi Stenens Dør lukkedes i. Kongen kaldte Sværdet Tyrfing, og forte det altid siden i Krige og Tvekampe, og fik altid Seier. Han dræbte Jetten Tjasse, sin Faders Banemand, i Tvekamp, og tog hans Datter, Frid, til Ægte. Kongen havde en Datter ved Navn Eylura; hun var visere og smukkere end andre Kvinder.

3. Arugrim hærjede den Gang Bjarmeland i Østerleden; han angreb Sigrlams Rige og leverede Svafrlam et Slag; de kæmpede imod hinauden og Kongen hug ind

fall föður síns, tók hann undir sik ríki þat allt til forráða. sem faðir hans hafði átt; hann varð ríkr maðr.]¹

Ok einn dag er konungr reið á veiðar, ok hann varð einn sinna manna, — hann sá einn stein mikinn við sólarsetr, ok þar hjá dverga tvá. Konungr vígði þá utan steins með inálasaxi²; þeir beiddu fjörlausnar. Konungr mælti: „hvát heiti þèr?“ Annarr nefndisk Dvalinn³, en annarr Dulinn⁴. Konungr mælti: „af því at þit erut allra dverga hagastir, þá skulu þit göra mèr sverð, sem bezt kunni þit; hjöltiu ok meðalkaflinu skal vera af gulli; þat skal svá bíta járn, sem klæði, ok aldri ryðr á festask; því skal fylgja sigr í orrustum ok einvígjum, hverjum er berr.“ Þessu játa þeir. Konungr ríðr heim. En er stefnudagr kemr, ríðr konungr til steinsins; eru þá dvergarnr úti, ok fengu konungi sverðit, ok var it frídasta. En er Dvalinn stóð í steinsdurum, þá mælti hann: „sverð þitt, Svafrlami! verðr manns bani hvert sinn er brugðit er, ok með því skulu unnin vera þrjú níðingsverk hin mestu; þat skal ok verða þinn bani.“ Þá hjó konungr sverðinu til dverganna, hlupu þeir í steininn; höggit kom ok í steininn, ok fal báða eggteina, því at dyrrnar lukusk apr á steininum. Konungr kallaði sverðit Tyrting, ok bar hann þat jafnan síðau í orrustum ok einvígjum, ok hafði jafnan sigr. [Hann felldi Þjassa jötun í einvígi, föðurbana sinn, en tók dóttur hans, þá er Fríðr hèt, ok átti hana síðan.] Konungr átti dóttur, er hèt Eyfura⁵; hón var kvenna vænst ok vitrust.

3. Arngrímr var þá í víking í Austrveg um Bjarmaland; hann herjaði í ríki Sigrlama konungs, ok átti orrustu við hann, ok áttusk þeir vápnaskipti við, ok hjó konungr til

1) *Membr. korlére*: hans sun hèt Svafrlami, hann tók ríki eptir föður sinn: hann var inn mesti hermaðr.

2) málajárni. — 3) Dárlinn (Dýrlinn).

4) Dvalinn. — 5) Eyvöra.

hans. Arngrímur kom fyrri sík skildinum, (hann hafði aftakskjöld mikinn, settan stórum járnslám), ok tók af skjaldarþorðinn, ok nam sverðit í jörðu staðar. Þá hjó Arngrímur af konungi höndina, ok fèll þá niðr Tyrþingr. Arngrímur þreif sverðit Tyrþing, ok hjó með konunginn fyrst, ok síðan marga aðra. Tók hann þar herfang mikit, ok flutti brott með sér Eyfuru konungsdóttur, ok flutti hann hana heim til bús síns í Bólmu¹. Hann átti með henni tólf sonu: Angantýrr var elztr, þá Hervarðr, þá Hjörvarðr, Sæmingr ok Hrani, Brami, Barri, Reifnir, Tindr ok Búi, ok tveir Haddingjar², ok unnu þeir báðir eins verk, því at þeir váru tvíburar ok yngstir; en Angantýrr vann tveggja verk, hann var ok höfði hærri enn aðrir menn. Allir váru þeir berserkir ok umfram aðra menn at afli ok áræði. En þó at þeir færi í hernað, þá váru þeir aldri fleiri á skipi enn þeir tólf bræðr. Þeir fóru víða um lönd at herja, ok váru mjök sigrsælir, ok urðu inir frægstu. Fadir þeirra hafði tekit í hernaði þau ágætustu vápn, þar er hann hafði barizk. Angantýrr hafði Tyrþing, en Sæmingr Mistiltein [þann sótti Þráinn síðan í haug hans], Hervarðr Hrotta³, ok allir höfðu þeir ágæt hólmgöngusverð. En þat var siðvenja þeirra. Þá er þeir váru með sínum mönnum einum, at þá er þeir fundu at berserksgangr kom at þeim, fóru þeir á land upp, ok brutusk við skóga eða stóra steina; því at þeim hafði þat at váða orðit, at þeir höfðu drepit menn sína ok hroðit skip sín, þá er berserksgangr fór at þeim; stórar sagur⁴) fóru af þeim ok mikil frægd.

Sú náttúra fylgdi Tyrþingi, at hvert sinu er hann var úr slíðrum dreginn, þá lýsti af sem af sólargeisla, þó at

¹) Arngrímur fór með konu sinni Eyfuru norðr til attleifðar sinnar, ok nam staðar í ey þeirri er Hólmu hét.

²) Haddingjar. — ³) *Rettet for brota*. — ⁴) sögla.

paa ham. Arngrim bødede af med Skjoldet; — han havde et stort Skjold belagt med svære Jernplader, — Skjoldknappen afhuggedes, men Sværdet blev siddende fast i Jorden. Da hug Arngrim Haanden af Kongen, og Tyrfinf faldt ned. Arngrim greb Sværdet Tyrfinf, og dræbte med det først Kongen, og derpaa mange andre. Der tog han et stort Bytte, og bortførte Eyfura, Kongens Datter, og flyttede hende hjem til sin Gaard paa Bolm¹; med hende havde han tolv Sønner: den ældste var Angantyr, saa Hervard, Hjörvard, Sæming, Hrani, Brami, Barri, Reifnir, Tind, Bui og to Haddinger; begge disse ndførte Arbeide tilsammen, imod een af de Andre, thi de vare de yngste og Tvillinger; men Angantyr arbeidede dobbelt imod een af de Andre, han var og et Hoved höiere end andre Mænd. De vare alle Bersærker, og overgik andre Mænd i Styrke og Heltemod; men naar de droge ud paa Vikingetog vare de aldrig flere end de tolv Brødre. De hærjede mange Lande, og vare allevegne seierrige, hvorfor de bleve meget berömte. Deres Fader havde paa sine Vikingetog bemægtiget sig de fortrinligste Vaaben. Angantyr bar Tyrfinf, Sæming Mistiltein [som Thrain senere hentede i hans Gravhöi], Hervard Hrotta, og alle havde de fortrinlige Holmgangs-Sværd; men det var deres Skik, naar de vare iblandt deres egne Mænd, at, saa snart de mærkede, at Bersærkegangen kom over dem, gik de i Land og brodes med Træer eller store Klipper; thi det havde för hændet dem, at de havde dræbt deres egne Folk og ryddet deres egne Skibe, naar Bersærkegangen kom over dem; man fortalte meget om deres store Bedrifter, og de bleve meget berömte. — Det var Tyrfinfs Natur, at hver Gang den blev trukken af Balgen, lyste den som en Sol-

¹) Arngrim reiste med sin Kone Eyfura nordpaa til sine Arvegodser, og tog Ophold paa Æn Holm.

straale, om det end var mørkt, og den skulde stikkes i Balgen besprængt med varmt Menneskeblod; den som blodte ved Tyrving, oplevede ikke den næste Dag; den er vidtberømt i alle gamle Sagaer.

4. En Juleaften paa Bolm gjorde Hjörvard efter gammel Skik det Løfte ved Bragebægeret, at han skulde ægte Upsala-Kongen Yngves Datter, Ingeborg, hvilken var den smukkeste og forstandigste Mø af alle Dansktalende; hvis ikke, skulde han falde i Kampen, men aldrig tage en anden til Ægte. Om deres andre Løfter fortælles der intet.

Den samme Sommer reiste Brødrene til Upsal i Syerig; de gik ind i Hallen, og Hjörvard fortalte Kongen deres Løfte, med Tilføiende, at han vilde have hans Datter til Ægte; alle de Tilstedeværende horte herpaa. Angantyr bad Kongen at bestemme hurtig, hvilket Udfald deres Ærende skulde faae. I samme Öieblik traadte Hjalmar hin uforfærdede frem og tiltalte Kongen saaledes: „Erindrer, Herre! hvor stor Ære jeg har tilkæmpet eder, fra den Tid jeg kom til eders Rige, og gaaet mangan Livsfare inøde for eders Skyld, og derfor beder jeg, at I vil give mig eders Datter til Ægte, og jeg synes mig værdigere til at faae min Bön opfyldt, end disse Bersærker, som tilføie alle Mennesker ondt.” Kongen grundede længe over, hvorledes han ved sit Svar kunde udvirke, at det forte den mindst mulige Ulykke med sig; tilsidst svarede han: „det er min Villie, at Ingeborg selv skal vælge sig Den til Husbond, hun helst vil have.” Hun svarede: „Hvis I vil gifte mig bort, saa ønsker jeg Den til Mand, som er mig för bekjendt for hans gode Egen-skaber, men derimod ikke Den, som jeg kun kjendør af Rygter, som alle ere onde.” Angantyr svarede: „Jeg vil ikke nappes med dig, thi jeg seer, at du elsker Hjalmar; men du, Hjalmar! inød mig paa Samsø til en Holmgang,

myrkt væri, ok hann skyldi slíðra með vörmu mannsblóði; ekki lifði þat ok til annars dags, er blæddi af hánum; hann er mjök frægr í öllum fornsögum¹.

4. Einn jólaaþtan í Bólum þá strengði Hjörvarðr² heit at bragarfulli, sem siðvenja var til, at hann skyldi eiga dóttur Yngva konungs at Uppsölum³, Ingibjörgu, þá mey er fegrst var ok vitrust á danska tungu, eða falla at öðrum kosti, ok eiga enga konu aðra. Eigi er sagt af fleirum heitstrengingum þeirra.

Þat sumar fóru þeir bræðr til Uppsala í Svíaríki, ok gengu inn í höllina, ok segir Hjörvarðr⁴ hánum heitstrenging sína, ok þat með, at hann vill fá dóttur hans; allir hlýddu er inni váru. Angantýrr⁵ bað konung segja skjótt hvert þeirra erindi skyldi vera. Í því bili stæ fram yfir borðit Hjálmarr inn hugumstóri, ok mælti til konungs: „minnisk, herra, hversu mikla sæmd ek hefir þer unnit, síðan ek kom í yðart ríki, ok í mörgum lífsháska fyrir yðr verit; ok fyri mína þjónustu bið ek, at þer giptit mæ dóttur yðra; þykkisk ek ok makligri mína þæn at þiggja enn berserkir þessir, er hverjum manni göra illt.“ Konungr hugsar fyri sèr, ok þykkir þetta mikill vandi, hversu þessu skal svara, svá at minnst vandræði mætti af standa, ok svarar um síðir: „þat vil ek, at Ingibjörg kjósi sèr sjálf mann, hvern hún vill hafa.“ Hón segir: „ef þer vilit mik manni gipta, þá vil ek þann eiga, er mæ er áðr kunnigr at góðum hlutum, en eigi þann, er ek hefir ekki af aumat enn sögur einar, ok allar illar.“ Angantýrr⁵ mælti: „ekki vil ek hnippask orðum við þik, því at ek sè, at þú elskar Hjálmarr; en þú. Hjálm-

1) Dette stykke står senere i membr.

2) Indsat efter den anden membran for Angantýr.

3) Ingjalds Sviakonungs.

4) Navnet er indsat efter den anden membran.

5) Hjörvarðr.

arr, kom suðr á Sámsey til hólmgöngu við mik, ella ver hvers manns niðingr, ef þú kemr eigi at miðju sumri at ári." Hjálmarr kvað sik ekki dvelja at berjask. Fóru Arngríms synir heim til föður síns, ok sögðu hánum svá gört; hann kyazk ekki fyrr hafa óttask um þá enn nú; „því at livergi veit ek Hjálmars inaka vera at hreysti ok harðfengi, fylgir hánum ok einnig sá kappi, er hánum gengr næst til alls ok árædis." Lætta þeir nú svá sínu tali.

Váru þeir heima um vetrinn; ok um várit bjuggusk þeir heiman, ok fóru fyrst til Bjartmars jarls (jarl sá ræð fyrir Aldeigjuborg), ok tóku þeir þar veizlu. Ok um kveldit beiddisk Angantýr, at jarl gipti hánum dóttur sína¹; ok þetta sem annat var gört eptir þeirra vilja, at brúðlaup var gört; ok síðan bjuggusk Arngríms synir brott. Ok þá nótt áðr þeir fara dreymdi Angantýr draum, ok sagði jarli: „ek þóttisk vera staddr í Sámsey ok bræðr mínir; þar fundu vèr marga fugla, ok drápum alla, er vèr sáum; ok síðan þótti mèr, sem þeir snèri annan veg á cyna, ok flugu móti oss ernir tveir, ok gekk ek móti öðrum, ok áttumsk vèr hart viðskipti saman; ok um síðir settumsk vèr niðr, ok várum til enkis færir; en annarr arinn átti við ellifu bræðr mína, ok vann alla þá." Jarl segir, at þann draum þurfti ekki at ráða, „þar var þèr sýnt fall ríkra manna. ok ætla ek stappi nær yðr bræðrum." Þeir kváðusk því ei kvíða mundu. Jarlinn mælti: „allir fara, þá er feigðin kallar;" ok lyktask síðan tal með þeim.

En er þeir bræðr koma heim, búask þeir til hólmostefnu, ok leidir fadir þeirra þá til skips, ok gaf þá sverdit Tyrting Angantýr: „hygg ek," sagði hann, „nú muni þörf vera góðra vápna, því þèr berisk við þá fræknustu fullhuga;" hann biðr þá nú vel fara; eptir þat skiljask þeir.

1) *Tillæg*: er Svafa hét; men í *Hervör's sagn* í 7de kap. er hendes Narn Tófa.

og vær hver Mands Nidding, hvis du ikke møder næste Aar ved Midsommertider." Hjalmar svarede, at han skulde ikke tøve med Kampen. Arngrim's Sønner vendte hjem til deres Fader, og fortalte ham det skete; men han svarede, at han aldrig før havde ængstet sig for dem; „thi ingensteds kjen-der jeg Hjalmar's Mage, hverken i Tapperhed eller Haardfør-hed, og han har en Helt i sit Følge, som ved sin Tapperhed og Styrke staaer ham nærmest." Derpaa sluttede de Samtalen.

Denne Vinter tilbragte de hjemme, men om Foraaret rustede de sig hjemmefra, og reiste først til Jarlen Bjartmar, som herskede over Aldeigjuborg, hvor der holdtes et Gilde for dem. Om Aftenen forlangte Angantyr af Jarlen hans Datter til Ægte, og dette blev ogsaa, som andre Ting, gjort efter deres Ønske, Brylluppet blev strax holdt; derpaa til-traadte Arngrim's Sønner Reisen. Men Natten, før de reiste, drømte Angantyr en Drøm, hvilken han fortalte til Jarlen: „Jeg drönte, at jeg og mine Brødre befandt os paa Samsø; der fandt vi mange Fugle og dræbte alle dem, vi saae; der-paa toge de en anden Vei over Øen, og da flöi to Ørne imod os; jeg vendte mig imod den ene af dem, vi kæmpede en haard Kamp og tilsidst satte vi os begge ned aldeles afkræftede; men den anden Ørn kæmpede imod mine elleve Brødre og overvandt dem alle." Jarlen svarede: „Der blev dig vist mægtige Mænds Undergang, og det aner mig, at det angaaer eder Brødre." De sagde, at de ikke frygtede derfor; Jarlen svarede: „Naar Døden kalder, maa enhver adlyde;" dermed endte deres Samtale.

Men da Brødrene kom hjem, rustede de sig til Tvekam-pen; deres Fader fulgte dem ombord, og forærede Angantyr Sværdet Tyrfing til Afsked, idet han sagde: „Nu aner det mig, at I har gode Vaaben behov, thi I skal kæmpe med de modigste Helte;" derpaa ønskede han dem til Lykke og de skiltes ad.

Da Brødrene kom til Samsø, saae de, at to Skibe laae i Havnen Unavåg; begge Skibene bed Ask, og hvert var bemandet med hundrede tappre Mænd. De gjættede strax, at disse Skibe maatte tilhøre Hjalmar og Odd hin vidtberøiste, som ogsaa kaldtes Pile-Odd; Arngrims Sønner trak da deres Sværd, bed i Skjoldranden, og Bersærkegangen kom over dem; de gik sex ud paa hvert af Skibene; men der vare saa tappre Mænd indenborde, at hver tog til sine Vaaben, men ingen flygtede fra sin Plads, og ingen lod et frygtsomt Ord falde. Men Bersærkerne gik frem med den ene Side af Skibet og agter ud med den anden og dræbte dem alle. Derpaa gik de brølende i Land. Da sagde Hjörvard: „Nu gaaer Arngrim, vor Fader, i Barndom, siden han fortalte os, at Hjalmar og Odd vare de tappreste Helte; men jeg saae ingen udmærke sig frem for de andre.” Angantyr svarede: „Lad os ikke beklage, at vi ikke fandt vor Lige; kan ogsaa være, at Hjalmar og Odd endnu ere i Live.” Hjalmar og Odd vare gaaede op paa Øen for at see om Bersærkerne vare ankomne; men da de gik ud af Skoven til deres Skibe, da stege Bersærkerne ned fra deres Skibe, med blodige Vaaben og dragne Sværd. Bersærkegangen var da gaet over; men da bliver man svagere end sædvanlig, ligesom efter et Slags Sygdom. Da kvad Odd:

Det var een Gang,
at jeg frygted',
da de skraalende
fra Skibene gik,
og med Hyl
Øen bestege,
tomme for Hæder,
tolv Bersærker.

Ok er þeir bræðr koma til Sámseyjar, sjá þeir hvar
 vau skip liggja í höfn þeirri, er Unavágr¹ heitir; þau skip
 hétu askar, ok hundrad manns á hverju hinna vöskustu
 drengja. Þeir þóttusk vita, at Hjálmar mundi þessi skip
 eiga ok Oddr hinn víðförli, er kallaðr var Örvaroddr. Ok
 þá brugðu Arngríms synir sverðum, ok bitu í skjaldarrendr.
 ok kom á þá berserksgangr; þeir gengu þá sex út á hveru
 askinn; en þar váru svá góðir drengir innan borða, at allir
 tóku sín vápu, ok engi flýði ór sínu rúmi, ok engi mælti
 æðruorð. En berserkirnir gengu með öðru borði fram, en
 öðru aþr, ok drápu þá alla; síðan gengu þeir á land upp
 grenjandi. Þá mælti Hjörvarðr: „elliglöp stríða nú á Arn-
 grím föður várn, er hann sagði oss, at þeir Hjálmar ok
 Oddr væri hinir hraustustu kappar, en nú sá ek öngvan duga
 öðrum framar.“ Angantýrr svarar: „sökumsk ei um þat,
 þó vèr fyndim ei vára maka, má ok vera², at þeir Oddr ok
 Hjálmar sè enn eigi dauðir“. Hjálmar ok Oddr höfðu
 gengit upp á eyna at vita, ef berserkirnir væri komnir; ok
 er þeir gengu ór skóginum til skipa sinna, þá gengu ber-
 serkir út af skipum þeirra með blóðgum vápnum ok brugðnum
 sverðum; ok var þá genginn af þeim berserksgangrinn, en
 þá verða þeir máttminni enn þess á milli sem eptir uökkurs
 kyns sóttir. Þá kvað Oddr:

Þá var mèr ótti
 einu sinni,
 er þeir grenjandi
 gengu af öskum,
 ok emjandi
 á ey stigu,
 tírarlausir,
 váru tólf saman.

¹) eller Munarvagr. Efter andre to forskellige hæne. — ²) rettet for skè.

Þá mælti Hjálmar til Odds: „sèr þú nú, at fallnir eru menn okkrir allir, ok sýnisk mér nú líkast: at vèr munum allir Óðin gista í kveld í Valhöllu;” ok þat eitt segja menn at Hjálmar hafi mælt æðruorð. Oddr segir: „en ek neymi eigi at gista Óðin í kveld, ok skulu þessir allir dauðir, berserkirnir, áðr kveld sè, en vit tveir lifa. Þetta viðræli þeirra sanna þessar vísur, er Hjálmar kvað:

Fara halir braustir
af herskipum,
tólf menn saman
tíralausir;
vit munum í aptan
Óðin gista
tveir berserkir
en þeir tólf lifa.

Oddr svarar:

Því mun ek orði
andsvör veita:
þeir munu í aptan
Óðin gista
tólf berserkir,
en vit tveir lifa.

Berserkirnir sóttu nú á móti þeim með brugðnum sverðum, váru alblóðgir, ok einn var höfði hærri ein aðrir. Þeir Hjálmar sjá, at Angantýrr hefir Tyrfing í hendinni, því at Lýsti af hánum sem sólargeisla. Hjálmar mælti: „hvárt viltu heldr eiga við Angantýr einn eðr við bræðr hans ellifu?” Oddr svarar: „ek vil berjask við Angantýr, hann mun gefa stór högg með Tyrfingi, en ek trúi betr skyrtu minni, enn brynju þinni, til hlífðar.” Hjálmar

Da sagde Hjalmar til Odd: „Seer du at alle vore Mænd ere faldne, og tykkes mig nu rimeligst, at vi komme alle til at gjeste Odin i Valhal 'i Aften;” dette er det eneste frygtsomme Ord, man tillægger Hjalmar. Odd svarede: „Men jeg gider ikke gjeste Odin i Aften, og skulle alle disse Bersærker døe för Aften, men vi to leve.” Denne deres Samtale bevidne følgende Viser, som Hjalmar sang:

Tappre Helte gaee
af Hærskibe;
tomme for Hæder
tolv de vare;
vi skal i Aften
Odin gjeste,
to Bersærker,
men de tolv leve.

Odd svarede:

Dine Ord
jeg atter svarer:
de skulle i Aften
Odin gjeste,
tolv Bersærker,
men vi to leve.

Bersærkerne gik nu imod dem med dragne Sværd, og heelt blodbestænkte, og een af dem var et heelt Hoved höiere, end de andre. Hjalmar og Odd see, at Angantyr forer Tyrfing i Haanden, thi det lyste fra den, som fra en Solstraale. Hjalmar sagde: „hvad vil du helst, kæmpe med Angantyr alene, eller med hans elleve Brødre?” Odd svarede: „Jeg vil hellere kæmpe med Angantyr, han vil give drabelige Hug med Tyrfing, men jeg troer, at min Skjorte bøder

bedre af end din Brynie." Hjalmar svarede: „Hvor kom vi saa til Kampen, at du gik foran mig? du vil kæmpe med Angantyr, fordi det synes dig større Heltebedrift; men for denne Holmgang er jeg Anfører; det var ikke det Slags Lofte, jeg gav Kongen af Sverrigs Datter, at lade dig eller nogen Anden gaae i denne Tvekamp i mit Sted, og jeg skal vistnok selv kæmpe med Angantyr." Han trak nu Sværdet og gik imod Angantyr; men de ønskede hinanden til Valhal. De angribe nu hinanden, Hjalmar og Angantyr, og det skortede nu ikke paa store Hug.

Odd raabte paa Bersærkerne og kvad:

Een skal mod Een,
hvis han ei er feig,
og Modet ei svigter,
mandig kæmpe.

Da gik Hjörvard frem; han og Odd havde en haard Kamp, men Odds Silkeskjorte var trofast, saa at inlet Vaaben kunde skære den, men han havde saa godt et Sværd, at det ligesaa let skar Brynier som Klæder, og han havde kun faa Gange hugget til Hjörvard, før han faldt død om. Da traadte Hervard frem, men han gik samme Vei, derpaa Hrani, og saa den ene efter den anden; men Odd anfaldt dem med slig en Tapperhed, at han dræbte alle elleve Brødre. Men om Hjalmar og Angantyr's Kamp er det at fortælle, at Hjalmar fik sexten Saar, men Angantyr faldt død om.

Odd gik hen til Hjalmar og kvad:

Hvad er det? Hjalmar!
Vist du Farve skifted';
mange Saar
jeg seer dig pine.

Hjælmen din er huggen
og hin side Brynie;
nu dit Liv
er nær sin Ende.

mælti: „hvar komu vit þar til orrustu, at þú gengir fram fyrir mik; því viltu berjask við Angantýr, at þer þykkir þat meira þrekvirki: nú em ek höfuðsmaðr þessarrar hólun-göngu; hæt ek öðru konungsdóttur heima í Svíþjóðu, enn láta þik eðr annan ganga í þetta einvígi fyri mik, ok skal ek berjask við Angantýr.” Ok brá hann þá sverðinu, ok gekk fram í móti Angantýr; ok vísaði hvárr öðrum til Valhallar. Snúask þeir í móti Hjálmarr ok Angantýrr ok láta skamt stórra höggva á milli.

Oddr kallar á berserkina, ok kvað:

Einn skal við einn
eiga, nema sè deigr ¹,
hvatra drengja,
eðr hugr bili.

Þá gekk fram Hjörvarðr, ok áttusk þeir Oddr við hart vápnaskipti, en silkiskyrta Odds var svá traust, at ekki vápu festi á, en hann hafði sverð svá gott, at svá beit brynju sem klæði; ok fá högg hafði hann veitt Hjörvarði, áðr hann féll dauðr. Þá gekk til Hervarðr, ok fór sömu leið; þá Hraui. þá hverr at öðrum; en Oddr veitti þeim svá harða atsókn, at alla felldi hann þá ellifu bræðr. En frá leik þeirra Hjálmars er þat at segja, at hann fékk sextán sár, en Angantýrr féll dauðr.

Oddr gekk þar til er Hjálmarr var, ok kvað:

Hvat er þer, Hjálmarr,	hjálmr er þinnu höggvinnu
hefir þú lit brugðit.	ok in síða brynja ² ,
þik kveð ek mæða	nú kveð ek fjörvi
margar undir;	of ³ farit þínu.

¹) *ell.* Einn skal við einn orrustu heija. — ²) *ell.* ok á hlíð brynja.

³) *rettel* for ok.

Hjálmarr kvað:

Sár hefi ek sextán,
slitna brynju,
svart er mér fyrir sjónum,
sækat ek ¹ ganga;
hneit mér við hjarta
hjörð Angantýrs,
hvass blóðrefill,
herðr í eitri.

Ok enn kvað hann:

Áttak at fullu
fimm tún saman,
en ek því aldri
unda ráði ²;
nú verð ek liggja
lífs andvani,
sverði sundraðr,
í Sáms eyju.

Drekka í höllu
húskarlar mjöd,
menjum ³ göfgir
at míns föður ⁴;
mæðir marga
munngát-fenja ⁵,
en mik eggja spor
í eyju þjá.

Hvarf ek frá hvítri
hlaðbeds gunni ⁶

á Agnafir
utanverðri;
saga mun sannask,
sú er hón sagði mér.
at aptr koma
eigi mundak.

Drag þú mér af hendi
hringinn rauða,
fær þú inni ungu
Ingibjörgu!
Sá mun henni
hugfastr tregi,
er ek eigi kem
til Uppsala.

Hvarf ek frá fögrum
fljóða söngvi,
útrauðr gamans,
austr við Sóta;
fyr skundaðak,
ok fórk í lið
hinna sinni
frá hollvinum.

Hrafn flýgr austan
af hám meidi ⁷,
flýgr hánnum eptir
örn í sinni;
þeim gef ek erni
efstum bráðir,

1) sat for seka se ek. — 2) ell. en ek unda þó aldri á laði. — 3) menn mjök.
4) ell. Drekkur með jófri jarla mengi út glaðliga at Uppsölum. — 5) munngát
frða. — 6) hlaðs beðgungi ell. hlaðbeds gungi, membr. — 7) ell. af Hamarheiði.

Hjalmar kvad:

Saar har jeg sexten,
 sleden Brynie,
 det sortner mig for Öine,
 jeg seer ei at gange;
 Angantyr's Sværd,
 i Edder hærdet,
 med hvassen Spids
 mit Hjerte rørte.

Og endnu kvad han:

Fem Byer ene
 för jeg eied',
 men var ei dermed
 vel fornöiet ¹;
 nu skal jeg ligge,
 Livet berövet,
 her paa Samsø,
 af Sværdshug martret.

Drikke i Hallen
 Huskarle Mjod,
 med Halssmykker,
 hos min Fader ².
 Mundgodt Mangen
 Meen forvolder,
 men mig Saar
 her svie, paa Øen.

Yderst paa Agnafit
 den unge Mo

fager forlod jeg;
 for mig det sandes
 hvad hun spaaed:
 „Vist at aldrig
 atter jeg monne
 til min Elskte komme.“

Drag mig af Haanden
 Ringen rode,
 bring den hin unge
 Ingeborg.
 Hende vil den Sorg
 hjertefast blive,
 at ei jeg kommer
 til Upsala.

Forlod jeg Moers
 fagre Sange,
 munter i Sind
 af Sote fulgt;
 Reisen jeg hastet,
 og med Hær jeg gik,
 for sidste Gang,
 fra mine Venner.

Ravn flyver østen
 fra höien Eg,
 og ham i Flugten
 en Ørn ledsager;
 det er den sidste
 Ørn, jeg mætter;

¹) Men fandt dog aldrig Fred paa Jorden.

²) Øl drikke Jarler i Upsala, glade i Hallen hos min Fader.

den vil begjærlig,
mit Blod drikke.

Derpaa døde Hjalmar.

Odd fortalte disse Tidender hjemme i Sverrig; men Kongens Datter kunde ikke overleve Hjalmar, og tog sig selv af Dage. Angantyr og hans Brødre bleve lagte i en Gravhöi paa Samsø, med alle deres Vaaben.

Nu skal fortælles, at Jarl Bjartmars Datter fødte et Pigebarn, og det tyktes de fleste raadeligst, at ndsætte BARNET og, de sagde, at det ikke vilde faae Kvindesind, hvis det kom til at ligne sin Faders Slægt. Jarlen lod BARNET døbe og opdrage, og kaldte det Hervar, og sagde, at hvis hun levede, var dog Arngrims Sønners Slægt ikke aldeles uddød. Men da hun voxede til, blev hun fager, og øvede sig mere i Skydning og i at føre Skjold og Sværd, end i Syning; tillige var hun stor og stærk; og da hun blev større, gjorde hun oftere ondt end godt; og da man hindrede hende heri, løb hun ud i Skovene, og dræbte Folk for at gjøre Bytte. Men da Jarlen fik dette at vide, lod han hende tage og føre hjem, hvor hun da opholdt sig en Stund.

En Gang var Hervar tilstede paa Marken i Nærheden af nogle Trælle, hvilke hun fornærmede som alle andre. Da sagde een af Trællene: „Du, Hervar, vil kun gjøre det Onde, og kun ondt kan man vente sig af dig; derfor forbyder Jarlen alle og enhver, at aabenbare dig, hvem din Fader var; thi han skammer sig ved, at du skal faae at vide, at den arrigste Træl laae hos hans Datter, og du er deres Afkom.“ Høilig forbitret herover gik hun til Jarlen og kvad:

Vor Berømthed
vil jeg ei prise,

skjönt hnn Frodmars Gunst
fik sig skaffet;

sá mun á blóði
bergja mínu.

Eptir þat deyr Hjálmarr.

Oddr segir þessi tíðindi heim í Svíþjóð; en konungs dóttir má eigi lifa eptir hann, ok ræðr sèr sjálf bana. Angantýrr ok bræðr hans váru lagðir í haug á Sámsey með öllum vápnum sínum.

6. Nú er þar til at taka, at dóttir Bjartmars jarls fæddi meybarn, ok þótti flestum ráð, at út væri borit, ok sögðu, at eigi mundi konuskap hafa, ef föðurfrændum yrði líkt. Jarl lét ausa vatni ok upp fæða, ok kallaði Hervöru, ok sagði, at eigi var þá aldauda ætt Arngríms suna, ef hún lifði. En er hún vóx upp, þá var hún fögr; hún tamdi sik meirr við skot ok skjöld ok sverð enn við sauma ok borða; hún var mikil ok sterk, ok þegar hún mátti nökkut, görði hún ok optar¹ illt enn gott; ok er henni var þat meinat. þá hljóp hún út á skóga, ok drap menn til fjár sèr. En er jarl varð þess varr, þá lét hann taka hana, ok færa heim, ok var hún þá heima um stund.

Þat var eitt sinn, at Hervör var úti stödd því nær, er þrælur nökkurir váru, ok görði hún þeim illt sem öðrum. Þá mælti einn þrællinn: „þú, Hervör, vilt illt eitt göra, ok illt er at þèr ván, ok því bannar jarl öllum mönnum at segja þèr þitt faderni, at hánum þykkir skömm ein, at þú vitir þat; því at inn versti þræll lagðisk með dóttur hans, ok ertu þeirra barn. Hervör varð við þessi orð afar reið, gengr þegar fyri jarl, ok kvað:

Áka ek várri
vegsemd hrósa,

þótt hún Fróðmars²
fengi³ hylli,

1) hvarki. — 2) Narnet er usihkert. — 3) fengia.

föður hugðumk¹
fræknan eiga,
nú er sagðr fyrri mèr
svínahirdir.

Jarl kvað:

Logit er margt at þèr
lítill² of frètt
(frækinn) með fyrðum
faðir þinn taliðr;
stendr Angantýrs³
ausinn moldu
salr⁴ í Sámsey
sunnanverðri.

Hón kvað:

Nú fýsir mik,
fóstri, at vitja
framgenginna
frænda minna;
auð mundu þeir
eiga nógan,

þann skal ek öðlask,
nema ek áðr förumk⁵.

Skal skjóttliga
um skör búa
blæis líni,
áðr braut fari;
mikit býr í því,
er á morgun skal
skera bæði mèr
skyrta ok ólpu⁶.

Síðan mælti Hervör við
móður sína, ok kvað:

Bú þú mik at öllu,
sem þú hvatast kunnir,
sannfund⁷ kona,
sem þú sun inundir;
fátt eitt mun
mèr í svefn bera⁸,
fæ ek ekki hær
yndi⁹ it næsta¹¹.

7. Litlu síðar hvarf hón ein saman með karlmanns
búnaði ok vápnum, ok fór til víkinga, ok var með þeim
um stund, ok nefndisk Hervarðr¹¹; ok litlu síðarr dó höfðingi
víkinga, ok tók þá Hervarðr forræði liðsins.

1) *indsat for hugðumsk ek.* — 2) *lyti.* — 3) *Angantýr.* — 4) *halr.*

5) *indsat for förumsk eller förunst.* — 6) *omsat for ólpu ok skyrta.*

7) *sannprúð.* — 8) *satt eitt mun mér i svefn (ell. sinnu) bera.* — 9) *yndis.*

10) *Isteden for alt det foregående har membranen:* Hón kemr at jarli einn dag,
ok mælti: „brott vil ek hëðan, því at ekki fæ ek hær yndi.“

11) *Hjörvarðr.*

tapper min Fader
 för jeg troed',
 nu siges mig han var
 Svinehyrde.

Jarlen kvad:

Löiet er for dig
 lave Rygter;
 höit stod din Fader
 i Hertes Rækker;
 mægtig staaer Angantyr,
 med Muld bedækket,
 Sal paa Samsos
 sydlige Del.

Hun kvad:

Nu jeg ønsker
 at besøge,
 Fosterfader!
 Frænder døde;
 vældige Skatte
 vist de eie;

dem skal jeg hente
 eller Hel gjeste.

Herlig skal jeg
 mit Hoved smykke
 i hviden Lin,
 för jeg heden gaaer;
 meget varsler
 at i Morgen skal
 skæres til mig
 Skjorte og Tröie.

Derpaa tiltalte Hervar sin
 Moder og kvad:

Rust mig fra Hjemmet
 saa hurtig du kan,
 sode Moder!
 som din Sön jeg var.
 Sandhed mine Drönne
 i Søvne mig varsle,
 her faaer jeg ikke
 Huro længer¹.

7. Kort efter forsvandt hun alene, bevæbnet og klædt i Mandfolkedragt, og begav sig i Selskab med nogle Vikingere, hvilke hun fulgte en Tid og kaldte sig Hervard. Senere da Vikingernes Anfører døde, overtog Hervard Anførselen.

En Gang da de landede ved Samsø gik Hervard i Land, men ingen af hans Mænd vilde følge ham; thi de

¹) Membranen kortere: Hun kommer en Dag til Jarlen og sagde: Jeg vil bort herfra thi her faaer jeg ingen Ro.

sagde, at ingen kunde holde ud, at være der om Natten under aaben Himmel. Hervard sagde, at der var Haab om at finde store Skatte i Gravhöiene; derpaa gik han i Land paa Øen, kort før Solens Nedgang. De laae med deres Skihe i Munarvåg; der traf hun en Faarehyrde, som hun spurgte om Nyheder; han svarede: „er du ubekjendt her paa Øen, saa gik hjem med mig, thi efter Solens Nedgang tør ingen opholde sig her under aaben Himmel, og jeg for min Del gaaer strax hjem.” Hervard svarede: „sig mig, hvor er Stedet, man kalder Hjörvards Höie.” Svenden svarede: „det er vist ikke rigtigt fat med dig, siden du om Natten er nysgjerrig efter de Ting, som faa tør indlade sig med midt om Dagen; thi en brændende Ild svæver derover, saasomt Solen gaaer ned.” Hervard svarede, at han bestemt vilde besøge Höiene. Faarehyrden svarede: „Jeg seer at du er en modig Mand, skjönt uforstandig, jeg vil give dig min Halsring, og følg saa hjem med mig!” Hervard svarede: „om du end giver mig alt hvad du eier, lader jeg mig dog ikke afholde.” Men da Solen var gaet ned, begyndte der en stærk Dundren oppe paa Øen, og Höi-ilden blussede i Veiret; da blev Faarehyrden meget bange, tog Fod i Haand og løb ind i Skoven saa stærkt han kunde og saae aldrig tilbage. Om deres Samtale er dette digtet:

Truffet har en ung Mo,
i Munarvåg
ved Solens Nedgang,
en Svend hos Hjorden,
„Hvem er du, som ene
til Øen er kommen?
gik du hurtig
Husly at søge.”

„Husly at søge
min Hu ei lyster;
thi af Øens Folk
jeg ingen kjender;
sig mig hurtig,
før du heden gaaer,
hvor er det Hjörvards
Höie ligge?”

Ok eitt sinn, er þeir komu til Sámseyjar, gekk Hervarðr á land, ok vildi engi hans manna fylgja hánum; því at þeir sögðu þar engum manni duga um nætr úti at vera. Hervarðr kvað vera mikla fëván í haugunum, ok fór á land, ok gekk upp á eyna nær sólarglaðan¹. Þeir lágu í Munarvági; þar hitti hón hjarðarsvein einn, ok spurði hann tíðinda; hann segir: „er þèr úkunnigt hèr í eyjunni, ok gakk heim með mèr, því at hèr dugir engum manni úti at vera eptir sólarsetr, ok vil ek skjótt heim.” Hervarðr svarar: „seg mèr, hvar Hjörvarðs haugar heita.” Sveinninn svarar: „vanfarinn ertu, er þú vilt þat forvitnask um nætr, er fárr þórir á miðjum dögum, ok brennandi eldr leikr þar yfir, þegar sól gengr undir.” Hervarðr kveðsk at vísu skyldu vitja hauganna. Fëhirðir mælti: „ek sè, at þú ert drengiligr maðr. þó at þú sèr úvittr; þá vil ek gefa þèr men mitt, ok fylg mèr heim!” Hervarðr segir: „þó at þú gefir mèr allt þat. er þú átt, fær þú mik eigi dvalit.” En er sólin settisk, gördusk dunur miklar út á eyna, ok hlupu upp hauga eldarnir; þá hræddisk fëhirðir, ok tók til fóta, ok hljóp í skóginn, sem mest mátti hann, ok sá aldri aprt. Þetta er kveðit eptir viðræðu þeirra:

Hitt hefir mær ung
 í Munarvági
 við sólarsetri
 segg at hjörðu:
 „Hverr einn saman²
 í ey kominn?
 gakktu greilliga³
 gistingar til!”

„Munkat ek ganga
 gistingar til,
 því at ek engan kanu
 eyjarskeggja;
 segðu hraðliga,
 áðr hëðan líðir,
 hvar eru Hjörvardi
 haugar kenndir?”

¹) í þann tíma er sól settisk.

²) hverr er ýta. — ³) sýsliga.

„Spyrjattu at því,
spakr ertu eigi,
vínr víkinga,
þú ert vanfarinn;
förum frálíga,
sem okkr fœtr toga,
allt er úti
ámátt firum ¹.”

„Men bjóðum þér
máls at gjöldum,
muna drengja vín
dælt at letja.”

„Fær engi mēr svá
fríðar hnossir,
fagra hauga,
at ek fara eigi.”

„Heimskr þykki mēr,
þá er hēðra ferr
maðr einn saman
myrkvar grímur;

hyrt er á sveimun,
haugar opnask,
brennr fold ok fen,
förum harðara!”

„Hirðum-at fælask
við fnösun ² slíka,
þótt um alla ey
eldar brenni;
látum ei okkr
liðna rekka ³
skjótla skelfa,
skulum við talask.”

Var þá fēhirðir
fljótr til skógar
mjök frá máli
meyjar þessar;
en harðsnúinn
hugr í brjósti
um sakar slíkar
svellr Hervöru ⁴.

Hón sá nú hauga-eldana ok haugbúa úti standa, ok gengr til hauganna, ok hræðisk ekki; ok óð hón eldana sem reyk ⁵, þar til er hón kom at haugi berserkjanna. Þá kvað hón:

1) allt er víti á nait firum *ell.* allt er úti a naitförum.

2) þrösun. — 3) *omsat for:* rekka liðna.

4) *Nogen omsætning af disse strofer var nødvendig, og finder sin hjemmel såvel i den næstforegående fortælling som tildels i håndskrifterne.*

5) sem myrkva þöku.

„Ønsk ei det at vide¹,
 du er uforstandig,
 Vikingers Ven!
 i Vaade du svæver;
 fare lad os hurtig
 som vore Fødder mægte;
 udenfor Skræk
 alt frembyder.”

„Halsring jeg dig byder
 her til Gjengjæld,
 vanskeligt er Heltens
 Ven at sinke.”

„Ingen kan mig give
 saa gode Skatte,
 fagre Ringe,
 at jeg farer ei.”

„Dum mig tykkes,
 den som heden
 ene gaar
 i Nattens Mørke,

Ilden spiller,
 aabnes Höie,
 Jord og Sumpe brænde,
 bort lad os ile!”

„Ei lad os frygte
 for den Bragen,
 skjönt Ild over hele
 Øen brænder;
 lad ei saa hurtig
 hedengangne
 Kæmper os skrække;
 skal vi samtale.”

Da gik Hyrden
 hurtig i Skoven
 bort, ved Møens
 mandige Tale;
 men i Hervars Bryst
 hæftig koger
 bitre Harme,
 af ham opægget.

Hun saae nu Höi-ildene, og Höibeboerne staaende uden for. Hun gik til Höiene uden Frygt, og vadede Ilden som Røg, indtil hun kom til Bersærkernes Gravhöie. Da sang hun:

1) Spørg du ei derom.

Vaagn du, Angantyr!
 vækker dig Hervar,
 eneste Datter
 af dig og Tofa;
 giv mig af Höien
 hvassen Glavind,
 som til Svafrlam
 smedet de Dværge.

Hervard, Hjörvard,
 Hrane, Angantyr,
 eder alle jeg vækker
 under Skovens Rødder,
 rustede med Hjælme
 og hvasse Sværd,
 blanke Skjolde
 og blodige Landser¹.

I ere blevne,
 Arngrims Sønner,
 mægtige Helte,
 til Muld forvandlede,
 hvis ingen skal
 af Eyfuras Sønner
 med mig tale
 i Munarvåg.

Hervard, Hjörvard,
 Hrane, Angantyr!
 saa være alle eders
 Sind beskaffet,

som I mugnede
 i Myretue,
 hvis ei Sværdet I mig giver,
 smedet af Dvalin;
 Gjenfærd bör ei skjule
 gode Vaaben.

Da svarede Angantyr:

Hervar, min Datter!
 hvi raaber du saa,
 uhørt Fordærv
 du iler i Møde;
 du raser, Hervar!
 og har tabt din Samling,
 og vilfarende
 vækker du de Døde.

Ei begrov mig Fader
 eller Frænder andre,
 Tyrving beholdt de
 to, som leved',
 blev dog dens Eiermand
 en omsider.

Hun svarede:

Sig du mig Sandhed!²
 saasandt dig skjærme
 Odin i Höien
 uskadte, som du ei har

1) Pryded' med Skjolde og blodige Landse.

2) Du taler ei Sandhed.

Vaki þú, Angantýrr,
vekr þik Hervör,
einka ¹ dóttir
ykkur Tófu ²;
sel þú mér ór haugi
livassan mæki,
þann er Svafrlama
slógu dvergar.

Hervarðr ok Hjörvarðr,
Hrani, Angantýrr,
vek ek yðr alla
undir viðarrótum,
hjálmi ok með brynju,
hvössu sverði,
rönd ok með reidi,
roðnum geiri ³.

Mjök erut orðnir,
Arngríms synir,
megir meinsamir
at moldar auka ⁴,
er engi skal ⁵
suna Eysuru
við mik mæla
í Munarvági ⁶.

Hervarðr, Hjörvarðr,
Hrani, Angantýrr,
svá sè yðr öllum
innan rifja,

sem þèr í maura
mornit haugi ⁷,
nema sverð selit mér,
þat er sló Dvalinn,
samir ei draugum
dýr vápn fela.

Þá svarar Angantýrr:

Hervör dóttir,
hví kallar svá
full feiknstaða,
ferr þú þèr at illu;
ærtu orðin
ok örvíta,
vill hyggjandi,
vekr meun dauða.

Grófat mik faðir ⁸,
nè frændr aðrir,
þeir höfðu Tyrfring
tveir er lifðu,
varð þó eigandi
einn um síðir.

Hón svarar:

Seg þú einn satt mér ⁹
svá láti Áss þik
heilán í haugi,
sem þú hefir eigi

1) rettet for einga. — 2) Svöfu, Sváfu. — 3) röndum skryðdir ok roðnum geiri. —
4) rettet for: megir at meinsamir moldar auka. — 5) görir. — 6) úr munar heimí. —
7) hauga. — 8) faðir ok ei niðr, ell. faðir niðr. — 9) Segir þú ei satt.

Tyrfing með þèr;
trautt er þèr at veita
arfa þínum
einar bænir ¹.

Þá var sem einn logi væri
allt at líta um haugana, er opnir
stóðu. Þá kvað Angantýrr:

Hnigin er helgrind ²,
haugar opnask,
allr er í eldi
cybarmr at sjá ³;
atalt er úti
um at litask;
skyndtu, mær, ef þú mátt,
til skipa þinna.

Hón svarar:
Brenni þèr ei svá ⁴
bál á nóttum,
at ek við elda
yðra fælumk ⁵;
skelfrat meyju
muntún hugar,
þó at hón draug sjái
í durum standa.

Þá kvað Angantýrr:
Segi ek þèr, Hervör,
hlýttu til meðan,

vísa dóttir,
þat er verða mun:
sjá mun Tyrfingr,
ef þú trúa mættir,
æft þinni, mær,
allri spilla.

Muntu sun geta,
þann er síðan mun
Tyrfing bera,
ok trúa afli ⁶;
þann munu Heiðrek
heita lýðar,
sá man ríkstr alinn
und röðuls tjaldi.

Hón kvað:

Ek vígi svá
virða dauða,
at þèr skulut
allir liggja
dauðir með draugum
í dys fýnir ⁷;
sel mèr ⁸, Angantýrr,
út ór haugi,
hlífum hættan
Hjálmars bana.

Hann segir:
Kveðkat ek þik, mær ung,
mönnum líka,

1) traudr ertu arf at veita einga barni. — 2) helgrund.

3) allt er í eldi eygrims sjá. — 4) Brenni eigi svá. — 5) *indsat for fælumz.*

6) magni. — 7) fölvir. — 8) nema selir mér.

Tyrfling hos dig;
træg er du at yde
eneste Arving
en eneste Bön.

Da aabnedes Höiene, og
det saae da ud, som de stode i
lys Lue.

Angantyr kvad:

Sjunken er Hels Port,
Höie aabnes,
hele Øens Kyst
i Hdsloe staaer,
alt er udenfor
uhyggeligt;
skynd dig, hvis du kan, Mo,
til Skibene hen.

Hun svarer:

Brænde kan I ei
saa Baal om Natten,
at jeg frygter
eders Flammer;
Skjælver ei Møens
modige Hjærte,
skjönt du hun Gjenfærd seer
gloe i Dören.

Da kvad Angantyr:

Siger jeg dig, Herver!
hør til imedens,

vise Datter!
hvad der vil hændes:
denne Tyrfling vil,
troe mine Ord!
al din Æt, Mo!
ødelægge.

En Sön vil du fode,
som siden skal
Tyrfling føre
og troe paa sin Styrke.
Ham ville Folk
Heidrek kalde,
vældigst under Himlen
vil han blive.

Hun kvad:

Da vil jeg fortrylle
døde Kæmper,
saa at I skulle
alle ligge
døde hos Gjenfærd,
i Gravene raadne;
giv mig, Angantyr!¹
ud af Höien
den for Harnisk farlige
Hjalmars Bane.

Han svarede:

Ungmø! du mik tykkes
ei andre Folk at ligne

1) Hvis ei du mig giver.

da du paa Höie
ved Höinat vanker,
med indgravet Spyd
og Sværd ved Siden,
med Hjælm og Skjold
for Hallens Dör.

Hun kvad:

En Mand jeg mig tykkes
saa modig som Nogen,
inden jeg besøgte
eders Sale;
giv mig, ud af Höien
den som hader Brynjer;
Dværges Arbeid
dig duer ei at skjule.

Angantyr kvad:

Jeg har under Skuldren
Hjalnars Bane,
den er helt
af Ild omgiven;
paa Jorden ingen Mø
saa modig jeg kjender,
at hun tör det Sværd
tage i Haanden.

Hun svarede:

Glad vil jeg tage
og gjemme varlig
hvassen Glavind,
hvis jeg det faaer,
ikke jeg frygter

Ildens Flamme,
den sagtnes saa snart
jeg seer paa den.

Han kvad:

Dum er du, Hervör!
skjönt heltemodig,
med aabne Öine
i Ild du dig styrter;
heller jeg dig rækker
fra Höien Sværdet;
unge Mø! Afslag
jeg kan dig ei give.

Da blev Sværdet kastet nd
af Höien i Hervörs Hænder.

Hun kvad:

Vel gjorde du
Vikingers Sön!
da du af Höien mig
Helsesværdet gav;
bedre mig huer,
Hersker, din Gave,
end om jeg havde
hele Norge.

Han kvad:

Ei du veed,
ussel i Tale,
dumme Kvinde!
hvad dig Fryd avler.
Hin Tyrffing vil,
hvis mig du troer,

er þú um hauga
 hvarfar¹ á nóttum
 gröfnum geiri
 ok með gota málm²,
 hjálmi ok með brynju
 fyrir hallar dyrr.

Hón kvað:

Maðr þóttumk³ ek
 mennskr til þessa,
 áðr ek sali yðra
 sækja hafðak⁴;
 sel þú mér ór haugi
 þann er hatar brynjur,
 dverga smíði,
 dugir ei þèr at leyna.

Angantýrr kvað:

Liggr mér und herðum
 Hjálmars bani,
 allr er hann utan
 eldi sveipinn;
 mey veit ek enga
 moldar hvergi⁵,
 at þann hjör þori
 í hendr nema.

Hón segir:

Ek man hirða
 ok í hendr nema,
 hvassan mæki,
 ef ek hafa mættak;
 uggi ek eigi
 eld brennanda,
 þegar loga lægir,
 er ek lít yfir⁶.

Hann kvað:

Heimsk ertu, Hervör,
 hugar eigandi,
 er þú at augum⁷
 í eld hrapar;
 ek vil heldr selja þèr
 sverð ór haugi,
 mæer in unga,
 mákat ek þèr synja.

Var þá kastat út sverðinu í
 hönd Hervarar.

Hón kvað:

Vel gördir þú,
 víkinga niðr,

1) hvarfar. — 2) málm.

3) *her findes den rette form*: þotome ek.

4) reðak.

5) fyrri mold ofan.

6) Hygg ek eigi eld brenna þann, er framliðnum strðum leikr um sjónir.

7) *for* at augum: allgann.

er þú seldir mér
sverð ór haugi;
betr þykkjumk nú,
buðlungr ¹, hafa,
enn ek Noregi
næðak öllum.

Hann kvað:

Veizt eigi þú,
vesöl ertu mála,
fárád ² kona,
hverju ³ fagna skal;
sjá mun Tyrfingr,
ef þú trúa mættir,
þinni ætt, mæð,
allri spilla.

Hón segir:

Ek mun ganga
til gjálfr mara ⁴,
nú er hilmis mæð
í hugum ⁵ góðum;
lítt hræðumk ⁶ þat,
lofðunga niðr,
hve synir mínir
síðan deila.

Hann kvað.

Þú skalt eiga
ok una lengi,
hafðu á huldu,
Hjálmars bana;
takattu á eggjum,
eit er í báðum,
sá er manns mjötuðr ⁷
meini verri.

Far vel, dóttir,
fljótt gæfa ek þær
tólf manna fjör,
ef þú trúa mættir,
afl ok eljun,
allt it góða,
þat er synir Arngríms
at sik leifðu.

Hón kvað:

Búi þær allir,
brott fýsir mik,
heilir í haugi,
hèðan vil ek skjóttla;
helzt þóttumk nú
heima í millim,
er mik umhverfis
eldar brunnu.

Síðan gekk hón til skipa; ok er lýsti, sá hón, at skipin
váru brottu, höfðu víkingar hræðzk dunur ok elda í eygni;
fær hón sér far þaðan, ok er ekki um hennar ferð getit,

1) bragningr. — 2) gættel for farråd. — 3) hvi. — 4) manna — 5) huga.

6) reki ek. — 7) mataðr.

din Æt, o Mø!
helt ødelægge.

Hun svarede:

Paa hurtige Snekker
nu jeg haster bort,
nu er Fyrstens Datter
ved freidigt Hu;
lidet jeg frygter,
du Fyrsters Ætling!
hvad senere mine
Sønner skal hænde.

Han svarede:

Du skal den eie
og ynde den længe,
hold du kun skjult
Hjalmars Bane;
ror ei dens Egge,
med Edder befængte.

Farligere er Sværdet,
end de fleste Meen.

Far vel, min Datter!
flux jeg giver dig
tolv Mænds Styrke,
hvis mig vil du troe,
Mod og Manddom
og mangt et Gode,
som Arngrims Sønner
sig efterlode.

Hun kvad:

Boer I der alle,
bort jeg lyster,
uskadte i Höien!
hurtig bort jeg iler;
selv jeg mig tyktes
svæve i mellem
Liv og Dod, da Ilden
omkring mig raste.

Derpaa gik hun ned til Skibene, men da det dagedes, saae hun at de vare borte; Drønene og Ilden paa Øen havde nemlig forskrækket Vikingerne. Hun tog altsaa bort med et andet Skib, og der berettes nu ikke videre om hendes Reise, før end hun kom til Gudmund paa Glasivöll; her opholdt hun sig næste Vinter, og kaldte sig Hjörvard.

8. Kong Gudmund havde et talrigt Hof; han var allerede da saa gammel, at man fortalte, at han havde fyldt de hundrede Aar, og dog var han fuldkommen karsk. Hans Søn Höfund var da en moden Mand, og man raadforte sig med ham i alle vigtige Sager.

En Dag, da Gudmund spillede Skak, og hans Spil næsten ikke stod til at redde, hans Brikker stod nemlig saa daarlig, at han var nær ved at blive mat, spurgte han om nogen kunde give ham gode Raad. Hervard traadte da frem, men da han kort Tid havde taget Del i Spillet, stod Gudmunds Brikker allerede bedre. Hervard havde ladet Tyrving ligge paa sin Plads, medens han saae paa Spillet. Da tog en Mand Tyrving og trak den af Balgen; da Hervard saae dette, rev han Sværdet fra ham, dræbte ham og gik derpaa bort; da man nu vilde løbe efter ham, sagde Gudmund: „Værer stille: det er ikke saa magtpaaliggende, som I troer, at tage Hævn over denne Mand, I ved ikke hvem han er, men jeg troer at denne Kvindes Liv vil blive Eder dyrt betalt, för I har taget det.”

Derpaa var Hervard en lang Tid paa Vikingetog, og var altid seierrig. Men da hun blev kjed deraf, vendte hun hjem igjen til Jarlen, hendes Morfader; men da skikkede hun sig som andre Kvinder, og vænnede sig til Kvindesysler. Nu begyndte hun at blive afholdt for sin Gavmildhed, og hendes Skjönhed blev nu meget berömt. Dette erfarer Höfund, Gudmunds Sön, han friede da til Hervör, som gav ham ja, hvorpaa han forte hende hjem med sig. Höfund var den viseste af alle Mænd, og saa retfærdig en Dommer, at han aldrig veg fra den strænge Ret, enten det var Landsmænd eller Udlændinge, hvis Sager han dönte; efter hans Navn skulde i hvert Rige den kaldes Höfund, som dönte Folks Sager.

Han havde to Sønner med Hervar, af hvilke den ene hed Angantyr og den anden Heidrek; de vare begge store og stærke, forstandige og smukke af Udseende. Angantyr lignede sin Fader i Gemyt og var huld imod alle; Höfund og hele Folket yndede ham meget; men saa meget Godt han end udøvede, saa gjorde Heidrek dog altid mere ondt; Hervar holdt meget af ham; hans Opdrager hed Gizur.

fyr enn hón kemr á Glasisvöllu til Guðmundar, ok var hón þar um vetrinn, ok nefndisk enn Hervarðr.

8. Guðmundr konungr hafði mikit fjölmenni; hann var þá svá gamall, at þat er sögn manna, at hann skorti ei um hundrat vetr, ok var þó fullhraustr. Höfundr sun hans var þá fullroskinn, ok var hann þá at öllum stórmálum kallaðr.

Einn dag, er Guðmundr lèk skáktafl, ok hans tafl yar mjök svá farit; hánnum gekk miðr, ok var búit við máti; þá spurði hann, ef nökkurr kynni hánnum ráð til at leggja. Þá gekk til Hervarðr, ok lagði litla stund til, áðr Guðmundar var vænna. Hervarðr hafði lagt Tyrfing í sæti sitt, meðan hann gekk at taflinu. Þá tók maðr upp Tyrfing, ok brá; þat sá Hervarðr, ok þreif af hánnum sverðit, ok drap hann, ok gekk út síðan; menn vildu hlaupa eftir hánnum. Þá mælti Guðmundr: „verit kvirrir!¹ ekki man svá mikil hefud í manningum, sem þèr ætlit, því at þèr vitit ekki, hvèrr hann er, man þessi kvennmaðr ýðr dýrkeyptr, áðr þèr fáit hans líf.”

Síðan var Hervarðr langa stund í hernaði, ok varð mjök sigrsæl; ok er henni leiddisk þat, fór hón heim til jarls, móðurföður síns; fór hón þá fram sem aðrar meyjar, at hón vandisk við borða ok handyrðir. Tók hón þá at görask vinsæl ok veitul af peningum, fór ok mikit orð af fríðleik hennar. Þetta spyr Höfundr, sun Guðmundar, ok ferr hann, ok biðr Hervarar, ok fær, ok flytr heim. Höfundr var manna vitrastr, ok svá réttðæmr, at hann hallaði aldri réttum dómi, hvárt sem í blut áttu innlenskir eðr útlenskir, ok af hans nafni skyldi sá höfundr heita í hverju ríki, er mál manna dæmdi.

Þau Hervör áttu tvá sunu, hèt annarr Angantýrr, en annarr Heiðrekr; báðir váru þeir miklir menn ok sterkir,

¹) kvirrir.

vitrir ok vænir. Angantýrr var líkr feðr sínum at skaplyndi, ok vildi hverjum manni gott; Höfundr unni hánnum mikit, ok þar með öll alþýða; ok svá margt gott, sem hann görði, þá görði Heiðrekr enn fleira illt; Hervör unni hánnum mikit. Fóstri Heiðreks hét Gizurr.

Ok einn tíma, er Höfundr görði veizlu, var öllum höfðingjum tilbodit í hans ríki, utan Heiðreki; hánnum líkaði þat illa, ok kvað vænt at göra veizluspjöll í höll föður síns; Gizurr afræð hánnum þat, ok kvað annat vænlígra, enn fara þangat til stríðs föður sínum; — ok fór allt at einu, ok kveðsk skyldu göra þeim nökkut illt. Ok er hann kom í höllina, stóð Angantýrr upp í móti hánnum, ok bað hann sitja hjá sér. Heiðrekr var ekki kátr; hann sat lengi um kveldit, síðan Angantýrr var genginn; hann snèrisk þá til þeirra manna, er hjá hánnum sátu, ok kom hann svá sinni ræðu við þá, at þeir heitudusk við ¹⁾; ok er Angantýrr kom aptr, bað hann þá þegja. Ok öðru sinni, er Angantýrr gekk út, minnti Heiðrekr þá á sitt mál, ok kom þá svá, at hvárr sló annan með lmefa; kom þá enn Angantýrr aptr, ok sætti þá til morgins. Ok it þriðja sinn, er Angantýrr gekk brott, þá mælti Heiðrekr til þess, er sleginn var, hví hann þyrði eigi at hefna sín, ok kvað eigi hæfa blaudum manni víu at drekka; ok svá kom hans fortölu, at sá hljóp upp, er sleginn var, ok drap fêlaga sinn. Heiðrekr hló at þessu ok mælti, at veizlan væri at rausnarligri, er raudr lögr rynni um dúka. Þá kom Angantýrr inn, ok lét illa yfir þessu verki. En er Höfundr varð þessa varr, bað hann Heiðrekr flýja ór hans ríki, eða fá ella dauða. Gekk þá Heiðrekr út, ok með hánnum bróðir hans; þar kom þá móðir hans, ok fêkk hánnum Tyrting. Þá mælti Heiðrekr: „eigi veit ek, nær ek get svá mikinn mun gört föður míns ok móður, sem

¹⁾ at þeir urðu rangsáttir.

Engang gjorde Höfund et Gilde, hvortil alle Stormænd i hans Rige vare indbudne, undtagen Heidrek, hvorover han blev meget misfornöiet, og sagde at det var morsomt at forstyrre Gildet i sin Faders Hal; Gizur fraraadede ham dette og sagde, at han kunde foretage sig noget bedre end gaee derhen for at ærgre hans Fader; men han reiste alligevel til Gildet, med Tilföiende, at han dog skulde tilföie dem noget Ondt. Da han nu kom ind i Hallen, reiste Angantyr sig imod ham, og bad ham tage Plads ved sin Side. Heidrek var ikke munter, han sad længe oppe om Aftenen, efter at Angantyr var gaaet; han vendte sig da til dem, som sad hos ham, og bragte det dertil ved sin Tale, at de truede hverandre; men da Angantyr kom tilbage, bød han dem Taushed. Da han anden Gang gik ud, mindede Heidrek dem om deres Kiv, og det kom da saa vidt, at den ene slog den anden med Næven; da Angantyr kom tilbage, stiftede han Forlig til næste Morgen. Han gik nu ud tredje Gang, da spurgte Heidrek den som havde faaet Pryglene, hvorfor han ikke turde hævne sig, og sagde, at en svag Mand fortjente ikke at drikke Vin; og tilsidst bevirkede han ved sin ophidsende Tale, at den Pryglende sprang op og dræbte sin Kammerat. Heidrek lo deraf og sagde, at Gildet blev endnu muntrere, naar den røde Saft flød over Bordene. Da Angantyr kom tilbage, beklagede han det skete; men da Höfund fik det at vide, bød han Heidrek at rømme hans Rige, hvis han vilde undgaa Doden. Heidrek gik da ud, fulgt af sin Broder og Moder, som overgav ham Sværdet Tyrfing. Da sagde Heidrek: „ikke veed jeg, naar jeg kan gjøre saa stor Forskjel imellem mine Forældre, som de behandle mig forskjelligt; min Fader gjør mig landflygtig, men min Moder gav mig Tyrfing, som jeg skatter höiere, end et helt Kongerige, og skal jeg vistnok gjøre noget, som allermest vil bedrøve ham;” hvorpaa han blottede

Sværdet, men det udsendte Gnister og en stærk Lysstraale; han brolte da stærk og var næved at faae Bersærkegang. Da nu Tyrving hver Gang den blottedes, maatte blive en Mands Bane, og kun hans Broder var tilstede, saa gav han sin Broder Banehug, og blev den første, der udøvede et Niddingsværk med Tyrving; dette blev berettet til Höfund, men Heidrek var allerede forsvunden ind i Skoven. Höfund lod drikke Gravöl efter sin Sön Angantyr, som blev begravet af alle.

Heidrek fortrod höiligen sin Gjerning og opholdt sig længe i Skovene, hvor han skjød sig Dyr og Fugle til Føde; men da han betænkte sin Stilling, syntes ham at det var en ringe Hæder for ham, at ingen vidste, hvor han opholdt sig, og han indsaae tillige, at han endnu kunde blive en berömt Mand ved sine Heltegjerninger, som hans Forfædre havde været. Han vendte hjem og traf sin Moder, og bad hende bede hans Fader om gode Raad til Afsked. Hun gik til Höfund og bad ham give sin Sön gode Raad. Höfund sagde, at han vilde kun give ham faa Raad, men de vilde dog komme ham til endnn mindre Nytte, og tilföiede, at han ikke gav disse Raad for hans Skyld. „Det er mit første Raad,” sagde han, „at han aldrig skal hjælpe den Mand, som har dræbt sin retmæssige Herre; for det andet skal han ikke skjenke den Fred, som har dræbt sin Staldborder; for det tredie skal hans Kone ikke have jævnlig Samkvem med sine Frænder; for det fjerde skal han ikke være sildig ude hos sin Frille; for det femte skal han ikke ride paa sin bedste Hest, naar han skal skynde sig; for det sjette skal han ikke opdrage en mægtigere Mands Barn; for det syvende, skal han ikke tillade sig Kaadhed mod en nylig ankommen Gjest; for det ottende skal han aldrig lægge Tyrving ved sine Fødder; men ingen af disse Raad vil han benytte.” Hans Moder forkyndte ham disse Raad. Heidrek svarede: „Disse

þau göra mín; fadir minn görir mik útlægjan, en módir mín gaf mér Tyrfing, er mér þykkir betra enn mikit ríki; ok skal ek göra þat eitthvert, er hánum má verst þykkja;" ok brá þá sverðinu, ok lýsti af mjök ok sindraði; hann eyskraði þá mjök, ok hêlt við berserksgang. Nú með því, at þeir bræðr vâru tveir saman, en Tyrfingr varð manns bani hvern tíma, er hánum var brugðit, þá hjó hann bróður sinn bana-högg; ok vann hann fyrstr niðingsverk með sverðinu; þetta var sagt Höfundi. Heiðrekr var þegar brottu í skógi. Höfundr lét göra erfi eptir sun sinn, ok var Angantýrr hverjum manni harmdaudi.

Heiðrekr undi stórilla við verk sitt, ok var hann lengi á skógum, ok skaut dýr ok fugla til matar sér; en er hann hugleiddi sitt mál, þa þótti hánum, sem eigi væri gott frá-sagnar, ef engi vissi, hvat af hánum yrði; kom eun í hug, at hann mætti enn verða frægr maðr af stórum verkum, sem ættmenn hans inir fyrri. Fór nú heim, ok fann móður sína, ok bað hana biðja föður sinn at ráða hánum heilræði at skilnaði. Món gekk fyrir Höfund, ok bað hann ráða syni sínum heilræði. Höfundr svarar, kveðsk fá mundu kenna hánum, en lét hánum þó verr mundu í hald koma; hann kveðsk ok ekki mundu fyrir hans bæn göra: Þat er it fyrsta, at hann hjálpi eigi þeim manni, er drepit hefir lánardrottin sinn; annat, at hann gefit eigi þeim manni frið, er drepit hefir félaga sinn; þriðja, at kona hans sè eigi heimanförl til frænda sinna; fjórða, at vera eigi síð úti hjá fríllu sinni; fimmta, at ríða eigi bezta hesti sínum, ef hann skal skynda; sætta, at fóstra eigi sér ríkara manns barn; þat it sjaunda, at skyldi jafnan eiga kerski við komanda gest; þat it áttunda, at setja aldri Tyrfing at fótum sér¹; „en ekki mun hann

¹) þat sjaunda, at hann gangi aldri á gríð sín; þat áttunda, at hann hafl aldri marga hertekna þræla með sér.

hafa af." Móðir hans segir hánnum þessi heilræði. Heiðrekr svarar: „með illum huga munu ráðin vera kennd, enda mun ek ekki af hafa." Móðir hans gaf hánnum mörk gulls at skilnaði, ok bað hann sèr jafnan láta í hug koma, hversu bitrt hans sverð var, ok hversu mikit ágæti hverjum hefir fylgt þeim, er bar, ok hversu mikit traust þeim er í hans bitru eggjum, er þat berr í orrustu eða einvígjum, ok hversu mikill sigr því fylgði; ok skildusk þau síðan.

Fór hann leið sína; ok er hann hafði eigi lengi farit, þá mætti hann mönnum; þeir fóru með bundinn mann. Heiðrekr spurði, hvat þessi maðr hefði gört; þeir sögðu hann svikit hafa lánardrottin sinn; hann spurði, „vill þèr fè fyrir hann?" Þeir játuðu því. Hann leysti hann fyrri hálfu mörk gulls. Þessi maðr bauð hánnum sína þjónustu; hann segir: „eigi mantu mèr trúr úkunnnum manni, er þú sveikt herra þinn þann, er þú áttir mart gott at launa." Ok litlu síðarr fann hann menn nökkura ok einn bundinn; hann spúrði, hvat sá hefði gört; þeir sögðu hann myrðt hafa fèlaga sinn. Hann leysti hann fyrir aðra hálfu mörk gulls. Sjá bauð hánnum sína þjónustu, en hann neitadi. Síðan fór hann þar til, er hann kom á Reidgotaland. Hann fór á fund konungs þess, er þar ræð fyrir, ok Haraldr hèt; hann var þá gamall; konungr tók vel við hánnum, ok dyldisk hann með konungi um hríð.

9. Tveir jarlar höfðu herjat fyrr á ríki Haralds konungs, ok lagt undir sik; ok af því at hann var gamall, þá lauk hann þeim skatt á hverju ári. Heiðrekr kom sèr í vináttu við konung, ok svá kom um síðir, at hann gördisk formaðr herskapar konungs, ok lagðisk hann í hernað, ok gördisk brátt víðfrægr og sigrsæll. Hann herjar nú á jarla þá, er undir höfðu lagt ríki Haralds konungs; varð með þeim hörð orrusta. Heiðrekr vá með Tyrfinngi, ok stóðsk

Raad ere vistnok givne med et ondt Sindelag til mig, og derfor agter jeg ingen af dem at benytte." Ved Afskeden gav hans Moder ham en Mark Guld, og bad ham altid at betænke, hvor skarpt hans Sværd var, hvilken Berømmelse der havde fulgt alle dets Eiermænd, hvor trygt enhver som det fører, i Krig eller Tvekamp, kan stole paa dets skarpe Eg, og at det fulgte en afgjort Seier; derpaa adskiltes de.

Han fortsatte nu sin Reise, men da han var gaaet et kort Stykke Vei, mødte han nogle Mænd, som forte en lænket Fange med sig. Heidrek spurgte, hvori denne Mand havde forset sig; de svarede, at han havde bedraget sin Herre. „Vil I overlade mig ham for Penge?" sagde Heidrek, og da de bejaede dette, løskøbte han ham for en halv Mark Guld. Manden tilbød ham sin Tjeneste. Heidrek svarede: „mig, som er dig ubekjendt, vil du vist ikke blive tro, siden du dræbte din Herre, hvem du skyldte mange Velgjerninger," og kort efter traf han igjen nogle Mænd, som førte en anden i Lænker, han spurgte hvori han havde forbrudt sig; de sagde, at han havde dræbt sin Staldbroder, denne udløste Heidrek for den anden halve Mark Guld. Manden tilbød ham sin Tjeneste, men han afslog den. Nu fortsatte han Reisen indtil han kom til Reidgotland, han begav sig strax til Landets Konge, ved Navn Harald, han var da gammel; Kongen tog venlig imod ham, og opholdt han sig der en Stund.

2. To Jarler havde allerede i Forveien angrebet og underkastet sig Kong Haralds Rige, og da han var en gammel Mand, betalte han dem en aarlig Skat. Heidrek forskaffede sig Kongens Gunst, og tilsidst fik han Anførselen over Kongens Krigsmagt, og drog nu ud paa Vikingetog, hvorved han snart blev berömt formedelst sin Krigslykke. Han angreb nu Jarlerne, som för havde underkastet sig Kong Haralds Rige, og det kom til en haardnakket Kamp. Heidrek

førte Tyrving i Slaget; og da Sværdet ligegodt skar Staal som Klæder, gik det nu som för, at ingen kunde modstaae ham, og tilsidst dræbte han begge Jarlerne og drev hele deres Hær paa Flugten; derpaa reiste han gjennem Riget, underkastede det igjen Kong Harald og førte Gidsler hjem med sig til Bekræftelse. Kongen gik ham selv i Mode med store Höitideligheder, og han fik heraf en stor Berömmelse. Kongen gav ham sin Datter Helga til Ægte, og skjenkede ham det halve Rige, som han forsvarede for dem begge i nogen Tid.

Kong Harald fik en Sön i sin gamle Alder, og Heidrek havde ogsaa en, ved Navn Angantyr. Derpaa kom der en stor Dyrtid i Reidgotland, som nu hedder Jütland, og det saae ud til at Landet vilde blive folketomt. Nu lod man hente et Orakelsvær; men dette forkyndte, at Frugtbarheden ikke vilde indfinde sig i Reidgotland, för end man havde offret den fornemste Dreng i Landet. Heidrek sagde, at Kong Haralds Sön var den fornemste, men Kongen paastod, at Heidreks Sön var det; men denne Tvist kunde ingen afgjøre undtagen Höfund; thi alle hans Domme vare sande. Heidrek reiste da til sin Fader, som modtog ham venlig. Han bad ham paakjende Sagen; men Höfund sagde at hans Sön var den fornemste der i Landet. Heidrek svarede: „Hvad tildømmer du mig da for mit Tab?“ Höfund svarede: „Du skal betinge dig hver anden Mand af Kong Haralds Hird; men saa behøver man ikke at give flere Raad til dig, med dit Sind og med en saadan Hær. Heidrek vendte nu hjem, sammenkaldte et Thing og forkyndte sin Faders Dom; „min Sön dönte han til at offres,“ sagde han, „men han tildömte mig til Erstatning hver anden Mand af Kong Haralds Folk, og dette vil jeg, at I tilsværge mig;“ de opfyldte hans Önske. Og Bonderne forlangte nu, at han skulde overlevere sin Sön, for at raade Bod paa Dyrtiden. Da Hæren var

ekki við hánnum nú sem fyrr, því at þat beit svá stál sem klæði. Ok um síðir drap hann jarlana báða, en allt þeirra fólk flýði; ok fór hann síðan yfir ríkit, ok lagði undir Harald konung, ok tók þar gista til, ok fór hann síðan heim. Ok gekk sjálf Haraldr konungr móti hánnum með miklum veg, ok varð hann mjök frægr af þessu. Konungr gipti hánnum dóttur sína, er Helga hét, ok gaf hánnum hálf ríki, ok varði Heiðrekr landit fyri báða þá, ok fór svá fram um lífð.

Haraldr konungr átti sun í elli sinni; en annan sun átti Heiðrekr, sá hét Angantýrr. Síðan kom hallæri mikit á Reidgotaland, þat heitir nú Jútland, ok horfði til landsauðnar. Síðan var felldr blótspánn¹, ok gekk svá frèttin, at eigi mundi fyrri koma ár á Reidgotaland, enn þeim sveini væri blótat, er æztr væri á landinu. Heiðrekr segir sun Haralds konungs vera æztan, en konungr kallaði sun Heiðreks vera æztan; en ór því máli mátti engi leysa utan Höfundr, því at þar vóru allar órlausnir trúar. Heiðrekr fór þá á fund föður síns, ok var hánnum þar vel fagnat; beiddi hann nú föður sinn dóms um þetta mál; Höfundr sagði hans sun æztan vera í því landi. Heiðrekr mælti: „hvat dæmir þú þá mēr fyri minn skada?“ Höfundr segir: „þú skalt skilja þer í móti annan hvern mann í hirð Haralds konungs²; síðan þarf engi at kenna þer ráð at slíkum her ok þínum skaplyndi.“ Síðan fór Heiðrekr heim, ok kvaddi þings, ok sagði dóm föður síns: „at hann dæmdi sun minn til blóts, en mēr til hugganar dæmdi hann mēr annan hvern mann þann er með Haraldi konungi er, ok vil ek, at þer sverit mēr þetta;“ ok svá gördu þeir. Þá báðu bæendr, at hann lèti fram sun sinn, ok bætti árferð þeirra. Heiðrekr mælti þá

1) Varu þá görvir hlutlr af visindamönnum ok felldr blótspánn til.

2) þú skalt beidask, at hinn fjórði hverr maðr sè a þínu valdi, sa er við blótit er staddr, ella muntu ei láta sun þinn til blóts.

við sína menn, síðan skilt var liðit, þá beiddisk hann af nýju trúnaðareida af sínum mönnum; ok þeir gördu þat, at þeir ¹ sóru hánum, at fylgja hánum utanlands ok innan til þess, er hann vildi. Hann mælti þá: „svá lízk mér sem goldit muni vera Óðni fyrir einn svein, ef þar kemr fyrir Haraldr konungr ok sun hans ok herr hans allr.“ Hann bað nú setja upp merki sitt, ok veita Haraldi konungi atgöngu, ok drepa hann ok allt lið hans; varð Heiðrekr konungr banamaðr mága sinna; er þat talit annat niðingsverk unnt með Tyrþingi eptir álögum dvergsins. Kveðsk hann þetta fólk gefa Óðni fyri sun sinn, ok lét rjóða stalla blóði konungs ok Hálfðánar sunar bans; koma hans fór sèr ² í dísar sal. Var nú Heiðrekr til konungs tekinn yfir allt þat ríki.

10. Þat var eitt sumar, at Heiðrekr konungr fór með her sinn suðr í Húnaland ³, ok bardisk við konung þann, er Humli hét, ok fékk sigr, ok tók þar dóttur hans, er Sifka ⁴ hét, ok hafði hana heim með sèr; en at öðru sumri sendi hann hana heim, ok var hón þá með barni. Litlu síðar fæddi hón sveinbarn, ok var sá sveinn kallaðr Hlöðr; ok var allra manna fríðastr sýnum, ok fóstraði hann Humli móðurfadir hans.

Heiðrekr konungr fór í hernað, ok kom við Saxland; hann hafði mikinn her. Konungr af Saxlandi ⁵ sendi hánum menn, ok gördu þeir fríð sín í millim, ok lét konungr bjóða Heiðreki til veizlu, ok þat þá hann. At þeirri veizlu bað Heiðrekr dóttur konungs, er Óluf hét, ok fékk hennar með miklu fè ok ríki, ok við þat fór Heiðrekr heim í ríki sitt. Hón beiddisk opt at finna föður sinn; hann lét þat eptir henni, ok fór með henni Angantýrr, stjúpsun hennar.

Ok eitt sinn, er Heiðrekr kom ór hernaði, lá hann við

1) rettel for þeir at. — 2) hengði sik sjálf. — 3) Hundland.

4) Svafa. — 5) sa konungr hét Áki, er þar réði fyrir.

deelt, forlangte Heidrek en ny Troskabsed af sine Mænd, og de tilsvor ham nu at følge ham i hvad han end vilde foretage sig, enten det var ude af Landet eller i Landet selv. Da sagde Heidrek: „det synes mig at Odin har faaet een Dreng godt betalt, naar han i Stedet for Drengen faaer Kong Harald og hans Sön, med hele Kongens Hær.” Derpaa befalede han at lofte Fanen i Veiret og angribe Kong Harald og dræbe ham og hans hele Følge; Kong Heidrek dræbte selv sin Svigerfader og Svoger, og dette regnes for det andet Niddingsværk, som blev begaaet med Tyrffing, i Følge Dværgenes Udsagn. Dette sagde han, at han skjenkede Odin i Stedet for sin Sön; derpaa lod han stænke Alterne med Kongens og hans Sön Halfdans Blod. Hans Kone dræbte sig i Disesalen. Heidrek blev nu antaget til Konge over hele Riget.

Det traf sig en Sommer, at Kong Heidrek drog med sin Hær syd paa til Hunaland, og kæmpede med Kongen der, som hed Humle, og fik Seier; han tog der hans Datter, ved Navn Sifka, og førte hende hjem med sig; næste Sommer sendte han hende hjem igjen, og hun var da svanger. Kort efter fødte hun en Dreng, som blev kaldt Hlöd; han var meget smuk af Udseende, og blev opdraget af Humle.

Kong Heidrek tog ud paa Vikingetog, og ankom til Saxland; han havde en talrig Hær. Saxernes Konge sendte Gesandter hen til ham, som sluttede Fred imellem dem; hvorpaa Kongen indbød Heidrek til et Gilde, hvilket han modtog. Under dette Gilde friede Heidrek til Kongens Datter Oluf, og fik hende til Ægte tilligemed et betydeligt Rige og store Rigdomme; derpaa reiste han hjem igjen til sit Rige. Hun ønskede ofte at besøge sin Fader; dette tillod han, og lod hendes Stedsön, Angantyr, ledsage hende.

En Gang da Heidrek kom fra Vikingetog, ankrede han ved Saxland paa et skjult Sted; om Natten gik han, ledsaget

af en Mand, i Land op til sin Kones Sovekammer; hele Vagten sov; han saae en smuk Mand i Sengen hos sin Kone: han forte sin Søn Angantyr bort med sig, men skar en Lok af hin Mands Haar, og gik derpaa ombord. Næste Morgen landede han i Kongehavnen; hele Folket gik nu nd imod ham, og man beredte ham et Gilde. Da de havde drukket nogen Tid, traadte Dronning Oluf ind i Hallen, og tog meget venlig imod Kong Heidrek, og lagde begge Arme om hans Hals; Kongen var temmelig tilbageholden. Kort efter lod han stevne til Thinge, og spurgte hvad man vidste om hans Søn; Dronningen svarede, at han var pludselig død; han bad at man vilde ledsage ham til hans Gravsted; Dronningen sagde, at det kun vilde forøge hans Sorg; han svarede, at det tog han ikke Hensyn til; man undersøgte nu Graven, og fandt en Hund indsvøbt i Linned. Heidrek sagde, at hans Søn var bleven pludselig forandret; han lod derpaa sin Søn føre frem paa Thinget, og fortalte nu alle Omstændigheder ved hendes Opførsel. Derpaa lod Kongen den Mand føre frem, som havde ligget i Sengen, og det var en Træl. Heidrek erklærede sig nu skilt fra hende, og reiste derpaa hjem.

Han drog atter paa Vikingetog, og vedblev saaledes i nogen Tid. I Finland tog han en Kvinde, som ogsaa hed Sifka; hun var den smukkeste Kvinde, Mænd havde seet.

En Sommer sendte han et Sendebud øst paa til Holmgaard for at tilbyde Kong Hrollaug, som da var den mægtigste Konge, at opfostre hans Søn Herlaug; Kong Heidrek vilde nemlig overtræde alle sin Faders Raad. Afsendingerne kom til Holmgaard og forkyndte Kongen deres Ærinde. Kongen svarede: „hvorledes kan han vente, at jeg vilde sende ham min Søn til Opfostring, han som har sveget Kong Harald, sin Svigerfader, samt andre Frænder og Venner?“ Da sagde Dronningen: „afslaer dette ikke saa overilet; thi modtager

Saxland í einu leyni ¹; hann gekk um nótt á land upp, ok kom hann í þá skemmu, er drottning hans svaf í; einn maðr gekk með hánú; varðmenn allir sváfu; hann sá fagrau mann í sæing hjá konu sinni; hann tók sun sinn Angantý, ok hafði með sér; hann skar ór lepp ² ór hári þess manns, ok fór síðan til skips. Um morguninn lagði hann í konungslægi, ok gekk þá allt fólk móti hánú, ok var hánú þá búin veizla. Ok er þeir höfðu drukkít um stund, gekk Óluf drottning í höllina, ok fagnaði vel Heiðreki konungi, ok breiddi báðar hendr um háls hánú; hann tók því fáliga. Litlu síðar lét hann þing stefna, ok spurði, hvat menn vissi til sunar hans; drottning sagði, at hann varð bráðdauðr; hann bað fylgja sér til leiðis hans; drottning sagði, at þat mundi auka harma hans; hann kveðsk ekki þat hirða; var þá til leitast, ok var þar hundr sveipaðr í dúki. Heiðrekr kvað eigi sun sinn vel hafa skipazk; lét hann uú leida fram sveininn á þingit, ok segir þá allan atburð um framferð drottningar; lét konungr þá leida fram þann mann, er í hvílunni hafði verið, ok var þat þræll einn. Heiðrekr sagði þar skilit við drottningu, ok fór heim síðan í ríki sitt.

Hèlt hann þá enn í hernað, ok fór svá fram um hríð. Hann tók enn af Finnlandi at herfangi konu þá, er enn hét Sifka; hón var allra þeirra kvenna fríðust, er menn höfðu sèt.

Eitt sumar sendi hann menn austr í Hólmgarða, at þjóða Hrollaugi konungi barnfóstr, er þá var ríkastr konungr; því at Heiðrekr konungr vildi öll ráð föður síns á bak brjóta. Sendimenn koma til Hólmgarðs, ok segja konungi sín erendi. Konungr átti sun ungan, er Herlaugr hét. Konungr svarði: „hver ván man þess, at ek senda hánú sun minn til fóstrs, þar sem hann sveik Harald konung mág sinn ok aðra frændr sína ok vini?“ Drottning mælti: „afsvarit þessu ekki svá

1) í leynivag nökkum. — 2) *rette!* for. ot legg; *andre:* lokk.

skjótt, því at viss er þèr úfriðr, ef þú þiggir eigi þetta boð; vænti ek, at þèr fari sem flestum öðrum, at þungr verði hans úfriðr; hefir hann ok sverð þat, er ekki stenzk við, ok sá hefir jafnan sigr, er herr.” Tók konungr þat til ráðs, at senda sun sinn til Heiðreks, ok tók Heiðrekr vel við hánum, ok fæddi hann upp, ok unni mikit.

11. Þat hafði faðir hans enn ráðit hánum, at segja eigi frillu sinni leynda hluti sína.

Sumar hvert fór Heiðrekr konungr í hernað; jafnan fór hann í Austrveg, ok átti friðland með Hrollaugi konungi. Einn tíma bauð Hrollaugr hánum til veizlu. Heiðrekr ræðsk um við vini sína, hvárt hann skyldi þiggja boð konungs. Flestir löttu, ok báðu hann minnask heiðræða födur síns. Hann svarar: „öll hans ráð skal ek rjúfa,” ok sendi þau orð konungi, at hann mundi sækja veizluna. Heiðrekr skipti liði sínu í þrjá stadi, einn lét hann gæta skípa, annarr fór með hánum, þriðja bað hann ganga á land, ok leynask í skógi hjá bænum, þar sem veizlan skyldi vera, ok halda njósn til, ef hánum yrði liðs þörf. Heiðrekr kom til veizlunnar. Fóru konungar á skóg, ok margt lið manna með þeim at beita hundum ok haukum; en er þeir höfðu lausum slegit hundunum, fóru sèr hverir á skóginn; þá urðu þeir tveir saman fóstrar, þá mælli Heiðrekr við konungs sun: „hlýð þú boði mínu, fóstri, hèr er bæsk skammt í frá, far þú þangat ok fel þik, ok þigg til hring þenna, vertu þá heim búinn, er ek læt sækja þik;” sveinninn kvaðsk úfúss þessarrar ferðar, en gürði þó svá sem konungr beiddi. Ok annan dag, er konungar váru komnir í sæti, þá spurði Heiðrekr, hvar vera mundi konungs sun, fóstri hans. Leitast var hans, ok fannsk hann eigi. Heiðrekr var mjök úkátr, ok gekk snemma at sofa; en er Sifka kom þar, spurði hón, hví hann var úkátr. Hann svarar: „vant er um þat at tala,

du ei hans Tilbud, bliver en Krig med ham unndgaalig; men det er at vente, at det da gaaer dig, som alle andre, at hans Fjendskab vil komme dig dyrt at staae; han har og det Sværd, som ingen modstaaer; den har bestandig Seier, som det fører." Kongen besluttede at sende sin Søn til ham, som Heidrek tog godt imod, og opdrog med megen Kjerlighed.

11. Hans Fader havde endvidere raadet ham, ikke at betroe sin Frille sine Hemmeligheder.

Heidrek drog hver Sommer ud paa Tog; han pleiede at tage til Østerleden, og havde Fredland hos Kong Hrollaug. En Gang indbød Hrollaug ham til et Gilde. Heidrek raadførte sig med sine Venner, om han skulde modtage Indbydelsen. De fleste fraraadede ham det og bade ham at erindre sin Faders Raad. Han svarede: „alle hans Raad agter jeg at overtræde," og lod sige Kongen, at han modtog Indbydelsen. Heidrek fordelte sin Krigshær paa tre Steder; den første Afdeling lod han vogte Skibene, den anden fulgte med ham selv, og den tredie bød han at gaae i Land og lægge sig i Baghold i en Skov uden for Byen, hvor Gildet stod, og give Agt paa, om han behovede Hjælp. Nu tog Heidrek til Gildet. Kongerne toge ud i Skoven med et stort Folge, for at jage med Hunde og Høge; men da de havde losladt Hundene, tog hver sin Retning i Skoven, men Heidrek og hans Fostersøn fulgtes ad; da sagde han til denne: „Gjør hvad jeg beder dig om, Fostersøn! her ligger en Gaard lidt borte, tag du derhen og skjul dig, og modtag derfor denne Ring; men hold dig færdig til Hjemreisen, naar jeg lader dig afhente." Drengen sagde vel at han var uvillig til denne Færd, men opfyldte dog Kongens Ønske. Den næste Dag, da Kongerne havde indtaget deres Pladser, spurgte Heidrek, hvor hans Fostersøn monne være: man søgte nu om ham, men kunde ikke finde ham. Heidrek var meget nedslaaet,

og gik tidlig til Sengs. Da Sifka kom der til ham, spurgte hun ham, hvorfor han var saa bedrovet. Kongen svarede: „det er farligt at tale om; thi opdages det, koster det mig Livet.” Hun sagde, at hun vilde holde det skjult; „for vor Kjerligheds Skyld,” sagde hun, „betro mig det!” Han svarede: „igaar red jeg ud i Skoven for at adsprede mig, og jeg saae da en Vildbasse, som jeg stødte til med Spydet, men det bed ikke, og Skaftet gik itu; jeg sprang nu af Hesten og trak Tyrfing og dræbte Bassen, thi den bed som sædvanlig; men da jeg saae mig om, var der ingen tilstede, undtagen Kongens Søn; da det nu er Sværdets Natur, at det skal besprænges med varmt Menneskeblod, för det stikkes i Balgen, saa dræbte jeg Drengen. Hvis Kong Hrollaug faaer dette at vide, koster det mig Livet; thi her har jeg kun en ringe Styrke.” Næste Morgen, da Sifka kom til Dronningen, spurgte Dronningen hende, hvorfor Heidrek var saa nedslaaet. Sifka svarede, at hun ikke vovede at fortælle det til hende. Hun overtalte da Sifka til at fortælle alt, hvad Kongen havde betroet hende. „Store Nyheder,” ndbrod Dronningen, og gik i den bittreste Sorg hen til Kongen, og fortalte ham det skete; „men dog,” tilföiede hun, „har Heidrek ikke gjort dette med sin gode Villie.” Kongen svarede: „nu har dine Raad fort til det, som jeg anede.” Derpaa gik han ud af Hallen og kaldte sine Mænd til Vaaben. Heidrek anede nu, at Sifka havde forraadt ham, og befalede derfor sine Mænd, at de skulde hemmelig ifore sig deres Rustninger: „og gaar siden ud skarevis og seer, hvad der er paa Færde.” Kort efter kom Kong Hrollaug hen til Heidrek, og bad ham at gaae afsides med sig til en Samtale. De gik nu ind i en Græshave; men der styrtede en Hob Mænd imod Heidrek, grebe ham og lagde svære Lænker om hans Fodder. To Mænd vare især ivrige i at lænke ham, og i

því at þar liggur við líf mitt, ef upp kemr.” Hón kveðsk leyna mundu, „ok gör fyrir ást okkra, ok seg mër!” Hann segir: „ek reið í gær á skóg at skemmta mër, ok sá ek einn villigölt, ok lagða ek hann með spjóti, en þat beit ekki, ok brast sundr skaptit. Ek hljóp þá af hestinum, ok brá ek Tyrfini; hann beit sem vant var, ok drap ek göltinn, en er ek sá um mik, þá var engi maðr nær mër utan konungs sun, en sú náttúra fylgði Tyrfini, at hann skal slíðra¹ með vörmu mannsblóði, ok drap ek þá sveininn. Nú er þetta minn bani, ef Hrollaugr konuigr spyr, því at vèr höfum hèr lítinn her.” En um morguninn, er Sifka kom til drottningar, spurði drottning, hví Heiðrekr var úkátr. Hón kveðsk eigi þora at segja. Drottning taldi henni lughvarf, svá at hún sagði drottningu allt þat, er Heiðrekr hafði henni sagt. Hón svarar: „mikil tíðindi!” ok gekk brott með harmi miklum, ok sagði konungi: „en þó hefir Heiðrekr eigi gört þetta eptir vilja sínum.” Konungr mælti: „nú gáfusk mër ráð þín, sem ek hugsaða;” gengr konungr nú út ór höllinni, ok biðr nú sína menn vápnask. Heiðrekr þóttisk vita, hvat Sifka hafði sagt, ok segir mönnum sínum, at þeir herklæddisk leyniliga: „ok gangit svá úti í riðlum, ok vitit, hvat títt er!” Litlu síðar kom Hrollaugr konungr inn, ok bað Heiðrek ganga með sèr á einmæli; ok er þeir komu í einn grasgarð, þá hlupu þar menn at Heiðreki, ok gripu hann, ok settu fjötr á fœtr, ok bundu hann sterkliga. Tveir menn váru þar, er fastast bundu hann, ok kenndi hann þá, at þat váru þeir menn, er hann hafði leyst undan bana. Konungr bað flytja hann til skógar ok hengja hann. Þeir váru tvau hundrut manna; en er þeir komu í skóginn, þá hlupu eptir þeim menn Heiðreks konungs með vápnum hans ok merki ok lúðri, ok blèsu þegar, er þeir komu eptir þeim.

1) skeiða.

Þat heyrðu þeirra kumpánar, er á skóginum leyndusk; þá sóttu þeir móti þeim. En er þetta sá landsmenn, þá flýðu þeir allir, er lífit þágu, en flestir váru drepnir. Tóku Gotar þar konung sinn ok leystu. Síðan fór Heiðrekr til skipa, ok hafði með sér konungs sun, því at hann lét hann vera hjá þeim mönnum, er í skóginum leyndusk.

Hrollaugr konungr samnar nú her, ok varð mjök fjölmennr, en Heiðrekr herjaði í hans ríki, hvar sem hann fór. Hrollaugr konungr mælti þá til drottningar: „illa hafa mér þín ráð gefizk; ek hefi spurt, at sun okkarr er með Heiðreki, ok svá sem hann er nú reittr, þá man hánú með illvirki sín lítit þykkja fyrir at drepa hann, þar sem hann drap bróðnr sinn saklausan.” Drottning mælti: „halzti höfu vèr verit auðtrygg; sattu þegar vinsæld hans, er engi vildi fjötra hann, nema tveir illir menn, en sun okkarr er vel haldinn; hefir þetta verit prettr hans ok tilraun, en þèr vildut illa launa hánú barnfóstr; gör nú menn til hans, ok bjód hánú sætt, ok slíkt af ríki þínu, sem ykkr semr, ok bjód hánú dóttur þína með ríki, ef vit nám syni okkrum, heldr eun þit skillzk úsáttir. En þó at hann eigi ríki mikit, þá á hann eigi konu jafnfríða.” Konungr segir: „eigi hafða ek ætlat at bjóða hana nökkurum, en af því at þú ert vitr, þá skaltu ráða.”

Váru nú sendir menn til Heiðreks konungs at leita um sættir, ok var komit á stefnulagi, ok sættusk þeir með því, at Heiðrekr fekk Hergerðar, dóttur Hrollaugs konungs, ok fylgði henni heiman Vindland, er næst liggr Reidgotalandi, ok skildusk þeir sáttir. Fór Heiðrekr konungr heim í ríki sitt með konu sinni.

Einn tíma er konungr reið bezta hesti sínum, er hann skyldi láta flytja Sifku heim, þat var síð um kveld, ok er konungr kom at á einni, þá sprakk hestr hans, en konungr

disse gjenkjendte han de samme, som han för havde loskjoht fra Döden. Kongen befalede at före Heidrek ud i Skoven og hänge ham. De vare to hundrede i Tallet; men da de kom ud i Skoven, løb Heidreks Mænd bag efter dem, bevæbnede med Faner og Lure, og stödde nu strax i Lurene; dette horte deres Kammerater, som vare skjulte i Skoven, og de løb nu ogsaa derhen; men da Indbyggerne saae dette, kastede de sig alle paa Flugten; nogle faa reddede Livet, men de Fleste bleve dræbte. Gotherne befriede deres Konge og loste ham af hans Lænker. Derpaa begav Heidrek sig til Skibene og forte Kongens Sön med sig; thi han havde ladet ham opholde sig hos de Mænd, som vare skjulte i Skoven.

Kong Hrollaug samlede nu en talrig Krigshær, men Heidrek hærjede allevegne, hvor han kom i hans Rige. Kong Hrollaug sagde da til sin Dronning: „dine Raad have bragt mig onde Folger; jeg har faaet at vide, at vor Sön lever hos Heidrek, og saa opbragt, som han nu er, vil han, at slutte fra hans andre Misgjerninger, ikke betænke sig paa at slaae ham ihjel; thi han har jo dræbt sin egen Broder uskyldig.” Dronningen svarede: „vi have været altfor lettroende; saae du hvor vennesæl han var; der vilde ingen binde ham uden to onde Mennesker; men vor Sön behandler han godt; dette har været et Kneb af ham for at prøve os; men I har daarlig belønnet ham eders Söns Opdragelse; sender derfor Mænd til ham, for at tilbyde ham Forlig og en Del af eders Rige, som I kan komme overeens om, og tilbyd ham din Datter tilligemed Riget, at vi monne faae vor Sön tilbage, hellere end at I adskilles som Fjender; thi skjöndt han besidder et stort Rige, saa har han dog ikke saa smuk en Kone.” Kongen svarede: „Jeg havde ikke agtet at tilbyde nogen min Datter, men da du er en forstandig Kone, vil jeg tage dit Raad til Følge.”

Man sendte nu Afsendinger til Kong Heidrek for at indlede Fred, og man sluttede nu Forlig paa de Vilkaar, at Heidrek ægtede Hrollaug's Datter, Hergerd, og fik Vinland, som grændser til Reidgotland, i Medgift. De skildtes ad enige. Heidrek reiste med sin Kone hjem til sit Rige.

En Gang, da Kongen skulde følge Sifka hjem, red han sin rappeste Hest; han kom til en Aa sildig om Aftenen, da styrtede hans Hest, men Kongen sprang af den; nu skulde han bære hende over Aaen, og hun satte sig nu op paa hans Skuldre; han kastede hende da ned og knækkede hendes ene Ben; det endte med at hun drev dod ned ad Aaen.

12. Nu tog Kong Heidrek Ophold i sit Rige, og blev en viis Mand. Hans og Hergerd's Datter hed Hervar; hun var en Skjoldmø og blev opdraget i England af en Mand ved Navn Orm; hun var den væneste af alle Moer, men stor og stærk som Mænd. Hun øvede sig i at bruge Pile og Bue.

En mægtig Mand i Reidgotland, Gest hin Blinde kaldet, var falden i Kong Heidreks Unaade. Kongen havde tolv Mænd ved Hoffet, som skulde paadømme alle de Sager, som forefaldt i Riget. Kong Heidrek dyrkede Frey, og lovede at offre ham den største Galt, han kunde faae; denne ansaae man for at være saa hellig, at over dens Börster skulde alle vigtige Sager paadømmes. Galten skulde offres som Son-offer, og Juleaften skulde den føres i Hallen for Kongen; da pleiede man at lægge Hænderne paa dens Börster, og aflægge hellige Løfter. Kong Heidrek lagde den ene Haand paa Galtens Hoved og den anden paa dens Börster, og gjorde det Lofte, at det skulde staae enhver, som overgav sig til ham, frit for at lade sin Sag paadømme af hans Vismænd; tillige lovede han ham Sikkerhed, hvis han kunde opkaste for ham slige Gaader, som han ikke kunde løse. Men da man prøvede paa at opkaste Gaader for ham, loste han dem alle.

gekk af fram; þá skyldi hann bera hana yfir ána, ok litlu síðar kom hón millim herða hánum; hann kastaði henni þá ofan, ok braut í henni fótlegginn; skilr svá við hana, at hana rekr dauða eftir ánni.

12. Síðan settisk Heiðrekr konungr at ríki sínu, ok görðisk spekingr mikill. Dóttir þeirra Hergerðar hét Hervör; hón var skjaldmær ok fæddisk upp í Englandi með þeim manni, er Ormr¹ hét; hón var allra meyja vænst, ok mikil ok sterk sem karlar. Hón samdi² sik með örvar ok boga.

Gestr inn blindi³ hét einn ríkr maðr í Reidgotalandi; hann var í úblíðu Heiðreks konungs. Í konungs hirð váru þeir tólf menn, er dæma skyldu öll mál manna þar í landi. Heiðrekr konungr blótadi Frey⁴; þann gölt, er mestan fékk, skyldi hann gefa Frey⁵; kölluðu þeir hann svá helgan, at yfir hans burst skyldi sverja um öll stór mál, ok skyldi þeim galti blóta at sónarblóti⁶; jólaaptan skyldi leiða sónar-göltinn í höll fyrir konung; lögðu menn þá hendr yfir burst hans, ok strengja heit. Heiðrekr konungr lagði hönd sína á höfut geltinum, en aðra á burst, ok strengði þess heit, at engi maðr skyldi svá mikit hafa af gört við hann, ef á vald hans kæmi, at eigi skyldi kost eiga, at hafa dóm spekinga hans; hann skyldi ok fríðheilagr vera fyrir hánum, ef hann bæri upp gátur þær, er konungr kynni eigi ór at leysa. En er menn freistudu at bera upp gátur fyrir hánum, þá varð engi sú upp borin, er hann ræði eigi.

Konungr sendi orð Gesti inum blinda, at hann kæmi til hans, ok setti hánum dag, ella sagðisk konungr mundu

1) Ormarr, Frøðmarr. — 2) *ell.* vandí.

3) *indsat for Gestum blindi, som findes i begge membraner.* — 4) Freyu.

5) Heiðrekr konungr lét ala gölt mikinn; hann var svá mikill sem öldungar þeir er stærstir eru, en svá ságr, at hvert háir þót í ör gulli vera.

6) til árbótar í upphafi mánaðar þess, er febrúarius heitir; þá skyldi blót hafa til farsældar.

láta koma menn til hans. Hánum þótti hvárrgi góðr kostrinn, því at hann vissi sik vanfæran at skipta orðum við konung; hánum þótti ok sín ván eigi góð, ef hann skyldi at hafa dóm spekinga, því at sakir váru nógar; veit hann ok, ef konungs menn koma til hans, at þat kostar líf hans. Síðan blótaði hann Óðin, ok bað hann fulltings, ok hèt hánum stórum gjöfum.

Eitt kveld kom gestr til Gests blinda; hann nefndisk Gestr inn blindi. Peir váru svá líkir, at hvárgan kenndi fyrir annan. Peir skiptu klæðum, ok fór bóndi at hirða sik, enn allir hugðu þar vera bónda, er gestrinn var.

Þessi maðr ferr á konungs fund ¹, ok heilsar hánum. Konungr sá við hánum, ok þagði. Gestr mælti: „því em ek hær kominn, herra, at ek vil sættask við yðr.“ Konungr spurði: „viltu hafa dóm spekinga?“ Gestr mælti: „eru engar fleiri undanlausnir?“ Konungr segir: „bera máttu upp gátur, skaltu lauss, ef ek sè eigi.“ Gestr svarar: „lítt er ek þar til fær, en harðr er á annat borð.“ Konungr mælti: „viltu heldr dóminn?“ „Nei,“ segir hann, „heldr vil ek bera gáturnar upp.“ Konungr mælti: „þat er ok rétt, en mikit liggr á; sigrar þú mik, þá skaltu eiga dóttur mína, ok á þær eigi þessa at varna, en úlíkr ertu til mikillar speki, en aldri varð þat enn, at ek sá eigi gátur þær, er fyrir mik váru upp bornar.“ Var síðan stóll settr undir Gest inn blinda, ok hugðu menn gott til, at heyra þar vitrlig orð. Þá mælti Gestr inn blindi:

Hafa vildak
þat es í gær hafðak,
vittu ² hvat þat var:
lýða lemill ³,

orða tefill ⁴
ok orða upphcifill.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

¹) Um daginn eftir görir Gestr ferð sína a konungs fund, ok léttr eigi fyrr enn hann kemr í Árheima; hann gengr í höllina. — ²) gettu. — ³) lemill. — ⁴) temill.

Kongen sendte Gest hin blinde Bud, og bestemte en vis Dag, paa hvilken han skulde indfinde sig; i modsat Fald truede Kongen med at sende Folk til ham. Gest syntes ikke godt om nogen af disse Betingelser; thi han folte sig kun daarlig i Stand til at indlade sig i en Vidkamp med Kongen, og af Vismændenes Dom kunde han ikke vente sig noget godt, da han alt havde begaaet flere Forseelser; paa den anden Side vidste han, at hvis Kongens Mænd kom, vilde det koste ham Livet. Han blotede nu til Odin, og anraabte ham om Bistand og lovede ham store Gaver.

En Aften ankom en Fremmed til Gest hin blindes Gaard, som ogsaa kaldte sig Gest hin blinde; de lignede saa paa-faldende hinanden, at man ikke kunde skjelne imellem dem. De skiftede Klæder, hvorpaa Husherren gik at skjule sig; men alle antog den Fremmede for den virkelige Gest.

Denne Mand reiste til Kongen og hilste ham. Kongen saae taus paa ham. Da sagde Gest: „jeg er kommen hid, Herre, for at forlige mig med eder.“ „Ønsker du Vismændenes Dom?“ spurgte Kongen. Gest svarede: „gives der ingen flere Udsoningsmaader?“ Kongen svarede: „du kan opgive for mig nogle Gaader, og hvis jeg ikke kan lose dem, er du fri.“ „Dertil er jeg kun daarlig i Stand,“ sagde Gest, „men den anden Ting er ogsaa haard.“ „Vil du hellere dömmes?“ sagde Kongen. „Nei!“ sagde Gest, „jeg vil hellere opgive Gaader!“ „Det gjør du Ret i,“ sagde Kongen, „men her staaer meget paa Spil; seirer du over mig, skal du faae min Datter til Ægte, og skal ingen hindre dig deri; men du seer mig ikke ud til at være meget viis, og aldrig er det hændet mig endnu, at jeg ikke har kunnet lose de Gaader, man har opgivet mig.“ Derpaa satte man en Stol hen til Gest hin blinde, og man glædede sig nu til at høre vise Ord. Da sagde Gest hin blinde:

Have jeg vilde
 det, jeg havde i Gaar,
 tænk, hvad det kan være:
 Folks Forliger,
 Talen den hæmmer
 og Talen den fremmer.
 Raad, Kong Heidrek
 rigtig min Gaade.

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
 Gest hin blinde,
 gjettet er den:
 Vin lammer Videt
 og hvæsser Talen,
 mens andre trægt kun tale.

Da sagde Gest:

Hjemmefra jeg for
 og mit Hjem forlod,
 og saae paa Veien Veie;
 Vei var under
 og Vei var oven,
 Veie allevegne.
 Raad min Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
 Gest hin blinde,
 gjettet er den:
 en Fugl fløi der over,

en Fisk svam der under.
 en Bro over Elv dig bar.

Da sagde Gest:

Hvad var det for en Drik
 jeg drak igaar?
 det var ei Vand, ei Vin,
 ei Mjød, ei Mundgodt,
 og ingen anden Føde:
 dog gik jeg derfra svalet.
 Raad min Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
 Gest hin blinde:
 gjettet er den:
 du gik i en Grotte
 og dig gjemte i Skyggen,
 der faldt Dug i Dalen:
 noget du tog
 af Natteduggen
 og svalet' saa din Gane.

Da sagde Gest:

Hvem er hin Bjælde,
 han gaer haarde Sti,
 som for han har befaret;
 glubsk han kysser
 med tvende Munde,
 paa Guld han kun gaer.
 Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
munngát lemr¹ æði,
ok örvar mælgí,
en öðrum vefsk tunga um
tönn.²

Þá mælti Gestr:

Heiman ek fór,
heiman ek för görðak³,
sá ek á veg vega;
vegr var undir,
vegr var yfir,
ok vegr á alla vega.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
fugl þar yfir fló,
fiskr þar undir svamm,
þú gekz árbrú yfir.

Þá mælti Gestr:

Hvat var þat drykkjar,
er ek drakk í gær?

varat þat vatn nè vín,
mjöðr nè muungát,
nè matar ekki,
þó gekk ek þorstalauss þaðan.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
fórtu holu í,
falsk þik í skugga⁴,
þar fell dögg í dali;
þar namtu þer
af náttdöggu,
ok kældir svá kverkr þaðan⁵.

Þá mælti Gestr:

Hverr er sá hinn hvelli,
er gengr hardar götur,
ok hefir hann þær fyrr um farit;
mjök fast kyssir,
ok hefir munna tvá,
gengr á gulli einu.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu! . .

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,

1) semr. — 2) en sumum vefsk tungu bragð. — 3) heiman ek ferðaðisk.

4) lagðisk þú í forsætu. — 5) ok kældir svá varir þinar.

getit er þeirrar:
 gengr hamar gullsmíðs
 á glóð Rínar,
 kveðr við hátt
 er¹ kemr á stöðja.

Þá mælti Gestr:

Hvat er þat undra,
 er ek úti sá
 fyri dellings² durum?
 úkvikvir tveir,
 andalausir,
 sára lauk sudú.
 Heiðrekr konungr,
 hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
 Gestr blindi,
 getit er þeirrar:
 erat blærr, nè bruni,
 í belgjum smíða,
 hafat þeir líf nè lá;
 má þó fyri þeim
 mæki smíða
 við þann gust, er gefa.

Þá mælti Gestr:

Hvat er þat undra,
 er ek úti sá
 fyri dellings durum?
 fœtr hefir átta,

fjögr augu,
 ok berr ofar knè enn kvið.
 Heiðrekr konungr,
 hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
 Gestr blindi,
 getit er þeirrar:
 austan gekktu
 at innis durum
 salkynni at sjá;
 komtu þar at
 er köngurváfa
 vef ór þörmum vaf.

Þá mælti Gestr:

Hvat er þat undra,
 er ek úti sá
 fyri dellings durum?
 höfði sínu vísar
 á helvegum,
 en fótum til sólar snýr.
 Heiðrekr konungr,
 hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
 Gestr blindi,
 getit er þeirrar:
 höfuð veit

1) ok. — 2) her og síðan: derlings, dögling.

Heidrek svarede:
 God er din Gaade,
 Gest hin blinde!
 gjettet er den:
 Guldsmedens Hammer
 ved Guld kun rører;
 høit den skralder,
 hamrer man paa Ambolten.

Da sagde Gest:

Hvad er det for et Under,
 som jeg ude saae
 for Dellings Döre?
 aandeløse trende
 og uden Liv
 Sværd saae jeg smede.
 Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
 Gest hin blinde!
 gjettet er den:
 boer i Smedens Bælge
 ei Blod, ei Varme,
 hverken Liv eller Saft;
 dog kan man smede
 skarpe Sværd
 med det Veir de give.

Da sagde Gest:

Hvad var det for et Under,
 som jeg ude saae

for Dellings Döre?
 med otte Fødder,
 fire Öine
 og bærer höiere Knæer end
 Bug?

Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
 Gest hin blinde!
 gjettet er den:
 fra Östen du kom
 for Husets Döre
 Boliger at besee;
 der var inde
 Edderkoppen,
 og væved af Tarme en Væv.

Da sagde Gest:

Hvad var det for et Under,
 som jeg ude saae
 for Dellings Döre?
 sine Fødder det
 mod Solen vendte,
 men Hovedet mod Hel.
 Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade
 Gest hin blinde!

gjettet er den!
 Løgens Blade vende
 mod lysen Himmel,
 mens dens Hoved er hyldet
 i Muld.

Da sagde Gest:

Hvad var det for et Under,
 jeg ude saae
 for Dellings Döre?
 saa ret som en Stage
 og som Ravnens sort,
 fiint som Æggehvite
 og saa fast som Horn.
 Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

Nu gaaer det tilbage
 med din Gaadedigten;
 hvi skal en Færdig vente?
 Du saae paa Veien
 sorten Hrafninna¹
 glimre i Solens Glands.

Da sagde Gest:

Bare tilsammen
 bleghaarede
 Kvinder tvende
 Öl til Kjælder;

det var hverken hamret
 eller med Hænder ættet;
 Öllet var lavet
 af en Øbeboer.
 Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
 Gest hin blinde!
 gjettet er den:
 Ham bære Svaner
 med hvide Fjer,
 de som paa Øen
 i Egen sidde.
 Hænder ei de have,
 men med halslang Mage
 lægge de Æg
 og lave en Rede.

Da sagde Gest:

Hvilke Kvinder boe
 paa Bjergenes Toppe?
 Kvinden Afkom
 med Kvinden avler,
 og Moen med en anden Mø;
 thi Husbond de ei have.
 Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

¹) *Obsidion.*

í hlóðynjar skaut,
en blóð í lopt, á lauk ¹.

Þá mælti Gestr:

Hvat er þat undra,
er ek úti sá
fyri dellings durum?
horni harðara,
hrafni svartara,
skjalli skygnara ²,
skapti röttara.

Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu.

Heiðrekr svarar:

Smækka tekur nú
smíði gátu,
hvat skulu búnum bið?
leiztu á leiðir,
lá hrafntinna,
glóði geisla mót.

Þá mælti Gestr:

Báru hrundir ³,
bleikhaddaðar
ambáttir tvær,
öl til skemmu;
varat þat höndum horfit,

nè hömrum ⁴ klappat;
sjá var út við eyjar
örðigr, er gördi ⁵.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu.

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
ham bera svanir
hvítfjadráðan,
er við eyjar
á víði sitja;
hendr nè höfðu,
hreiðr þeir byggðu,
á gaglhálsu ⁶
egg við gátu ⁷.

Þá mælti Gestr:

Hverjar 'ru þær rýgjar
á reginsfjalli?
elr við kván kona,
mæ'r við meyjú
mög of geti,
ok eigut þær varðir vera.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

1) höfut hans horfir í jörðu, en lauks blóðin í lopt.

2) skildi skygnara ell. hvítara.

3) brúðir. — 4) hamri. — 5) er ker gördi. — 6) *Uris læsmáde*.

7) *De prosaiske forklaringer have her blandt andet*: 'þat eru aðar tvær þær er eggjum verpa; eggin eru ei gör með hamri nè höndum, en þjónustumejjar báru ölit í eggskurminni: en svanr er fyri eyjar utan, örðigr sa, er þær gátu eggin við.

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
fjallhvannir tvær
fanntu standa
ok þriðju unga
þeirra í millum. ¹

Þá mælti Gestr:

Fara ek sák
foldar moldauka ²,
ok sat nár ³ á náí;
blindr reið blindum
brimreiðar ⁴ til,
þá jór var andarvani.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
jó fanntu dauðan
á jaka liggja,
örn ⁵ á tafni;
þat bar á ísi
ár til samans
straumur ströndu at.

Þá mælti Gestr:

Hverir 'ru þegnar,
er ríða þingi at,
sáttir allir saman ⁶?
lýða sína senda
þeir lönd yfir
at byggja bólstaði.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
Ítrekr ok Öndóttir ⁷
um aldrdaga
tefla teitir skák;
sátt er þeim lið allt.
er í sjóð kemr,
en á reitum reitt.

Þá mælti Gestr:

Hverjar 'ru þær drósir ⁸,
er um sinn drottin
vápnlauasar vega ⁹?
inar dökkvari ¹⁰ hlífa ¹¹
um daga alla,
en inar fegri fara ¹².

1) ok hvannarkálf á millum þeirra. — 2) moldbúa.

3) naddr. — 4) brimheiðar. — 5) ormr.

6) ok eru sextán saman. — 7) Andadr. — 8) brúðir.

9) er sinn drottin vápnalausar vega. — 10) Jarpari.

11) lífa. — 12) frýa.

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
Gest hin blinde!
gjettet er den:
to Fjeldangeliker
du fundet har
og den tredie Unge
dem i mellem.

Da sagde Gest:

Fremad en Jorddel¹
jeg flyttes saae,
et Lig² sad paa Aadsel,
en Blind red paa en Blind
ad Bolgers Vei,
og dog var Hesten dod.
Raad den Gaade
rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
Gest hin blinde!
gjettet er den:
en livløs Hest du saae
ligge paa Isen,
en Örn³ paa Aadslet;
men Isen førtes
for striden Strom,
til Stranden hen.

Da sagde Gest:

Hvilke ere de Svende,
som søge til Thinge
enige alle sammen⁴?
sit Folk de sende
til fremmede Lande
Boliger at bygge.
Raad den Gaade
rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
Gest hin blinde!
gjettet er den:
Itrek og Øndott
altid Skak
sammen glade spille;
de samlede Brikker
ere samdrægtige,
men paa Ruderne vrede.

Da sagde Gest:

Hvilke ere de Møer,
som vaabenløse
kæmpe om sin Herre⁵?
mod de hvides
vilde Angreb
de sorte ham stedse skjærme.

1) Muldbeoer. — 2) Snog. — 3) Örn, Snog.

4) og ere sexten tilsammen.

5) som dræbe deres vaabenløse Herre.

Raad den Gaade
rigtig, Kong Heidrek.

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
Gest hin blinde!
gjettet er den:
i Damspil de sorte
sin Drot forsvare
mod Anfald af de hvide.

Da sagde Gest:

Hvem er han som ene
i Asken sover,
skabt alene af Sten?
Fader eller Moder
ei den Farlige har;
der vil han sin Alder dvæle.
Raad den Gaade
rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
Gest hin blinde,
gjettet er den:
Ild skjuler Asken
paa Arnestedet,
af Flintesten den fodes.

Da spurgte Gest:

Hvem er den mørke,
som over Mulden farer
og sluger Vand og Ved?
frygter han for Stormen,
men for Folk ikke,
mod Solen stedse han strider.
Raad den Gaade
rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
Gest hin blinde!
gjettet er den:
graa sig hæver Taagen
fra Gymers Seng
og hyller viden Himmel;
den kuer Solens
klare Straaler,
men flygter for Fornjots Søn¹.

Da sagde Gest:

Hvilket er det Dyr
som dræber Folks Hjørde,
helt af Jern forhudet?
Otte Horn det har,
men Hoved ikke,
og tæller et talrigt Folge².

¹) *Stormer.*

²) og løber som han kan.

Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
duga hnefatöflur
dökkvar í tasli,
en hvítar herja á mót.

Þá mælti Gestr:

Hverr er sá inn eini,
er sefr í ösgrúa¹,
af grjóti einu görr?
föður nè móður á sá
inn fargjarni²,
þar mun hann sinn aldr ala.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
eld elr aska
í arni fólgin,inn,
tinnu getr hann grjót.

Þá mælti Gestr:

Hverr er sá inn mörkvi³,
er mold ferr yfir⁴?
svelgr hann vatn ok við⁵,
glygg hann óask,
en guma ekki,
ok yrkir á sól til saka.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
gengr upp mörkvinn
ór Gýmis fletjum,
ok heldr af hlýrni sýn;
sá drepr skini
Dvalins leiku,
flýr einn Fornjóts bur.

Þá mælti Gestr:

Hvert er þat dýra,
er drepr fè manna,
ok er jární allr⁶
urinn í kring?
horn hefir átta,
en höfuð ekki,
ok fylgja því margir mjök⁷.

1) öskugrúa.

2) fargjarni, fjargjarni, farggjarni, fafurgjarni.

3) mikli. — 4) liðr mold yfir.

5) vötn ok veisur. — 6) utan.

7) ok rennr sem hann má.

Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
húni man sjá vera
í hnefatafli,
frekr ok flárr til fjár.

Þá mælti Gestr:

Hvert er þat dýra,
er dōnum hlífir?
berr blóðugt bak,
en benjar fyr¹⁾,
geirum mætir,
gefr líf sitt fram,
leggr við lófa
lík sit guma.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
skildir blika
í bardögum,
en verja þá, er valda.

Þá mælti Gestr:

Hverjar eru þær leikur,
er líða lönd yfir,
ok leika at muni margt?
hvítan skjöld þær
of haust²⁾ bera,
en svartan of sumar.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
rjúpur kalla
rekka synir
fiðrvarðan fugl;
sortnar fiðr
á sumartíma,
en bliknar um bjarnar nótt.

Þá mælti Gestr:

Hverjar 'ru snótir,
er syrgjandi ganga
at forvitni föður?
mörgum þær hafa
at meini orðit,
við þat sinn aldr ala.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu.

1) en bergr firum.

2) vetr.

Raad den Gaade
rigtig, Kong Heidrek.

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
Gest hin blinde!
gjettet er den:
det er Ræven,
som rovbegjerlig
i Damspil Faarene dræber.

Da sagde Gest:

Hvad er det for et Dyr,
som Daner beskytter,
med blodig Ryg,
og paa Brystet saaret¹?
for Sværdshug sit Liv
det sætter i Fare,
til den hule Haand
det haardt sig fæster.
Raad den Gaade
rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
Gest hin blinde!
gjettet er den:
i Kampen skinne
Skjoldene blanke
og frelse dem, som dem fore.

Da sagde Gest:

Lystige Moer
over Land svæve
og lege af Hjærtens Lyst;
hviden Skjold de
om Hosten² bære,
men sort hver Sommer.
Raad den Gaade
rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarer:

God er din Gaade,
Gest hin blinde!
gjettet er den:
Ryper kalde
raske Svende
fjerbedækket Fugl;
om Somren har den
sorte Fjere,
men hvide ved Vintertid.

Da sagde Gest:

Süg hvilke Piger
sörgende gange
og søge sig en Mage?
mange de have
Meen forvoldt;
derved faae de Føden.
Raad den Gaade
rigtig, Kong Heidrek!

1) men beskytter Mænd. — 2) Vintren.

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
Gest hin blinde!
gjettet er den:
Glædespiger
med Gift befængte
mange Meen forvolde.

Da sagde Gest:

Hvilke ere de Møer,
som gaac mange sammen
og søge sig en Mage?
paa Hovedet bære de
blege Smykker,
Mænd dem mindst kan styre.
Raad den Gaade
rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
Gest hin blinde!
gjettet er den:
Gymer dygtige
Døtre har avlet
raadsnilde med Ran;
Bølger de hedde
og Vover;
Mænd dem mindst kan styre.

Da sagde Gest:

Hvilke ere de Enker,
som alle gaac sammen

og søge sig en Mage?
ublide de ere
mod alle Mænd,
og vaage, naar Vinden blæser
Raad den Gaade
rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
Gest hin blinde!
gjettet er den:
Voldsomme Bølger
vist du mener,
det er Ægirs Døtre.

Da sagde Gest:

Nok var alt længst
Næbgaasen voxen,
børnelysten den Tømmer
til Bolig samled';
skarpen Halmkærer
til Skjerm den havde,
men over sig Drikkens
drømmende Bølge.
Raad den Gaade
rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
Gest hin blinde!
gjettet er den:
En And du saae

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
eðlis¹ brúðir,
eitri blandnar,
fara mörgum fyrir.

Þá mælti Gestr:

Hverjar eru þær meyjar,
er ganga margar saman
at forvitni föður?
hadda bleika hafa þær
inar hvítfölduðu,
megat þeim varða verar.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
Gýmir hefir sèr
getit ðætr
ráðsviðar við Rán;
bylgjur þær heita
ok báru,
verr þeim vera engi.

Þá mælti Gestr:

Hverjar 'ru ekkjur,
er allar ganga saman

at forvitni föður?
sjaldan 'ru blíðar
við seggja lið,
ok eigu í vindi vaka.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
öldur þat eru,
OEGis ðætr,
þær láta fallask fast.

Þá mælti Gestr:

Nóg var forðum
nösgás vaxin,
barngjörn sú er bar
bútímr saman;
hlífðu henni
hálms bitskálmir,
þó lá drykkjar
drynhrönn yfir.
Heiðrekr konungr
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
áttir þú lita

¹) eðlis.

andarfygli
eggjum sitja á;
numit var staðar
með nauts hausu,
en kjálkar gördu kví.

Þá mælti Gestr:

Hverr er sá inn mikli,
er mörgu ræðr,
sér ¹ til heljar hálf?
höldum hann bergr,
en við svörð ² sakask,
ef hann hefir sér vel traustan
vin.

Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
dugir atkeri
með digru togi
flotna sjöt ³ á sæ;
fleini þat hrífr
í fold niðr,
ok horfir til heljar svá.

Þá mælti Gestr:

Hverjar 'ru brúðir,
er í brimskerjum ganga ⁴,
ok eigu eptir firði för?
harðan heð hafa
inar hvítfölduðu,
ok leika í logni fátt.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
bárur ok brękar
ok boðar görvallir
leggjask loks á sker;
heðir eru þeirra
björg ok urðir,
en sát er sæfar logn ⁵.

Þá mælti Gestr:

Sá ek á sumri
sólbjörgum í ⁶
verðung vaka
veigu teita ⁷;
drukku jarlar

1) borfir. — 2) jörð, hjörð. — 3) *indsat for skaut.*

4) er í brimskerjum vaða.

5) en þær verða lítt sýnar í logni.

6) sólbjörg of á.

7) *indsat for vilgi teiti eller vigi teita; der læses ellers verðung vaka vilgi teiti ell. verðung vaka vigi teita, ell. það ek vel lifa vilgi teiti.*

paa Æg ligge,
 et Oxehoved Reden
 foroven tækked',
 mens Kjæverne vare dens
 Vægge.

Da sagde Gest:

Hvem er hin store,
 som styrer meget
 og vender halvt mod Hel?
 med Mulden han klamres,
 mens mange han hjælper,
 som ellers ere hans Venner.
 Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
 Gest hin blinde!
 gjettet er den:
 Ankret med tykke
 Toug ofte frelser
 Søfolk paa salten Hav.
 Hagen bider
 haardt i Jorden
 og vender halvt mod Hel.

Da sagde Gest:
 Hvilke ere de Brude
 som paa Brændingskær gange¹
 og hen ad Fjorden fare?
 haardt Leie have
 hine hvidkappede,
 og lege i Havblik lidt.
 Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
 Gest hin Blinde!
 gjettet er den:
 Bølger og Sogang
 tilsidst paa Skæret
 lydige ned sig lægge;
 til Senge have de
 Stendys og Klipper;
 i Havblik hersker Fred².

Da sagde Gest:

Saac jeg om Somren
 i Solen ude
 vaagende Helte
 ved Vin sig glæde;
 da drak Jarler

1) som i Brænding-særker vade.

2) men de sees sjældn i Havblik.

deres Öl tiende;
 men skrigende
 Ölkruget stod.
 Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:
 God er din Gaade,
 Gest hin blinde!
 gjettet er den:
 Grisene tause diede
 deres Moder;
 men den af Smerte skreg.

Da sagde Gest:
 Hvo bygger paa høie Bjerge?
 hvo falder i dybe Dale?
 hvo lever aandelos?
 hvo tier aldrig?
 Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:
 God er din Gaade,
 Gest hin blinde!
 gjettet er den:
 Ravnen boer paa høie Bjerge,
 Duggen falder i dybe Dale,
 Fisken uden Aande
 i Floden lever,
 den larmende Foss
 lader sig altid høre.

Da sagde Gest:
 Moer jeg saac
 Mulden ligne,
 Bjerge de brugte for Seng,
 sorte og smudsige
 ved solklar Dag,
 men yndigst, naar intet man
 seer.

Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:
 God er din Gaade,
 Gest hin blinde!
 gjettet er den:
 Gloder du saac,
 gjemte i Asken,
 udslukkes paa Arnen.

Da sagde Gest:
 Fire gange
 og fire hænge,
 tvende Veien vise;
 to bortholde Hunde,
 een bagefter dratter
 alle Dage,
 stedse den er smudsig.
 Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:
 God er din Gaade,
 Gest hin blinde!
 gjettet er den:

öl þegjandi,
en æpanda
ölker stóð.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
grísar þegjandi
gylti drukku,
en hón rýtti af raun¹.

Þá mælti Gestr:

Hverr byggir há fjöll?
hverr fellr í djúpa dali?
hverr andalauss lifir?
hverr æfa þegir?
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
hrafn byggir há fjöll,
dögg fellr í djúpa dali,
fiskr án anda
í flóði lifir,
en þjótandi fors
þegir aldregi.

Þá mælti Gestr:
Meyjar ek sá
moldu líkar,
váru þeim at beðjum björg,
svartar ok sámar
í sólviðri,
en þess at fegri, er færra of sér².
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
í ösku fólgnar,
á arni fölnaðar
gazu glæður sjá.

Þá mælti Gestr:

Fjórir ganga,
fjórir hanga,
tveir veg vísa,
tveir hundum varða,
cinn eptir drallar³
æfi daga,
sá er jafnan saurugr.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:

1) en hón hrein fyrir. — 2) fæða af sér. — 3) drattar.

kýr er þat dýra,
er þú knáttir sjá
fjórum ganga fótum,
fjórir hanga spenar,
en horn hana vörðu,
hali hëkk at baki.

Þá mælti Gestr:

Sat ek á segli,
sák dauða menn
blóðs¹ hold bera
í björk² viðar.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
saztu á arni³,
þar sástu val fljúga,
sá bar æðarfugl
sèr í klóm.

Þá mælti Gestr:

Hvat er þat undra,
er ek úti sák
fyri dellings durum?
tíu hefir tungur,
tuttugu augu,
fjörutíu fóta,
fram líðr sú vættr.

Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Vánum þykki mèr þú nú
vitrari vera,
ef sá ert, er segir,
er þú gautar
of gylti úti,
þá er í garði gekk;
var sú þá sundruð
at vísis ráði,
ok gekk hón með grísi niu.

Þá mælti Gestr:

Hverir eru þeir tveir,
er til þings fara,
þrjár hafa þeir sjónir saman,
tíu fœtr
ok tagl eitt báðir,
ok líða svá lönd yfir.
Heiðrekr konungr,
hygg þú at gátu!

Heiðrekr svarar:

Góð er gáta þín,
Gestr blindi,
getit er þeirrar:
þat er Óðinn,
þá er Sleipni ríðr fram,
eitt á hann auga,
en marr bæði,

1) blóðugt. — 2) bök. — 3) a veg ell. vegg (for vigg).

Koen er det Dyr,
 som du kunde see
 gange paa fire Fodder,
 fire Takker hænge,
 med Horn den sig værger;
 men Halen bagved hænger.

Da sagde Gest:

Jeg sad paa et Seil
 og saae dode Mænd
 blodigt Kjød bære
 til Birketrær.
 Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
 Gest hin blinde!
 gjettet er den:
 Du sad paa Arnen
 og saae en Falk
 i rovbegjerlige Kloer
 til Reden flytte
 Aadsel af Ederfugl.

Da sagde Gest:

Hvad var det for et Under,
 som jeg ude saae
 for Dellings Døre?
 Det har ti Tunger
 og tyve Öine,
 med fyrretyve Been
 frem det ruller.

Raad den Gaade
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

Visere du tykkes mig
 end jeg ventede,
 hvis du er den du siger;
 da du nu snakker
 om den So, som ude
 gik over Gaarden.
 Paa Kongens Bud
 den blev da slagtet;
 den gik med Grise ni.

Da sagde Gest:

Hvilke ere de tvende,
 som til Thinge reise
 i alt med trende Öine?
 ti Fodder har de
 og en fælles Hale,
 og svæve saa afsted.
 Raad den Gaade,
 rigtig, Kong Heidrek!

Heidrek svarede:

God er din Gaade,
 Gest hin blinde!
 gjettet er den:
 Det er Odin,
 naar paa Sleipner han rider;
 et Öie kun han har,
 men Hesten tvende,

Sleipner med otte
Fodder skrider,
og Odin paa to;
Hesten har en Hale.

Da sagde Gest:
Siig mig det ene,
da du være mig tykkes
klog fremfor andre Konger,
hvad i Balders Øre
Odin sagde
för paa Baalet han bares?

Heidrek svarede:
Under og Ondskab
og alslags Feighed,
Gögleri og Gaader;

men ingen veed dine Ord
uden du selv,
onde, elendige Troid!

Da brændte Kongens Hu,
saa han blotted' Tyrving
og vilde veie Gest;
men han, forvandlet
til en Falk paa Stand,
flygted' fra Faren.

Falken gjennem Vinduet
Flugten tog;
men Heidrek hug paa Stand;
han studsed' dens Hale
og stumped' dens Fjedre;
thi har den en stumpet Hale.

Da sagde Odin: „til Straf for, at du, Kong Heidrek, huggede til mig med Sværdet og vilde dræbe mig uskyldig, og saaledes selv overtraadte de Fredsbetingelser, som du selv havde bestemt mellem os, skal de værste Trælle skille dig ved Livet. Derpaa skiltes de ad.

13. Kort efter reiste Kongen hjemmefra, for at ordne Retstilstanden i sit Rige; han havde bestemt at overnat teunder Harvadafjælde; men denne Dagsreise syntes man at være temmelig lang. Kongen befalede at vælge til sig den rappeste af hans Rideheste, og havde ni Trælle, som han havde gjort til Fanger i Vesterviking¹, til Følge; ogsaa de fik rappe Rideheste og fulgte saa med Kongen tilligemed

¹) De vare tagne i Vesterviking, de vare ætgode Mand og syntes ilde om deres Trældom.

dregr skeið fótum
drösull átta,
Yggr¹ tveimr;
hestr á hala einn.

Þá mælti Gestr:

Seg þú mér þat eina,
alls þú vera þykkir
hverjum kóngi hyggjari²:
hvat mælti Óðinn
í eyra Baldri,
áðr hann var á bál borinn?

Heiðrekr svarar:

Undr ok argskap
ok alla bleyði,
skí ok skrípi ein,

en engi veit þau orð þín,
utan þú sjálfr,
ill vættr ok örm³!

Brann skap konungi,
brá hann Tyrfsingi,
ok hugði at höggva Gest;
en hann við brást
í vals líki,
ok forðaði svá fjörvi.

Leitaði undan
á ljóra valr,
en hilmir eptir ljó;
vèli skar aptan,
ok skemmdi fjaðrar,
því berr hann stýfðan stert.

Óðinn mælti þá: fyri þat, Heiðrekr konungr, at þú ræðsk sverði til mín, ok vildir drepa mik saklausan, ok gekkt sjálfr á grið þau, er þú settir millum okkar, skulu þèr hinir verstu þrælar at bana verða. Eptir þat skilir með þeim.

13. Nökkuru síðar býst konungr heiman, ok vildi skipa lögum um ríki sitt; hann hafði sèr náttstað settan undir fjöllum þeim, er Hárvaðafjöll⁴ váru köllut; þótti mönnum hans sú dagferð ærit löng. Konungr bað velja þann frásta hest sèr til reidar; valdi hann til ferðar með sèr níu þræla, þá hafði hann tekit í vestrvíking⁵, ok váru þeim fengnir þeir

1) rettet for iggr; ett håndskrift har Siggeir. — 2) vitrari.

3) illvættir ok örmr. — 4) Hærvaðafjöll, Hævaðafjöll.

5) váru þeir teknir í vestrvíking í Skotlandi, þeir váru ættslórir menn, ok kunnu illa úfrælsi sínu.

beztu reiðskjótar; riðu þeir nú með konungi, ok margir menn aðrir. Konungr reið svá mikinn, at engi gat fylgt hánum nema þrælarnir ok fáir menn aðrir. Komu þeir um kveldit undir Hárvaðafjöll, ok reistu þar tjöld sín. En er konungr var sofnaðr með sínum mönnum, stóðu upp þrælarnir, ok drápu alla varðmennina; síðan gengu þeir í tjaldit, þangat sem konungr lá, tóku þeir nú Tyrfring ok brugðu, ok myrðu með hánum Heiðrek konung, ok alla þá, er þar inni váru. Er þetta talt hit þriðja niðingsverk unnit með Tyrfringi, eptir því sem dverggrinn hafði fyrimælt; váru nú enduð þau álög.

Höfðu nú þrælarnir Tyrfring í braut með sèr, ok allt þat er í tjaldinu var fëmætt. Um morguninn eptir komu menn Heiðreks konungs, ok fundu hann dauðan; sendu þeir þá heim at segja Angantýr tíðindin. Hann lætr þegar reisa haug mikinn þar undir Hárvaðafjöllum í þeim stað, sem konungrinn var drepinn; var sá haugr viðum snúinn ok görr rambyggiligr; var Heiðrekr þar í lagðr ok þeir menn, er myrðir váru með hánum.

Síðan var þing stefnt, ok Angantýrr til konungs tekinn yfir öll þau ríki, er Heiðrekr konungr hafði átt. Á þessu þingi strengði hann heit, at aldri fyrr skyldi hann setjask í há sæti föður síns, enn hann hefði hefnt hans.

Litlu síðar hverfr Angantýrr í braut cinn saman, ok ferr víða at leita þrælanna. Eitt kveld gengr hann ofan til sjófar með á þeirri, er Grafá¹ hèt. Þar sá hann þrjá meun á fiskibát; því næst sá hann, at maðr dró fisk, ok kallar, at annarr skyldi fá hánum agnsaxit at höfða með fiskinn; en sá kveðsk eigi laust mega láta. Hinn mælti: „taktu sverðit undan höfðafjölinni², ok fá mèt.“ En sá tók, ok brá, ok sneið höfuðit af fiskinum. Þá kvað hann vísu:

1) Greipa, Gripsá.

2) í lyptingunni.

mange andre. Kongen red saa stærkt, at ingen kunde følge ham undtagen Trællene og nogle andre faa. Om Aftenen kom de til Harvadafjælde og opsloge deres Telte. Men da Kongen og de Mænd, som omgave ham, vare faldne i Søvn, reiste Trællene sig og dræbte hele Vagten. Nu gik de til Kongens Telt, bemægtigede sig Sværdet Tyrfing, som de trak af Balgen, og myrdede dermed Kong Heidrek og hans hele Følge. Dette regner man for det tredje Niddingsverk, som efter Dværgenes Udsagn udfortes med Tyrfing. Saaledes var denne Forhexelse fuldbyrdet.

Trællene bortførte nu Tyrfing, samt alt hvad der var af Værdi i Teltet. Næste Morgen kom Heidreks Folk derhen og fandt ham død, og de sendte nu strax Bud hjem til Angantyr, for at fortælle ham det skete. Angantyr lod strax opføre en stor Gravhøi under Harvadafjældene paa det samme Sted, hvor Kongen blev dræbt; Høien var helt opført af Tømmer og stærkt bygget; deri blev Kong Heidrek lagt tilligemed de Mænd, som vare myrdede med ham.

Nu blev der sammenkaldt et Thing, hvor Angantyr blev udraabt til Konge over alle de Lande, som Kong Heidrek havde för raadet over. Paa dette Thing svor Angantyr, at han ikke vilde bestige sin Faders Høisæde, förend han havde hævnnet ham.

Kort efter forsvandt Angantyr alene og drog vidt omkring for at opsøge Trællene. En Aften gik han ned til Søen langs en Aa, som kaldes Grafaa. Der saae han tre Mænd paa en Fiskerbaad; derpaa saae han, at en af Mændene trak en Fisk op og raabte til en af de andre, at han skulde række ham Fiskerkniven, for dermed at skære Hovedet af Fisken; men denne sagde at han ikke kunde undvære den. Da sagde den første: „tag da Sværdet under Hovedbrøttet og ræk mig det.” Den anden tog Sværdet, trak det af Balgen og huggede Hovedet af Fisken. Da kvad han denne Vise:

Det undgjaldt Gedden,
foran Grafaas Munding,
at Heidrek blev dræbt
under Harvadafjelde.

Angantyr kjendte strax Tyrving; han gik da ind i Skoven og opholdt sig der til det var mørkt; men Fiskerne roede til Land, gik hen til deres Telt og gav sig til at sove. Men henimod Midnat kom Angantyr derhen, slog Teltet ind over dem og dræbte dem alle ni, men tog Sværdet Tyrving; og det var Mærke paa, at han havde hævnnet sin Fader. Angantyr tog derpaa hjem.

Derpaa lod Angantyr forberede til et stort Gilde i Damparstad paa en Gaard som kaldes Arheim¹, for at drikke sin Faders Gravöl. Disse Konger herskede da over Landene:

Humle fordum
for Hæren raaded²,
Gizur styred² Gauter,
Goter Angantyr,
Valdar de Danske,
og Valerne Kjar,
Alfrek hin tappre
England styred².

Illöd, Kong Heidreks Sön, opdroges hos Kong Humle, hans Morfader; han var skjön og djærv fremfor alle andre Mænd. Den Gang var det en gammel Talebrug at sige, at en var født med Vaaben eller Heste; men Talen var da om de Vaaben, som bleve gjorte til dem, den Gang de fødtes, ligesom ogsaa det Fæ og Kvæg, Oxer eller

¹) Paa den Gaard som hed Dampstad i Arheim, som nogle kalde Ernarherred; det var paa den Tid Hovedborgen i Reidgotland.

Þess galdt hún gedda
fyrí Grafár ósi,
er Heiðrekr var veginn
undir Hárvaðafjöllum.

Angantýrr kenndi þegar Tyríing; gekk hann þá í brott í skóginn, ok dvaldisk þar til þess er myrkt var; en þessir fiskimenn ræru at landi, ok fóru til tjalds þess, er þeir áttu, ok lögðusk til svefns. En nær miðri nótt kom Angantýrr þar, ok felldi á þá tjaldit, ok drap þá alla níu þræla, en tók sverðit Tyríing, ok var þat þá til marks, at hann hafði hefnt föður síns. Ferr Angantýrr nú heim.

Því næst lætr Angantýrr göra veizlu mikla á Danparstöðum á þeim bæ, er Árheimar heita¹, at erfa föður sinn. Þá ræðu þessir konungar löndum, sem hær segir:

Ár kváðu Humla
fyrir her ráða,
Gizurr Gautum,
Gotum Angantýrr,
Valdar Dönum,
en Völum Kjár²,
Álfrekr³ inn frækni
Euskri þjóðu.

Hlöðr⁴, sun Heiðreks konungs, fæddisk upp með Humla konungi, móðurföður sínum, ok var allra manna fríðastr sýuum ok drengiligastr. En þat var fornt mál þann tíma, at maðr væri borinn með vápnum eðr hestum; en þat var til þess haft, at þat var mælt um þau vápn, er þá váru þeim gör þann tíma, er maðrinn var fæddr, svá ok fè, kykvendi,

1) á þeim bæ er Dampstaðir heita í Árheimum, er sumir kalla Ernarhæað, var þat höfuborg a Reiðgotalandi í þann tíma.

2) en Völlum Ákjar. — 3) rettet for Alrekr. — 4) Hlöðverr.

yxu eðr hestar, ef þat var þá fœðt, ok var þat allt fœrt saman til virðingar tignum mönnum, sem hær segir um Hlöd Heiðrekssun:

Hlöd var þar borinn
 í Húnalandi ¹
 saxi ok með sverði,
 síðri brynju,
 hjálmi hringreifðum,
 hvössum mæki,
 mari vel tömum,
 á mörk inni helgu.

Nú spyrr Hlöd fráfall föður síns, ok þat með, at Angantýrr, bróðir hans, var til konungs tekinn yfir allt þat ríki, sem faðir þeirra hafði átt. Nú vilja þeir Humli konungr ok Hlöd, at hann fari at krefja arfs Angantýr, bróður sinn, fyrst með góðum orðum, sem hær segir:

Hlöd reið austan,
 Heiðreks arfi ²,
 kom at garði þar,
 er Gotar byggja
 á Árheima,
 arfs at kveðja;
 þar drakk Angantýrr
 erfi Heiðreks kóngs.

Nú kom Hlöd í Árheima með miklu liði, sem hær segir:

Segg fann hann úti
 fyri sal háfum,
 ok síðförlan ..
 síðan kvaddi:

¹) í Humlalandi. — ²) *ell.*, mögr.

Heste, som vare fødte til samme Tid. Dette blev anseet for en Ære for fornemme Folk, ligesom her berettes om Hlöd, Heidreks Søn:

Hlöd blev da født
i Huneland¹
med Sax og med Sværd
og siden Brynie,
ringsmykket Hjelm,
hvassen Glavind,
med en Hest vel tæmmet
i den hellige Lund.

Hlöd spurgte nu paa en Gang sin Faders Død, og at hans Broder Angantyr var bleven Konge over alle de Riger, som hans Fader havde besiddet. Humle og Hlöd bestemte nu, at han skulde reise til sin Broder Angantyr for at kræve Arven, dog først med venlige Ord, som her berettes:

Hlöd red fra Østen,
Heidreks Arving²,
kom til den Gaard
hvor Goter bygge,
til Arheim for
sin Arv at fordre.
Der Kong Heidreks Gravøl
drak Angantyr.

Nu kom Hlöd til Arheim med en stor Hær, som her siges:

En Svend saae han stande
i Salens Dör
sildig om Aftenen,
og ham saa tiltalte:

¹) i Humleland. — ²) Søn.

„gak ind, Svend!
i Salen hin höie,
bed da Angantyr
med sin Broder at tale.”

Denne gik ind for Kongens Bord, hilste Angantyr høvisk og sagde:

Her er Hlöd kommen,
Heidreks Arvetager,
din Broder,
den aarvaagne¹.
Höi mig syntes
Helten i Saddle,
den mægtige Konge
vil med dig tale.

Da Kongen hørte dette, kastede han Knivene og reiste sig fra Bordet; han iførte sig en Brynje og tog et hvidt Skjold i den ene Haand, og Sværdet Tyrving i den anden. Da blev der en stærk Larm i Hallen, som her fortælles:

Rummel blev i Hallen:
de reiste sig alle
med Helten for at høre,
hvad Hlöd talte,
og hvad Angantyr
ham atter svared².

Da sagde Angantyr: „Vær velkommen, gak ind med os at drikke! Vi ville drikke Mjød efter vor Fader, først til hans Berømmelse, men tillige til vor egen Ære, i al den Glands vi formaae.” Hlöd svarede: „I anden Hensigt drog vi hid, end for at fylde vor Vom.”

¹) den kamplystne.

inn gakktu, seggr,
í sal háfan,
bið mæ Angantýr
andspjöll bera.

Sá gekk inn fyrri konungs borð, ok kvaddi Angantýr vel, ok mælti síðan:

Hèr er Hlöðr kominn,
Heiðreks arfþegi,
bróðir þinn
inn beðskammi¹;
mikill er sá mjök
á mars baki,
vill nú þjóðann
við þik tala.

En er konungr heyrði þetta, þá varpaði hann knífinum á borðið, en sté undan borðinu, ok steypiti yfir sik brynju, ok tók hvítan skjöld í hönd, en sverðið Tyrningi í aðra hönd. Þá görðisk gnýrr mikill í höllini, sem hèr segir:

Rymr var í ranni,
risu með göðum²,
vildi hverr heyra
hvat sem Hlöðr mælti,
ok þat er Angantýrr
andsvör veitti.

Þá mælti Angantýrr: „vel þú kominn! vel þú verir! gakk inn með oss til drykkju, ok drekkum mjöd eptir föður okkarn, fyrst til sama ok öllum oss til vegs, með öllum várum sóma.” Hlöðr svarar: „til annars fórum vèr hingat, enn at kýla vömb vára.”

1) inn beðrammi *ell.* hinn beðskári. — 2) *ell.* göðum; *hele læsemáden er uriss.*

Pá kvað Hlöðr:

Hafa vil ek hálf t allt,
þat er Heiðrekr átti,
kú ok af kálfi,
kvern þjótandi;
al ok af oddi,
einnig skatti,
þý ok af þræli
ok þeirra barni,
hrís þat it mœra ¹,
er Myrkviðr heitir,
gröf þá ina góðu ²,
er stendr á götu þjóða ³,
stein þann inn meira ⁴,
er stendr á stöðum Dampar ⁵,
hálfar herboðgir,
er Heiðrekr átti,
lýði, lönd,
ok ljósa bauga.

Pá sagði Angantýrr: „eigi
ertu til lands þessa kominn at
lögum;” „eðr hvat viltu þjóða?”
sagði Hlöðr. Angantýrr kvað:

Bresta mun fyrir, bróðir,
lind in blikhvíta ⁶,

ok kaldr geirr
koma við randir ⁷,
ok margr gumi
í gras hníga,
áðr ek mun Humlung
hálfan láta
eðr Tyrfling
í tvau deila ⁸.

Ok enn kvað Angantýrr:

Ek mun þjóða þær
bjartar veigar ⁹,
fæ ok fjöld meiðma,
sem framast tíðir;
tólf hundrut gef ek þær
manna ¹⁰,
tólf hundrut gef ek þær skálka,
þeirra er skjöld bera.
Manni gef ek hverjum
margt at þiggja,
annat æðra,
enn hann á nýði ¹¹;
mey gef ek hverjum
manni at þiggja;
meyju spennir ek hverri
men at hálsi.

1) *ell.* mæta. — 2) helgu. — 3) Goðþjóðu. — 4) fagra.

5) *ell.* Dampnar, Dampnar. — 6) blikhvíta hönd. — 7) við annan.

8) *ell.* áðr enn Tyrfling í miðt deliak, eða þær, Humlung, hálfan arf gefak.

9) *indsat for fagar; andre: fagra vlgar.*

10) *Membranen 2845, som ender her, har: Þýð ek þær, frændi, til heilla sátta miklét ríki ok ærit fæ, tólf hundrut vápna.*

11) á ráðl. *Læsemåden er uriss.*

Da kvad Illöd:

Hælvten jeg fordrer
af det Heidrek eied',
af Koer og Kalve
og Kværne som suse,
af Sværd og af Skjolde
og Skatte tillige,
Træl, Trælkvinder
og Trællebörn,
den mægtige Skov
som Myrkvid kaldes,
Graven forbi hvilken
der gaaer en Vei¹,
Stenen hin store²
som staaer ved Dampstad,
Hælvten af de Borge
som Heidrek eied',
Land og Folk
og lyse Ringe.

Da sagde Angantyr: „ikke
er du berettiget til dette Land
efter Lovene.“ „Eller hvad vil
du byde?“ sagde Illöd. An-
gantyr kvad:

Briste skal för, Broder!
den blikhvide Lind

og kolde Sværd
klove Skjolde³,
og mange gode Helte
i Græsset bide,
förend jeg af Humlung
det halve dig giver,
og Tyrfling slaaer
i tvende Dele⁴.

Og endnu kvad han:

Klare Vine
jeg vil dig give,
kostbare Skatte,
som du kræver helst,
tolv hundred' Heste jeg dig
giver,
tolv hundred' Svende jeg dig
giver⁵,
som Skjolde fore.
Iver Mand jeg giver
mange Skatte;
hver Mands Ønske
vil jeg overtræffe.
Til hver en Mand
en Mo jeg giver,
og spænder hver en Mø
Smykker om Halsen.

1) Graven den gode (den hellige), som staaer paa Folkets Vei (i Goters Land).

2) hin fagre.

3) møde hverandre.

4) för jeg Tyrfling slaaer i tvende Dele, eller dig, Humlung! den halve Arv giver.

5) Jeg byder dig, Frænde, til fuldstændig Forlig, et stort Rige og tilstrækkelige Rigdomme, tolv hundrede Rustninger.

Siddende vil jeg dig
 med Sølv omgive,
 og gaaende
 i Guld indfatte,
 af Guldringe skal alt
 glimre omkring dig,
 af Gotland en tredie Del
 dig give jeg vil.

14. Gizur Gyrtinalid, Kong Heidreks Opdrager, var tilstede hos Kong Angantyr; han var den Gang meget gammel; da han hørte Angantyr's Tilbud, syntes han ham at byde for meget, og sagde:

Dette skal tages
 af Trækvindesönnen,
 Barn af Trækvinde,
 skjönt af Kongebyrd;
 Horebarnet sad
 paa Höien oppe,
 den Gang Kongen
 delte Arven.

Hlöd blev nu meget vred over, at han skulde kaldes baade Trækvindesön og Horebarn, hvis han modtog sin Broders Tilbud. Han vendte derfor med alle sine Mænd tilbage til Huneland til sin Morfader, Kong Humle, og fortalte ham, at Angantyr hans Broder havde tilbudt ham en tredie Del til Arv. Kong Humle fik hele deres Samtale at vide, og blev meget vred over at hans Dattersön Hlöd blev kaldt en Trækvindesön. Han kvad:

I Vinter skal vi vente
 og vel leve,

Mun ek þik sitjanda
 silfri mæla ¹,
 en ganganda þik
 gulli steypa,
 svá á vegu alla
 velti baugar;
 þriðjung Godþjóðar,
 því skaltu ráða.

14. Gizurr Gyrtungaliði ², fóstri Heiðreks konungs, var þá með Angantýr konungi; hann var þá ofrgamall; ok er hann heyrði boð Angantýrs, þótti hánnum hann of mikit bjóða, ok mælti:

Petta er þiggjanda
 þýjar barni,
 barni þýja,
 ok þótt sè borinn konungr;
 þá hornungr
 á haugi sat,
 er öðlingr
 arfi skipti.

Hiöðr reiddisk nú mjök, er hann var þýbarn ok hornungr kallaðr, ef hann þægi boð bróður síns; snèri hann þá þegar í braut með alla sína menn, til þess er hann kom heim í Húnaland til Humla konungs, móðurföður síns, ok sagði hánnum, at Angantýrr, bróðir hans, hefði unnat hánnum þriðjungaskiptis. Húmlí konungr spurði allt tal þeirra, ok varð hann þá reiðr mjök, er Hiöðr, dótturson hans, skyldi ambáttarsun heita, ok mælti:

Sitja skulum vèr í vetr
 ok sælliga lífa,

1) véla. — 2) Gerlingaliði.

drekka ok dæma
 dýrar veigar,
 kenna Húnum
 vápn at búa,
 þau er djarfliga
 skulum fram bera.

Ok enn kvað hann:

Vel skulum þær, Hlöðr,
 herlið búa,
 ok ramligar ¹
 hildir heyja,
 með tólf vetra mengi
 ok tvævetrum fola,
 svá skal Húna
 her um safna.

Um vart drógn þeir her saman svá mikinn, at aleyða var eptir í Húnaþandi vígra manna. Allir menn fóru tólf vetra gamlir ok eldri, þeir er herferir váru at vápnum ok hestum, því at allir fóru tvævetrir ok eldri. Varð nú svá mikill fjöldi manna þeirra, at þúsundum mátti telja, en ei smærri enn þúsundir í fylkingar. En höfðingi var settr yfir þúsund hverja, en merki yfir hverja fylking, en fimm þúsundir í hverja fylking, þeirra er þrettán hundrut váru í hverri, en í hvert hundrut fernir fjörutín, en þessar fylkingar váru þrjár ok þrjátígi. Sem þessi herr kom saman, riðu þeir skóg þann, er Myrkviðr heitir, er skilr Húnaþand ok Reidgotaland ². En sem þeir komu af skóginum, þá váru byggðir stórar og vellir slèttir, en á völlum stóð borg ein fögr; þar ræð fyrir Hervör, systir Angantýrs ok Hlöðrs, ok með henni Ormr ³, fóstri hennar; váru þau sett þar til landgæzlu fyrir her Húna; höfðu þau þar mikit lið.

1) fraliga. — 2) Gothaland. — 3) Ormarr.

raadslaae og drikke
 dyre Vine,
 lære Huner
 at bære Vaaben,
 som vi modige
 monne frembære.

Og endnu kvad han:

Vel skal vi dig, Hlöd!
 en Hær udruste;
 en voldsom Kamp
 vi vække skal,
 med tolvaarige Dreng
 og toaarige Foler
 saa skal Huners
 Hær forsamles.

Om Foraaret trak de saa stor Krigshær sammen, at hele Landet blev aldeles blottet for vaabenføre Mænd. Alle Mænd over tolv Aar maatte afsted, som havde krigsdygtige Vaaben og Heste, thi disse toges med, toaarige og ældre. Og deres Hær blev nu saa talrig, at de maatte tælles i Tusinder, Fylkingerne bestod ikke af færre end Tusinder; en Hövding blev sat over hvert Tusind, og et Banner var over hver Fylking; men i hver Fylking vare fem Tusinder, hvert bestaaende af tretten Hundreder; men hvert Hundrede bestod af fire Gange fyrretyve; Fylkingerne vare i alt tre og tredive i Tallet. Da Hæren var samlet, rede de gennem en Skov, Myrkvid kaldet, som skiller mellem Huneland og Reidgotland. Da de kom udaf Skoven, laae aabne Marker og store Bygder for dem, og paa Sletterne laae en stor Borg, som Angantyr og Hlöds Søster Hervar, tilligemed hendes Opdrager Orm, raadede over; de skulde beskytte Landet mod Hunernes Hær; de havde der en stor Hær.

14. Som Hervar nu en Morgen ved Solens Opgang stod oppe paa et Kastel over en af Borgens Porte, saae hun saa store Støvskyer, frembragte af Hesteridt, syd paa mod Skoven, at de som oftest fordunklede Solen. Derpaa saae hun tydelig gennem Støvskyerne smukke og guldbesatte Skjolde, forgyldte Hjelme og hvide Brynjer, og det var hende som hun kun saae Guld. Hun saae da at det var Hunernes Hær, og at de havde en stor Styrke. Hervar gik hurtig ned, kaldte paa sin Lursvend og bød ham at blæse Hæren sammen. Da sagde Hervar: „tager eders Vaaben og bereder eder til Kamp, men du, Orm! rid imod Hunerne og byd dem til Kamp foran den søndre Borgport. Orm kvad:

Gjerne jeg rider
 mod Gauters Hær
 og fører Skjoldet
 frem i Kampen.

Derpaa red Orm ud af Borgen imod Hunerne; han raabte da høit og bad dem at ride foran Borgledet, syd paa Sletten, „der byder jeg eder til Kamp, og den som kommer først, venter til den anden kommer.” Siden vendte Orm tilbage til Borgen; men da var Hervar alt færdig og hele hendes Hær, og nu red de ud af Borgen mod Hunerne.. Der begyndte den hæftigste Kamp; men da Hunernes Hær var langt talrigere, blev Nederlaget storst paa Hervars Side, og tilsidst faldt Hervar og en Mængde Krigere omkring hende. Men da Orm saae hendes Fald, flyede han tilligemed alle, som det mægtede. Orm red Dag og Nat, saa stærkt han kunde, til Arheim til Kong Angantyr. Hunerne begyndte nu vidt og bredt at hærje Landet og brænde. Da Orm kom til Kong Angantyr, kvad han:

Søndenfra jeg kommer
 at sige disse Tidender:

14. Þat var einn morgun um sólar upprás, at Hervör stóð upp á kastala einum yfir borgarhlíði; hún sá jóreyki stóra suðr til skógarins, svá löngum fal sólina; því næst sá hún görla undir jóreykinum sem á gull eitt liti, fagra skjöldu ok gullagða, gyllta hjálma ok hvítar brynjur. Sá hún þá, at þetta var Húna herr ok mikill mannfjöldi. Hervör gekk ofan skyndiliga, ok kallar lúðrvein sinn, ok bað blása saman lið. Ok síðan mælti Hervör: „takit vápn yðar, ok búísk til orrustu, en þú, Ormr, ríð í mót Húnum, ok bjóð þeim orrustu fyrir borgarhlíði inu syðra.” Ormr kvað:

Skal ek víst ríða,
ok ¹ rönd bera
Gauta þjóðum ²
gunni at heyja.

Þá reið Ormr af borginni mót Húnum; hann kallaði þá hátt, ok bað þá ríða til borgarinnar ok úti fyrir borgarhlíðinu suðr á vellinum: „þar býð ek yðr til orrustu, biði þeir þar annarra, er fyrr koma.” Nú reið Ormr aprt til borgarinnar; ok var þá Hervör albúin ok allr hennar herr. Síðan riðu þau út af borginni með allan herinn mót Húnum; hófsk þar allmikil orrusta. En með því at Húnar hafa her miklu meira, snèri manfallinu í lið þeirra Hervarar, ok um síðir fell Hervör ok mikit lið umhverfis hana. En er Ormr sá fall hennar, þá flýði hann ok allir þeir er lítt dugðu. Ormr reið dag ok nótt sem mest mátti hann á fund Angantýrs konungs í Árheima. Húnar taka nú at herja um landit víða ok at brenna. Ok sem Ormr kom fyrir Angantýr konung, þá kvað hann:

Sunnan em ek kominn,
at segja spjöll þessi:

1) i. — 2) kyndum.

sviðin er öll
 Myrkviðar heiði,
 drifin öll Goðþjóð
 gumna blóði.

Ok enn kvað hann:

Mey veit ek
 Heiðreks dóttur,
 systur þína,
 signa til jarðar;
 hafa Húnar
 hana fellda
 ok marga aðra
 yðra þegna;
 léttafi gördisk¹ —
 hón á haudri²
 enn við biðil ræða,
 eða í bekk at fara
 at brúðargangi.

Angantýrr konungr, þá er hann heyrði þetta, brá hann grönnum, ok tók seint til orða, ok mælti þetta um síðir: „úbróðurliga vartu leikin, hin ágæta systir!“ ok síðan leit hann yfir hirðina, ok var ekki margt líðs með háuun; hann kvað þá:

Mjök váru vèr margir,
 er vèr mjöd drukkum,
 nú eru vèr færri,
 er vèr fleiri skyldum;
 sè ek eigi þann
 í mínu liði,
 þótt ek biði
 ok baugum kaupi,

1) líttafi ell. líttek. — 2) baðmi. *Hele stedet er fardærret.*

helt er sveden
 Myrkvids Hede,
 svømmer Guders Land
 i svare Blodstrømme:

Og endnu kvad han:

Heidræks Datter,
 Hervar, din Søster,
 selv jeg saac
 synke til Jorden;
 Hunerne have
 hende fældet
 og mange flere
 af dine Mænd.
 Lettere var hun —
 paa Mark at gaac,
 end med Beiler at tale,
 eller til Bænk at gaac
 i Brudegang.

Da Kong Angantyr fik dette at høre, skiftede han Mine og taug en Tid, endelig sagde han: „ubroderlig blev du behandlet, herlige Søster!” Han betragtede da sin Hustrop; men der var kun en ringe Styrke tilstede; da kvad han:

Mange vi vare,
 da vi Mjoden drak,
 nu ere vi færre,
 da flere behoves.
 Ingen jeg seer
 i mit eget Følge,
 skjönt jeg ham giver
 Guld og Skatte,

som mod Huners
 Hær tør ride
 og føre dristig
 mod Fjenden Skjoldet.

Gizur hin Gamle svarede:

Ingen Øre
 jeg af dig fordrer
 eller, som Gjeld,
 en Guldbelønning;
 dog skal jeg ride
 med Skjold ved Side
 at byde Huners
 Hær til Kampen.

Kong Heidrek havde givet den Lov, at naar der kom
 en fremmed Hær i Landet, og Landets Konge bestemte et
 vist Sted, hvor Kampen skulde holdes, maatte Vikingerne
 ikke hærje förend Kampen var prøvet. Gizur rustede sig
 nu med gode Vaaben og sprang paa sin Hest, som om han
 var ung; derpaa sagde han til Kongen:

Hvor skal jeg Huner
 til Hærfærd æske?

Kong Angantyr kvad:

Æsk dem til Dyngja
 og paa Dunhede
 og paa alle
 Jösers Fjælde;
 ofte der Goter
 gik i Kampen
 og fik beröimte
 en fager Scier.

er muni ríða,
ok rönd bera,
ok þeirra Húna
herlið finna ¹.

Gizurr gamli sagði:

Ek mun þar einskis
cyris krefja,
nè skuldanda
skarfs ór gulli ²;
þó mun ek ríða,
ok rönd bera,
Húna þjóðum
gunni at bjóða.

Þat váru lög Heiðreks konungs, ef herr var í landi, en landskonungur haslaði völl, ok lagði orrustustað, þá skyldu víkingar ekki herja fyrr enn orrusta væri reynd. Gizurr herklæddisk með góðum vápnum, ok hljóp á hest sinn, sem ungr væri; þá mælti hann til konungs:

Hvar skal ek Húnum
hervíg kenna?

Angantýrr konungr kvað:

Kenndu á Dyngju ³
ok á Dúnheiði,
ok á þeim öllum
Jösur-fjöllum ⁴;
báru opt Gotar
ok geir háðu ⁵,
ok fagran sigr
frægir unnu.

1) *ell.* ok þeim Húnum herboð bjóða. — 2) *ell.* nè skjallrauda skást ór gulli.
3) Dyngju. — 4) Jossar-f. — 5) *ell.* þar opt Gotar gunni háðu.

Nú reið Gizurr í braut, ok þar til er hann kom í her Húna; hann reið ei nærr enn svá, at hann mætti tala við þá; þá kallar hann hárrí röddu, ok kvað:

Felmtr er yðarr fylkir,
feigr er yðarr vísir,
grœfr¹ yðarr gunnfáni²,
gramr er yðr Óðinn.

Ok enn:

Býð ek yðr at Dyngju
ok á Dúnheiði,
orrustu undir
Jösurfjöllum;
hræsi yðr
at há hverju,
ok láti svá Óðinn
flein fljúga,
sem ek fyrir mæli.

Þá er Illöðr hafði heyrt orð Gizurar, kvað hann:

Taki þèr Gizur,
mann Angantýrs,
kominn af Árheimum!

Humli konungr sagði:

Eigi skulum
árum spilla
þeim er fara
einir saman.

Gizurr mælti: „eigi göra Húnar oss felnitraða³, nè hornbogar yðrir.“ Gizurr drap þá hest sinn með sporunum, ok reið á fund Angantýrs, ok gekk fyrir hann, ok kvaddi hann vel. Konungr spurði, hvárt hann hefði fundit Húna konung:

1) gnæfr. — 2) gunnfari. — 3) vélaða, viesaða, feltraða.

Nu red Gizur bort og standsede ikke, för han kom til Hunernes Hær. Da han var kommen saa nær, at de kunne høre ham, holdt han stille og raabte med höi Röst:

Frygtsom er eders Drot,
dødsens er eders Konning,
graves ned skal eders Fane,
gram er eder Odin.

Og endnu kvad han:

Eder jeg æsker
under Jösurs Fjælde,
ved Dyingja til Kamp
og paa Dunhede;
paa Liv og Død jeg æsker
eder til Kampen;
saa lade Odin
Spydene flyve,
som ham jeg anraabt har!

Da Hlöd havde hort Gizurs Ord, sagde han:

Tager I Gizur,
Angantyr's Mand,
ankommen fra Arheim!

Da kvad Kong Humle:

Ei vi skulle
Udsendinge,
som ensomme færdes,
odelægge.

Gizur sagde: „ci gjöre Huncerne os forskrækkede, heller ikke eders Hornbuer. Gizur gav derpaa sin Hest af Sporerne og red til Angantyr, gik for ham og hilste ham med Anstand. Kongen spurgte, om han havde talt med Hunernes Konge; Gizur svarede: „jeg har talt med dem,

og jeg æskede dem til Kamp paa Dunhede i Dyngjadal. Angantyr spurgte, hvor stor en Hær Hunerne havde. Gizur svarede:

Deres Mænd
 ere mange i Tallet;
 sex er i Mængde
 Mændenes Flokke,
 i hver en Flok
 fem Tusinder,
 i hvert et Tusind
 tretten Hundreder,
 Hundreder fire
 hvert Hundred tæller.

Angantyr spørger nu til Hunerne; da udsendte han Mænd til alle Kanter fra sig, og stævnedes hver Mand til sig, som vilde yde ham Hjælp og kunde føre Vaaben. Da drog han til Dunhede med sin Hær, som var en betydelig Styrke; da kom Hunernes Hær imod ham med en halv Gang saa mange Krigere.

15. Næste Dag begyndte de Kampen og stred hele Dagen; men om Aftenen drog hver ind i sin Leir. Saaledes kæmpede de i otte Dage og endnu vare alle Anførerne i Behold, men de Dødes Tal vidste ingen. Men da der baade Dag og Nat strømmede Folk til Angantyr fra alle Kanter, kom det dertil, at han ikke havde færre Folk end i Begyndelsen. Kampen blev nu hæftigere end før; Hunerne bleve hidsigere, da de kun saae den ene Udvei til at beholde Livet, ikke at lade sig overvinde; thi at udvirke Fred af Goterne vilde blive vanskeligt. Goterne forsvarede deres Frihed og Fædreland mod Hunerne, de stode derfor fast og tilskyndede hinanden.

Da det hældede mod Aftenen, gjorde Goterne saa stærkt et Angreb, at Hunernes Rækker derved krummedes tilbage; men da Angantyr bemærkede dette, traadte han frem fra

Gizurr mælti: talaða ek við þá, ok stefnda ek þeim á vígvöll á Dúnheiði í Dyngjudölum. Angantýrr spýrr, hvat mikit lið Húnar hafa? Gizurr mælti:

Mikit er
 mengi þeirra:
 sex ein eru
 seggja fylki¹,
 í fylki hverju
 fimm þúsundir,
 í þúsund hverri
 þrettán hundrut,
 í hundraði hverju
 halir fjórtaldir².

Angantýrr spýrr nú til Húna; þá sendi hann menn alla vegu frá sér, ok stefndi hverjum manni til sín, er hánum vildi lið veita, ok vápnum mátti valda. Fór hann þá á Dúnheiði með lið sitt ok var þat allmikill herra; kom þá á móti hánum herra Húna, ok höfðu þeir lið hálfu meira.

15. Á öðrum degi hófu þeir sína orrustu, ok börðusk allan þann dag, ok fóru at kveldi í herbúðar sínar. Þeir börðusk svá átta daga, at höfðingjarnir váru þá allir heilir, en engi vissi manntal, hvat margt féll. En bæði dag ok nótt dreif lið til Angantýrs af öllum áttum; ok þá kom svá, at hann hafði ekki færri flokk enn í fyrstu. Varð nú orrustan enn ákafari enn fyrr; váru Húna ákafir, ok sáu þann sinn kost, at sú ein vár lífs ván, ef þeir sigrudusk ei, ok illt mundi Gota um grið at biðja. Gotar vörðu frelsi sitt ok fóstrjörð fyrir Húnum; stóðu því fast, ok ekkjaði hverr annan.

Þá er á leið daginn, gördðu Gotar atgöngu svá harða, at fylkinga Húna svignaði fyrir; ok er Angantýrr sá þat, gekk

1) fimm hundrut eru í fylki. — 2) hals fjórtaldir *ell.* háls fjórtaldir.

hann fram ór skjaldborginni, ok í öndverða fylking, ok hafði í hendi Tyrping, ok hjó þá bæði menn ok hesta. Raufsk þá fylking fyrir Húna konungum, ok skiptusk þeir bræðr höggum við. Þar féll Hlöðr ok Humli konungr; ok þá tóku Húnar at flýja, en Gotar drápu þá, ok felldu svá mikinn val, at ár stemmdusk ok féllu ór vegum, en dalir váru fullir af dauðum mönnum ok hestum.

Angantýrr gekk þá at kanna valinn, ok fann Hlöð bróður sinn á einum háfum hól. Þá kvað hann:

Bauð ek þær, bróðir,
 basmir úskerðar ¹,
 fè ok fjöld meidma,
 sem þik fremst ² tíddi;
 nú hefir þú hvárki
 hildar at gjöldum
 ljósa hauga
 nè land ekki.

Ok enn kvað hann:

Bölvat er okkr, bróðir,
 bani em ek þinn orðinn;
 þat mun enn uppi;
 illr er dómr norna.

Lèt Angantýrr síðan heygja hann á þeim sama hól, sem hann hafði fallit, ok þrjá adra með hánnum, þá fremstu, sem ádr eru nefndir; en öllum almúga var ruðt saman í stóra hunka, ok ausit moldu yfir. Var þessi orrustustaðr átta mílur í kring, sem valrinn hafði fallit; sèr nú enn í dag merki til hauganna.

[Er þat sagt, at Reidgotaland ok Húnaland sè nú Þýðskaland kallat; Þýðskaland er talit tólf konungaríki, sem Norvegr.]

¹) *rettet for*: úskertar; *andre*: öskír tvær. — ²) *rettet for*: mik fremst.

Skjoldborgen til den forreste Række med Tyrving i Haanden, og nedhuggede baade Mænd og Heste. Da blev Hunerkongernes Fylking adsplittet, og Brødrene kom til at vexe Hug. Her faldt Hlöd og Kong Humle, men Hunerne toge Flugten. Goterne huggede dem nu ned og anrettede saa stort et Nederlag, at Aærne standsedes i deres Lob, men Dalene bleve opfyldte af døde Mennesker og Heste.

Angantyr gik da for at undersøge Valen og fandt sin Broder Hlöd liggende paa en Höi. Da kvad han:

Broder! jeg bød dig
 ... udelte,
 fagre Skatte,
 som du fordred selv;
 nu kan du hverken
 i Kamplön faae
 lyse Ringe
 eller Land at styre.

Og endnu kvad han:

Skjæbnen os banned'!
 en Brodermorder
 nævnes vil jeg længe;
 ond er Nornens Dom.

Angantyr lod ham derpaa höilægge i den samme Banke, hvor han var falden, tilligemed tre andre af de fornemste, som forhen ere nævnte; men hele Mængden blev fort sammen i store Bunker og tildækket med Muld. Kamppladsen var otte Mil i Omkreds, saa vidt udstrakte Valen sig, og man seer endnu den Dag i Dag Spor af Höiene.

[Det berettes, at Reidgotland og Huneland nu kaldes Tydskland; Tydskland er regnet for tolv saadanne Kongeriger, som Norge.]

16. Angantyr var en lang Tid Konge i Reidgotland; han var en mægtig Konge og meget rig, og der nedstamme Kongeætter fra ham. Hans Søn var Heidrek Ulvham, som siden var længe Konge i Reidgotland; hans Datter Hildur var Moder til Halfdan hin snilde, Ivar vidfadmes Fader. Ivar vidfadme kom, som Kongehistorierne berette, til Sverrig med sin Hær. Kong Ingjald hin ildraade, som frygtede hans Hær, indebrændte sig selv med sit hele Hof paa Gaarden Ræning. Nu underkastede Ivar hin vidfadme sig hele Sverrig; han erobrede ogsaa Danmark og Kurland, Saxland, England og alle de østlige Lande indtil Garderige; det vestlige Saxland herskede han ogsaa over, og den Del af England som kaldes Nordymbraland. Ivar hin vidfadme underlagde sig da hele Danmarks Rige, og indsatte der Valdar til Konge, som han gav sin Datter Alfild. Deres Sønner vare Harald Hildetand og Randver, som senere faldt i England, men Valdar døde i Danmark, da tog Randver Daneriget i Besiddelse og blev der Konge. Men Harald Hildetand lod sig give Kongenavn i Gotland, hvorpaa han underlagde sig alle de før nævnte Riger, som Kong Ivar hin vidfadme før havde besiddet.

Kong Randver ægtede Åsa, en Datter af Kong Harald hin gotrode fra Norge¹; deres Søn var Sigurd Ring. Kong Randver døde en pludselig Dod, men Sigurd Ring blev Konge i Danmark. Han stred med Kong Harald Hildetand paa Braaval i Østergotland, og der faldt Kong Harald og en talrig Hær tilligemed ham. Dette Slæg er især blevet omtalt i gamle Fortællinger, ligesom ogsaa det, Angantyr og hans Broder holdt paa Dunhede, som det mest blodige man kjender.

¹) en Datter af Kong Harald fra Geirruuds Gaarde i Norge.

16. Angantýrr var lengi konungur í Reidgotalandi; hann var ríkr ok auðmaðr mikill¹, ok eru frá hánnum komnar konunggaettir. Sun hans var Heiðrekr Úlfshamr, er síðan var lengi konungur á Reidgotalandi; hann átti dóttur, er Hildir hét; hún var móðir Hálfðánar snjalla, föður Ívars hins víðfaðma². Ívarr hinn víðfaðmi kom með her sínum í Svíaveldi, sem segir í konungasögum; en Ingjaldr konungur hinn illráði hræddisk her hans, ok brenndi sik sjálfir inni með allri hirð sinni, á þeim stað er á Ræningi heitir. Ívarr hinn víðfaðmi lagði þá undir sik allt Svíaveldi; hann vann ok Danaveldi ok Kúrland, Saxland ok Eystland, ok öll Austrríki allt til Gardaríkis; hann ræð ok Vestra-Saxlandi, ok vann hlut Englands, þat er kallat Nordymbraaland. Ívarr hinn víðfaðmi lagði þá undir sik allt Danaveldi, ok síðan setti hann þar yfir Valdar konung; ok gipti hánnum Álfhildí dóttur sína. Þeirra sun var Haraldr hilditönn, ok Randverr, er síðan féll á Englandi. En Valdarr andaðisk í Danmörk. Tók þá Randverr Danaríki, ok görðisk konungur yfir. En Haraldr hilditönn lét gefa sér konungsnafn í Gautlandi³, ok síðan lagði hann undir sik öll framan nefnd ríki, er Ívarr konungur hinn víðfaðmi hafði átt.

Randverr konungur fékk Ásu, dóttur Haralds konungs ins gotrauda norðan ór Noregi⁴. Sun þeirra var Sigurðr hringr. Randverr konungur varð bráðdauðr. En Sigurðr hringr tók konungdóm í Danmörk. Hann bardisk við Harald konung á Brávelli í Eystra-Gautlandi⁵, ok þar féll Haraldr konungur ok mikill fjöldi liðs. Þessarrar orrustu hefir helzt verit getit í fornum sögum, ok mest mannfall í orðit, ok sú er Angantýrr ok Illöðr bróðir hans börðusk á Dúnheiði.

1) rettet for aumædr mykill.

2) rettet for víðfarma, som står her overalt.

3) rettet for Gothlandi. — 4) Haraldar konungs ór Geirraudar gördum í Noregi.

5) rettet for Gothlandi.

Sigurðr konungr hringr ræð Danaríki til dauðadags; en eftir hann Ragnarr konungr loðbrók sun hans. Sunr Haralds hilditannar hét Eysteinn hinn ilfráði; hann tók Svíaríki eftir föður sinn, ok ræð því þar til er synir Ragnars konungs felldu hann, svá sem segir í hans sögu. Þeir synir Ragnars konungs lögðu þá undir sik Svíaveldi. En eftir dauða Ragnars konungs tók Björn sun hans járn síða Svíaveldi, Sigurðr Danaveldi, Hvítserkr Austríki, Ívarr beinlausí England. [Hans sun var Áslákr; sunr Ásláks var Haraldr hrygggr, faðir Björn's byrðusmjörs; hans sunr var Þorðr, er nam fyrstr Höfðaströnd í Skagafirði á Íslandi, einn hinn ágætasti landnámsmanna; hann átti ellifu sunu ok átta dætr, ok eru miklar ættir frá hánum komnar.]

Synir Bjarnar járn síðu váru þeir Eirekr ok Refill; hann var herkonungr ok sækonungr, en Eirekr varð konungr yfir Svíaríki eftir föður sinn, ok lifði litla hríð. Þá tók ríki Eirekr sun Refils; hann var mikill hermaðr ok allríkr konungr.

Bjarnar synir váru þeir Eirekr Uppsali ok Björn konungr; þá kom Svíaríki enn í bræðraskipti; þeir taka ríki eftir Eirek Refilssun. Björn konungr elfdi þann stað, er at Haugi heitir; hann var kallaðr Björn at Haugi; með hánum var Bragi skáld.

Önundr hét sun Eireks konungs, er ríki tók eftir föður sinn at Uppsölum; hann var ríkr konungr; á hans dögum hófsk til ríkis í Noregi Haraldr konungr hinn hárfagri, er fyrstr kom einvaldi í Noreg sinna ættmanna. Björn hét sun Önundar konungs at Uppsölum; hann tók ríki eftir föður sinn, ok ræð lengi. Synir Bjarnar váru þeir Eirekr hinn sigrsæli ok Ólafr; þeir tóku ríki eftir föður sinn ok konungdóm. Ólafr var faðir Styrbjarnar hins sterka; á þeirra dögum andaðisk Haraldr konungr hinn hárfagri. Styrbjörn barðisk við Eirek konung föðurbróður sinn á Firisvöllum;

Kong Sigurd Ring raadede over Danmark til sin Dødsdag, og efter ham hans Søn Ragnar Lodbrok. Eystein hin ildraade, en Søn af Harald Hildetand, arvede Sverrig efter sin Fader og styrede det indtil han blev styrtet af Kong Ragnars Sønner, som det fortælles i hans Saga. Ragnars Sønner underkastede sig da Sverrig. Efter Kong Ragnars Dod tog Björn Jærnside Svèrrig, Sigurd fik Danmark, Hvitserk Østerrige og Ivar hin benløse England. [Hans Søn hed Aslak, Aslaks Søn var Harald Ryg, som var Fader til Björn Byrdusmjör; Björns Søn var Thord, som først tog Höfdastrand i Skagafjorden i Island, og var en af de berömteste Landnamsmænd; han havde elleve Sønner og otte Døttre, og blev saaledes Stamfader til mange Slægter.

Björn Jærnsides Sønner vare Erik og Refil, denne var Krigskonge og Søkonge, men Erik blev Konge i Sverrig efter sin Fader, men levede kun en kort Tid; da tog Erik, Refils Søn, Riget i Besiddelse; han var en stor Kriger og en mægtig Konge.

Björns Sønner vare Erik Uppsali og Kong Björn; Sverrig blev saaledes atter delt mellem Brødre, idet Björn og Erik arvede Riget efter Erik Refils Søn. Kong Björn befæstede Staden Haug, og blev derfor kaldt Björn paa Haug; hos ham levede Skjalden Brage.

Kong Eriks Søn hed Önund, han arvede Riget i Upsal efter sin Fader, og var en mægtig Konge. I hans Dage kom Harald hin haarfagre til Regjeringen i Norge, og var den første Enevoldskonge i Norge af sine Ætmænd. Björn var en Søn af Kong Önund paa Upsala; han tog Riget efter sin Fader og styrede det længe. Björns Sønner vare Erik hin seiersæle og Olaf, som begge tiltraadte Regjeringen og antog Kongenavn efter deres Faders Død. Olaf var Fader til Styrbjörn hin stærke, og i deres Dage døde Kong Harald

hin haarfagre. Styrbjörn leverede sin Farbroder, Kong Erik, et Slag paa Firisvoll og faldt selv i Slaget, men siden styrede Erik Sverrig til sin Dod. Han var gift med Sigrid hin storraade; deres Søn hed Olaf, som efter Kong Eriks Dod blev taget til Konge i Sverrig. Han var da et Barn, saa at de Svenske bare ham med sig; derfor kaldte de ham Skjodekongen, men senere kaldte man ham Olaf hin svenske. Han regjerede længe og var en mægtig Konge; han var den første svenske Konge, som antog Kristendommen, og i hans Tid ansaae man Sverrig for et kristent Land. Kong Olaf hin svenskes Søn hed Ølund; han blev Konge efter sin Fader og døde paa Sottesengen. I hans Tid faldt Kong Olaf hin hellige paa Stiklastad. Olaf hin svenskes anden Søn hed Eyvind; han blev Konge efter sin Broder; i hans Dage overholdt de Svenske slet Kristendommen. Eyvind var kun en kort Tid Konge.

I Sverrig var den Gang en mægtig Mand ved Navn Steinkel; hans Moder hed Åstrid, en Datter af Njal Fins Søn, med Tilnavnet hin skjolge, fra Halogaland, men hans Fader var Rögnvald hin gamle. Steinkel var den første Jarl i Sverrig, men efter Kong Eyvinds Død gjorde Svenskerne ham til Konge; Kongedømmet i Sverrig gik saaledes fra den gamle Kongestamme. Steinkel var en stor Høvding; han var gift med en Datter af Kong Eyvind, og døde i Sverrig paa Sottesengen næsten paa samme Tid, som Kong Harald faldt i England.

Næst efter Steinkel gjorde Svenskerne hans Søn Ingi til Konge. Ingi var længe Konge, og var vennsæl og en god Kristen. Han søgte at standse Afgudsoffringerne i Sverrig, og befalede alle Folk at antage Kristendommen; men de Svenske havde altfor stor Tro paa de hedenske Guder, og hang fast ved de gamle Skikke. Kong Ingi ægtede nu en Kvinde

þar féll Styrbjörn; síðan ræð Eirekr Svíaríki til dauðadags. Hann átti Sigríði ina stórráðu; Ólafr hét sun þeirra, er til konungs var tekinn í Svíþjóð eptir Eirek konung; hann var þá barn, ok báru Svíar hann eptir sér, því kölluðu þeir hann skautkonung, en síðan Ólaf sænska. Hann var lengi konungr ok ríkr; hann tók fyrst kristni Svíakonunga, ok um hans daga var Svíþjóð köllut kristin. Önundr hét sun Ólafs konungs Sænska, er konungdóm tók eptir hann, ok varð sótt dauðr. Á hans dögum féll Ólafr konungr helgi á Stiklastöðum. Eyvindr¹ hét annarr sun Ólafs sænska, er konungdóm tók eptir bróður sinn; um hans daga hældu Svíar illa kristni; Eyvindr var litla hríð konungr.

Steinkell hét ríkr maðr í Svíaríki ok kynstórr; móðir hans hét Ástríðr, dóttir Njáls Finnssonar² ins skjálga af Hálogalandi, en faðir hans var Rögnvaldr hinn gamli. Steinkell var fyrstr jarl í Svíþjóð; en eptir dauða Eyvindar konungs tóku Svíar hann til konungs; þá gekk konungdómrinn ór langfedgaætt í Svíþjóð inna fornu konunga. Steinkell var mikill höfðingi; hann átti dóttur Eyvindar konungs; hann varð sótt dauðr í Svíþjóð nær því er Haraldr konungr féll á Englandi.

Ingi³ hét sun Steinkels, er Svíar tóku til konungs næst eptir Steinkel⁴. Ingi var þar lengi konungr ok vinsæll ok vel kristinn; hann eyddi blótum í Svíþjóð, ok bað fólk allt þar at kristnask, en Svíar höfðu of mikinn átrúnað á heidnum göðum, ok hældu fornum síðum. Ingi konungr gekk at eiga þá konu, er Mær hét, bróðir hennar hét Sveinn; Inga konungi þóknadizk engi maðr svá vel, ok varð Sveinn því í Svíþjóð hinn ríkasti maðr. Svíum þótti Ingi konungr brjóta

1) *sáledes stár her oevratt.*

2) *rettet for d. Niatzsinsson.*

3) Ingimundr — 4) Hákon.

forn landslög á sér, er hann vandaði um þá hluti marga, er Steinkell faðir hans hafði standa látit. Á þingi nökkuru, er Svíar áttu við Inga konung, gördðu þeir hánum tvá kosti, hvárt hann vildi heldr halda við þá forn lög, eða láta af konungdómi; þá mælti Ingi konungr, ok kvaðsk ei mundu¹ kasta þeirri trú, sem rétt væri; þá æptu Svíar upp, ok þröngðu hánum með grjóti, ok ráku hann af lögbínginu. Sveinn, mágr konungs, var eptir á þinginu; hann bauð Svíum at esla blót fyrir þeim, ef þeir gæfi hánum konungdóm; því játa þeir allir. Var Sveinn þá til konungs tekinn yfir alla Svíþjóð, var þá fram leiðt liross eitt á þingit, ok höggvit í sundr, ok skipt til áts, en rjóðuðu blóðinu blóttre. Köstuðu þá allir Svíar kristni, ok hófusk blót, en þeir ráku Inga konung í braut, ok fór hann í Vestra-Gautland. Blót-Sveinn var þrjá vetr konungr yfir Svíum. Ingi konungr fór með hirð sína ok sveit nökkura, hafði þó lítinn her; hann reid austr um Smáland ok í Eystra-Gautland, svá í Svíþjóð, reid bæði dag ok nótt, ok kom úvart Sveini snemma um morgun; þeir tóku á þeim hús, ok slógu í eldi, ok brenndu þat lið er inni var. Þjófr hét lendr maðr, er þar brann inni, hann hafði áðr fylgt Blót-Sveini. Sveinn gekk út, ok var drepinn. Ingi tók svá konungdóm at nýju yfir Svíum, ok leiðretti þá enn kristnina, ok ræð ríkinu til dauðadags, ok varð sótt dauðr.

Hallsteinn hét sun Steinkels konungs, bróðir Inga konungs, er konungr var með Inga konungi bróður sínum. Synir Hallsteins váru þeir Philippus ok Ingi, er konungdóm tók í Svíþjóð eptir Inga konung gamla. Philippus átti Ingigerði dóttur Haralds konungs Sigurðssonar; var hann skamma stund konungr.

¹) rettet for mundi.

ved Navn Mair; hendes Broder hed Sven; da ingen behagede Kongen saa meget som han, blev han snart Sverrigs forste Mand. De Svenske syntes, at Kong Ingi overtraadte Landets gamle Love imod dem, da han paatalte mange Ting, som Steinkel, hans Fader, havde ladet staae ved Magt. Paa et Thing, som de Svenske holdt med Kong Ingi, gjorde de ham to Betingelser: enten at holde sig til de gamle Love, eller at fratræde Kongeværdigheden. Da nu Kong Ingi svarede, at han ikke vilde forkaste den rigtige Tro, brølte de Svenske, trængte ind paa ham med Stene og dreve ham bort fra Thinget. Sven, Kongens Svoger, som var bleven tilbage paa Thinget, tilbød nu de Svenske at ville anrette Offeringer for dem, hvis de vilde overdrage ham Kongeværdigheden; dette bekræftede de alle, og Sven blev saaledes sat til Konge over hele Sverrig. Nu blev der fremført en Hest paa Thinget; denne blev slagtet og hugget i Stykker til at spises, men med Blodet bestænkte de Offertræerne (Gudebillederne). Nu forkastede alle Svenske Kristendommen, og Offeringerne begyndte igjen; men Kong Ingi fordrevede de, og han flygtede hen til Vest-Gotland. Blot-Sven var de Svenskes Konge tre Vintre. Kong Ingi drog med sit Hof og en lille Trop Krigere gjennem Smaaland til Øst-Gotland og derfra til Sverrig; han red baade Dag og Nat og overrumplede Sven tidlig om Morgenen. De omringede strax Huset, stak Ild paa det og indebrændte alle dem, som der vare inde. Iblandt dem, som bleve indebrændte, var en Lensmand, ved Navn Thjof; han havde før været i Blot-Svens Følge. Sven gik ud af Huset, men blev strax dræbt. Kong Ingi tiltraadte da paa ny Sverrigs Regjering og ophjalp igjen Kristendommen, og styrede nu Riget til sin Dødsdag og dode paa Sottesengen.

En Søn af Kong Steinkel, Kong Ingis Broder, hed Hallstein, som var Konge tilligemed sin Broder Kong Ingi. Hallsteins Sønner vare Philippus og Ingi, som kom til Regeringen i Sverrig efter Kong Ingi hin gamle. Philippus ægtede Kong Harald Sigurdssöns Datter Ingigerd; han var kun en kort Tid Konge.

Varianter og tillæg.

Side 3, lin. 6.

Isteden for de to sidste sætninger: en ádr enn Tyrkjar ok Asíamennu komu í Norðrlönd, byggðu norðrálfuna risar ok hálfrisar; görðisk þá mikit sambland þjóðanna; risar fengu sér kvenna ór Mannheimum, en sumir giptu þangat dætr sínar.

Side 10, lin. 4.

Herefter findes, også i den fulgte membran: Oddr svarar: „Þat mundi mitt ráð vera, at vit flýðim undan á skóg; munum vit ekki megna tveir, at berjask við þá tólf, er drepit hafa tólf hina fræknustu menn, er váru í Svíaríki.” Þá mælti Hjálmar: „flýjum vit aldri undan úvinum okkrum, ok þolum heldr vápn þeirra; fara vil ek at berjask við berserkina;” *hvilket kortere og smukkere udtrykkes således i Verelii udgave:* Nú mælti Oddr: „tveir eru kostir fyrir höndum: at flýja í skóginn eða bíða ok verja hendr várar.” Þá kvað Hjálmar: „flýjum vèr aldri fyrir herjendum okkrum, þó nökkut údælir þykki.” *Det er klart, at dette tillæg, på det sted, hvor membranen har det, forstyrrer sammenhængen, som gengives i de følgende vers.*

Side 11, lin. 23.

Isteden for dette stykke har den vidtløftigere fortælling: Angantýrr mælti: „þat vil ek, sagði hann, at

ef nökkurr vár kemsk á braut hëðan, þá skal engi aunan ræna at vápnum, ok vil ek hafa Tyrfring í haug með mèr, þótt ek deyl; svá skal Oddr hafa skyrta sína, en Hjálmarr hervápn, ok svá við skilja, at þeir skulu verpa hang eptir hina, er lifa. Síðan ganga þeir Hjálmarr ok Angantýrr saman, ok berjask með hinum mesta ákafa, var þar hvárigum um sókn nè vörn at frýja; hjuggu þeir bæði hart ok tíðum, ok óðu jörðina at knjám; var því líkast sem logandi bál, er stálin mœttusk; gáir nú hvárigr annars, enn höggva sem tíðast, en landit skalf, sem á þræði lèki, af sameign þeirra; börðusk þeir svá lengi, þar til hlífar þeirra tóku at höggvask; veitti þá hvárr öðrum stór sár ok mörg; en svá mikill reykr gaus af nösum þeirra ok munni, sem ofn brynni. Hefir Oddr svá sagt síðan, at aldri mundi sjásk hermannligri sókn eða fegri vápn enn í því einvígi; er þat ok frægt víða í sögnum, at fáir muni frægri fundizk hafa eðr drengiligar barizk. Ok er þeir Odðr höfðu lengi hër á horft, gengu þeir í annan stað, ok bjuggusk til bardaga. Oddr mælti til berserkjanna: „þèr munut vilja hafa hermanna sið, en ei þræla, ok skal einn yðar berjask við mik um sinn, en ei fleiri, svá framt sem yðr bilar ei hugr; þeir játa því. Gekk þá fram Hjörvarðr, en Oddr snèri hánum í móti; hafði Oddr svá gott sverð, at þat beit svá vel stál sem klæði; síðan hófu þeir sitt einvígi með stórum höggum, ok var ei langt, áðr enn Hjörvarðr fèll dauðr til jarðar; en er hinir sáu þat, afmynduðusk þeir ákaflega, ok gnöguðu í skjaldarrendrnar, en froða gaus ór kjapti þeim. Þá stóð upp Hervarðr, ok sótti at Oddi; ok fór sem fyrr, at hann fèll dauðr niðr. Við þessi atvik eyskraði sút í berserkjunum, rëttu út tung-arnar, ok urguðu saman tönnunum, öskrandi sem blótneyti, svá buldi í hömrnunum. Óð þá fram Sæmingr; hann var þeirra ellifu mestr, ok gekk næst Angantýr; sótti hann svá fast at Oddi, at hann hafði nóg at verjask fyrir hánum; börðusk þeir svá lengi, at ei mátti í milli sjá, hvárr sigrask mundi; hjuggusk af þeim allar hlífar, en skyrtnan dugði svá Oddi, at hann sakaði eigi; hárusk þá sár á Sæming, ok gaf hann sik ei við þat, fyrr enn nær var höggvit allt hold hans af beinunum, sá Oddr hvergi úblóðgan stað á hánum, ok

er blóð hans var allt ór æðum runnit, féll hann með mikilli hreysti, ok var þegar dauðr. Síðan stóð upp hverr at öðrum, en svá lauk, at Oddr felldi þá alla; var hann þá ákafliga móðr, en ekki sárr. Snýr hann síðan þangat til sem þeir Angantýrr ok Hjálmarr höfðu barizk; var Angantýrr þá fallinn, en Hjálmarr sat við þúfu eina, ok var fölr sem nár.

Side 13, lin. 7.

Isteden for dette stykke have de udsførligere: Oddr var þar um nóttina; um morgininn bar hann saman alla berserkina, ok tók síðan til haugagörðar; röðuðu eyjarskeggjar saman stórar eikr eptir fyrirsögu Odds, ok jusu síðan yfir grjóti ok sandi; var þat mikit þrekvirki ok traust gört; var Oddr at þeirri iðju í hálfan mánuð; síðan lagði hann þar í berserkina með vápnum þeirra, ok byrgði síðan aptr haugana. Þessu næst tók Oddr Hjálmarr, ok bar hann á skip út, ok flutti heim til Svíþjóðar, segjandi þessi tíðindi konungi ok dóttur hans; fækk henni svá mikils fall Hjálmars, at hón sprakk þegar af harmi, ok váru þau Hjálmarr í einn haug lugin, ok drukkit erfi eptir þau. Dvaldisk Oddr þar um hríð, ok er hann ór sögunni. *Membranen har:* Síðan fóru þeir bræðr brott, ok komu til Sámseyjar, ok gengu upp á land at leita Hjálmars; ok fóru þeirra skipti svá sem greinir í Örvarodds sögu, fyrst at þeir komu í Munarvága, ok drápu þar alla menn af þeim tveim skipum, sem þeir Hjálmarr ok Oddr áttu; ok síðan fundusk þeir uppi á cynni; drap Oddr ellifu bræðr Angantýrs, en Hjálmarr drap Angantýr, ok dó þar sjálfir síðan af sárum. Síðan lét Oddr leggja þá í stóra hauga alla með öllum sínum vápnum, en flutti Hjálmarr heim til Svíaríkis. Ok þegar Ingibjörg konungsdóttir sá lík Hjálmars, þá féll hún dauð uíðr, ok eru þau heygd bæði saman at Uppsölum.

Side 20 b, lin. 9.

Her indskydes af nogle en strofe, der kun er en variant af den næstforegående:

Hón kvað:
 Ek mun hirða
 ok í hönd nema
 hvassan mæki,
 er mik hafa látit;

uggi ek eigi þat,
 úlfa greinir,
 hvat synir mínir
 síðan telja.

Hann kvað:

Side 27, lin. 19.

Ok er mjök var alþýða komin, þá mælti konungr: „eigi er enn gullhárinn kominn.” Þá var enn leitat, ok fannsk maðr í steikarahúsi ok band um höfud; margir undruðusk, hví hann skyldi til þings, þræll einn vándr. En er hann kom til þings, þá mælti Heiðrekr konungr: „hèr megi þèr nú þann sjá, er konungsdóttir vill eiga heldr enn mik;” hann tók nú leppinn, ok bar við hárit, ok átti þat saman at fara.

Side 43 a, lin. 11.

Et håndskrift, som kun indeholder gåderne i en temmelig forskellig orden, har blandt andet endnu følgende:

Efter gåden om smedebælgene:

Gestr mælti:

regndropar sökkvask í sand ok
 sökja í jörð.

Hvat er þat undra,
 er ek úti sá
 fyrri döglings durum?
 Hvítir fljúgendr
 hellu ljósta,
 en svartir í sand grafask.
 Heiðrekr konungr (o. s. v.)

Gestr mælti:

Svartan gölt ek sá
 í sauri vaða,
 ok reis hán um ei bust á baki.
 Heiðrekr konungr (o. s. v.)

Góð er gáta. Smættask nú
 gáturnar, en þat er hagl ok regn,
 því at hagli lýstr á stræti, en

Góð er gáta. Þat er torf-
 dýfill, ok er nú margt til tínt,
 er torfdýflar eru ríkra manna
 spurningar.

Efter gáden om soen med de ni grise:

Gestr mælti:

harðar eru hilmí.

Hvat er þat undra (o. s. v.)

Heiðrekr konungr (o. s. v.)

Úvarliga flýgr,
armloð gellr,Góð er gáta. Ör er þat,
segir konungr.*Efter gáden om edderkoppen:*

Gestr mælti:

Góð er gáta. Þat er sól,

Hvat er þat er lýðum lýsir,
en logi gleypir,
ok keppask um þat vargar
ávallt.hón lýsir lönd öll, ok skínn yfir
alla menn, en Skalli ok Hatti
heita vargar, þat eru úlfar; er
annarr þeirra fram fyri, en an-
narr eptir sólu.

Heiðrekr konungr (o. s. v.).

Side 47, lin. 29 — Side 48 a, lin. 3.

*Et håndskrift har for dette og de næstfølgende
linier:*Angantýrr gekk út ok
kvað:vín ok mjöd
hvárt þèr valdara þykkir.Heill kom þú, Hlöðr,
Heiðreks föðurs,
bróðir minn, gakk,
á bekk at sitja!
drekktum Heiðreks
hallarveiga,
föður okkar
fyrstr manna,Þá kvað Hlöðr:
Til annars vèr
hingat fórum,
enn öl at drekka;
þiggia af þjóðan
þínar veigar,
nema ek hálfst hafi
þat er Heiðrekr átti (o. s. v.)

Side 51, lin 23.

Ormr reið fram í her Húna, ok drap svá margan mann,
at seint er at telja, ok var þeim öngum lífs ván, er hann
náði til með sverðinu, ok báðar hendr hefir hann blóðgar
til axla. Nú sem Hervör sèr, at hennar lið fellr, varð hón
ákaflega reið, ok höggr til beggja handa bæði menn ok hesta,
drap hón jafnan sex menn í hverju höggi, ok hrökk allt

undan henni, var hún líkari leóni enn manni at sjá; öngun mætti hún svá hraustun, at eigi tæki skjótt dauðann fyri lífít; mátti hún þó ekki mót standa þvílíku ofressi, sem við var at eiga. Váru þá fallnar af henni tíu þúsundir. Hón kallar þá á Hlöd, ok mælti: „kom þú til einvígis við mik, Hlöd, ef þú hefir öruggt karlmanns hjarta.” Hlöd svarar: „ekki em ek þyrstr í líf þitt, systir;” hèt hann þá á sína menn, at taka hana höndum: „ok skal hún bíða fyrst á váru valdi.” Þegar Hervör heyrði þetta, eyrði hún öngu, ok drap allt hvat fyri varð, gekk svá lengi; sótti þá at henni herrinn, en hún drap alla, er henni váru næstir, þangat til hún féll dauð niðr af hestinum; runnu þá blóðstraumar miklir af muuni hennar, ok meintu allir, hún mundi hafa sprungit af mæði; þóttisk engi hafa spuru af, at nökkurr kvennunaðr hefði svá hreystilliga barizk. Síðan lét Hlöd heygja hana með mikilli virðingu.

DET NORDISKE LITERATUR-SAMFUND.

Det nordiske Literatur-Samfund har til Formaal at udbrede Kundskab til Nordens ældre Literatur, navnlig ved at udgive nordiske Oldskrifter paa en med Almenhedens Tarv overensstemmende Maade, og ved at udbrede disse i saa vid en Kreds som muligt. Samfundet vil derfor nærmest foranstalte Haandudgaver af de vigtigste islandske og andre oldnordiske Skrifter med en vel bearbejdet Text, og vil ved Siden heraf ogsaa søge at fremkalde lignende Udgaver af de senere Sprogmindesmærker, navnlig af Levningerne fra vor egen Middelalder. Men da Kundskaben til Nordens Oldsprog er saa lidet udbredt, vil Samfundet, i det mindste indtil Tilvejebringelsen af andre fornødne Hjælpemidler gjør det overflødig, ledsage hine Textudgaver med Oversættelser eller saadanne Oplysninger, som ere nødvendige til fuldstændig at forstaae det udgivne. De af Samfundet besørgede Skrifter skulle indrettes saaledes, at Texterne og Oversættelserne eller Oplysningerne kunne samles i særskilte Bind. Samfundets Love ere:

§ 1. Samfundet har til Formaal, at fremme Kundskab til Nordens ældre Literatur, nærmest ved at udgive og udbrede nordiske Oldskrifter og de til disses Benyttelse fornødne Hjælpemidler.

§ 2. Aarlig afholdes i Kjøbenhavn et Møde, hvorpaa samtlige Medlemmer have Stemmeret.

§ 3. Til at bestyre Samfundets Anliggender vælges paa det aarlige Møde et Raad af 5 Medlemmer. Af disse afgaae efter det første Aar tre, næste Aar to, og saa fremdeles.

§ 4. Medlemmer optages af Samfundsraadet. Det halvaarlige Bidrag er 1 Rbd. Den der undlader at betale, betragtes som udtraadt af Samfundet. Ethvert Medlem erholder uden Betaling et Exemplar af de efter hans Indtrædelse udgivne Skrifter.

§ 5. Naar Samfundet tæller 500 Medlemmer, paaligger det Raadet, at bringe under Forhandling i Samfundet, hvorvidt nye og udførligere Love skulle vedtages. Indtil da skal Raadet paa det aarlige Møde afgive Beretning om det forløbne Aars Virksomhed og aflægge Regnskab.

Samfundet har udgivet:

I. Hrafkel Freysgodes Saga, besørget af K. Gislason og oversat af N. L. Westergaard. Bogladepris 40 Sk.

II. Droplaugarsona saga, besørget og ledsaget med en Analyse og Ordsamling af K. Gislason. Bogladepris 1 Rbd. 8 Sk.

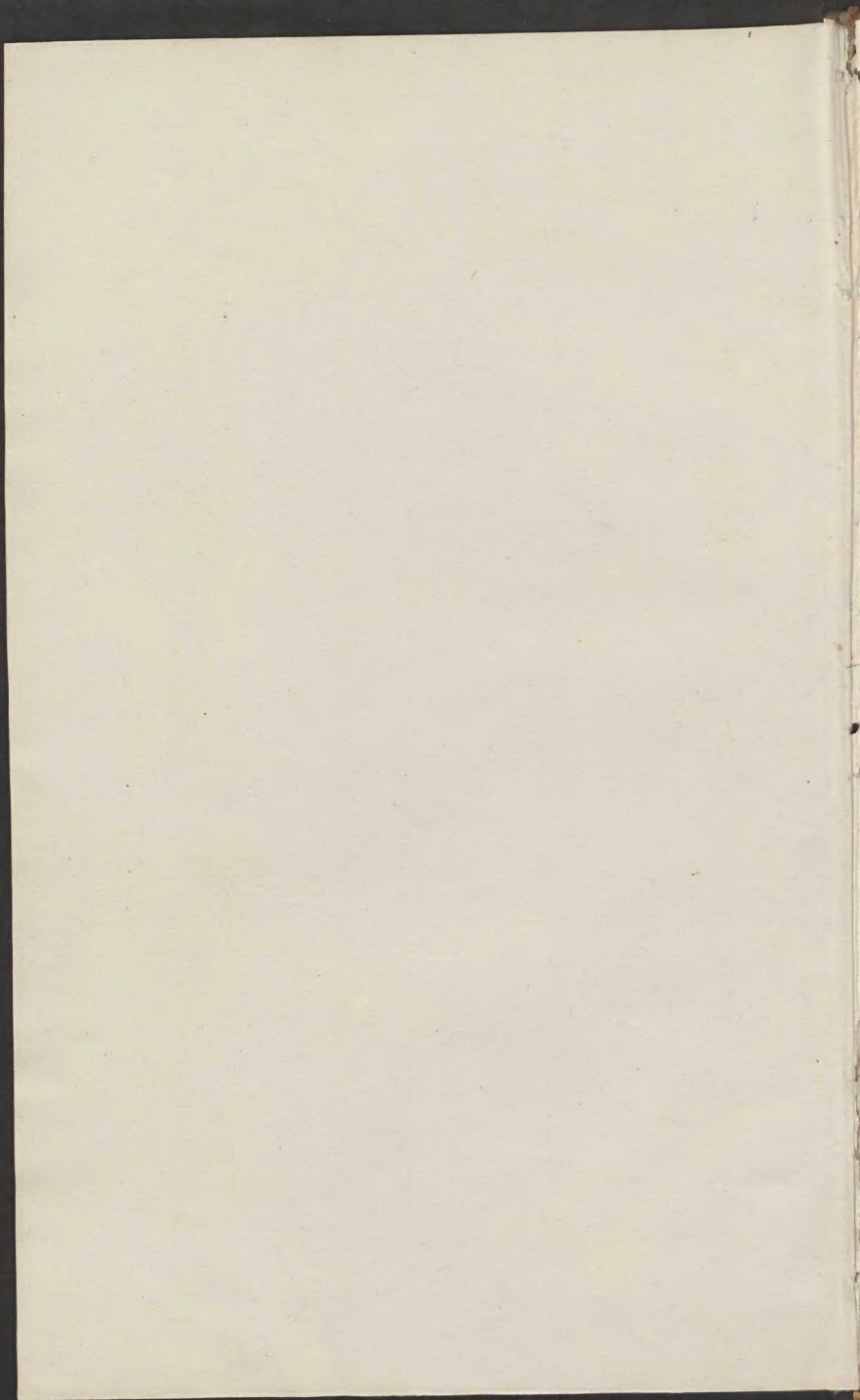
Under Pressen ere:

IV. Björn Hitdolekappes Saga, besørget og oversat af H. Friðriksson.

V. Vápnfirðinga saga, besørget og oversat af G. Thordarson.

Anmeldelser om dem, der ønske at indtræde i Samfundet, modtages saavel hos Samfundsraadets Medlemmer: *K. Gislason* (st. Larsbjörnstræde 174), *A. F. Krieger* (Kronprindsessegade 401 C), *B. Pjetursson* (Pilestræde 120 A), *P. G. Thorsen* (Kronprindsessegade 408) og *N. L. Westergaard* (Frederiksborggade 141 B), som i den *Gyldendalske Boglade* (Klareboderne 8) og nderfor Hovedstaden hos dennes Commissionærer.

100362859 - 8

100362851 - 5

100362824 - 8

